Estetiska essäer

i ekologisk anda

+ några aforismer

av

Lars Larsen

2018

Förord

I denna bok samlar jag de estetiska essäer och aforismer som jag lagt ut på bloggarna "Wildman" (2009-2011),"För naturens skull" (www.universalist.blogg.se) (2015-2018) och "Mot en ny romantik" (www.larslitterara.blogg.se) .

Lars Larsen, Stockholm 9.11.2018

Wildmanbloggen:

Bröllopsdikt till Victoria

Victoria, du ljus i min tidiga ungdoms sexfantasier

Du skall väl inte

inleda en ny

victoriansk tidsålder, du skall väl

inleda den

postnationalistiska nationalromantiken

tillsammans med Kung Carl XVII (Forsberg), Sheik Mohamed (Omar), Sheik Johannes (Anyuru), jag och

Friedrich Hölderlin

Victoria... du sjunkna atlantis-sjö, du alltför länge hemlighållne Bernadotte-Shekinah (gråter)

(13.2.2010)

(Många av Sveriges poeter uppmanades att skriva en bröllopsdikt åt Victoria. De flesta vägrade. Jag, som rojalist, kunde inte annat än ta revansch och klottra ner några rader. Svårt var det att skriva hyllning åt en korrumperad

kronprinsessa, som inte är den rätte tronarvingen i egentlig, andlig mening, den tron som bör tillfalla landets andlige (andlig här i betydel-sen "åndskultur") ledare, den mest ädle och bildade av alla. Skulle jag välja kung, skulle det självklart bli Carl Forsberg, som har varit den mest bildade och ädle ledargestalten för nyrojalismen bland vår tids nordiska ungdom. Därför blev min dikt också som den blev, en haltande hyllning till Victoria och ett tintinskt räckande av kung Ottokars spira åt Carl Forsberg. Den andliga blodslinjen bör prioriteras framför den fysiska! De anarkokonservativa skall prioriteras, inte imperialisterna = dom rika.)

(En lite frapperande grej är att både Victoria och Carl fyller 33 (**Jesus-året!)** år i sommar, Victoria i Juli och Carl i Augusti. Och de har gått i samma klass i skolan! De känner visst varandra väldigt bra, Carl har skrivit ett öppet brev åt Victoria i en av de senaste Aortanumren, och där avslöjar han deras bekantskap med varandra. I brevet bönfaller han Victoria att göra som Gustav III, han som startade Svenska Akademien, och stödja "de fria konsterna" ekonomiskt och genom närvaro på kulturevenemang och poesiuppläsningar. Visst är det modigt gjort av Carl!)

2010-02-14

Om att fullborda min föreläsningsserie "Våra svenska nationalromantiker"

Hösten 2007 höll jag nio föreläsningar på Skarpnäcks bibliotek över "Våra svenska nationalromantiker", från Swedenborg till Viktor Rydberg. Planen var dock att fortsätta serien med gestalter helt fram till vår tid. Nu har bibliotekarien Lars Lundin, som medverkat många gånger i min tidskrift Delta, planerat att ha en lyrisk läsecirkel på Skarpnäcks bibliotek med början 8 Mars, och kanske jag kan ha de resterande nio föreläsningarna i samband med dessa träffar. Det blir i såfall korta presentationer i samband med att jag läser upp alster från gestalterna ifråga.

Hittills har jag föreläst över följande:

1. **Emanuel Swedenborg**, "Nordens Buddha" (Balzac), vår litteraturs största namn, och mest kända internationellt sett. Naturvetenskaplig och teologisk-apokalyptisk författare. Böhmelärjunge.

2. **Johan Olof Wallin**, vår förste store psalmboksförfattare och romantiska diktarbiskop tillsammans med Tegnér, dock ännu klassicist. Poet, dramatiker, psalmförfattare, predikant.

3. **Esaias Tegnér**, vår förste nationalskald, författaren till vårt första nationalepos "Fritiofs Saga". Poet, dramatiker, vältalare, predikant och romantisk diktarbiskop, dock ännu klassicist.

4**. P.D.A.Atterbom**, vår förste egentlige moderne romantiker och schellinglärjunge, grundläggaren av svensk litteraturhistorieskrivning och svensk modern litteraturkritik. Poet, filosof, dramatiker och tidskriftsredaktör.

5. **Erik Gustaf Geijer**, vår förste store moderne historiker och vår förste store litteräre "personlighetsfilosof" (i raden Boström-Geijer-Wikner-Norström-J.A.Eklund-Karl Petander, den ädla linjen i svensk filosofihistoria). Poet och prosaförfattare.

6. **Erik Johan Stagnelius**, enligt många vår störste svenske poet (både Fröding, Edfelt, Gullberg och Björling är större enligt min mening). Dramatiker.

7**. C.O.Rosenius**, vår störste lekmannapredikant (tillsammans med Frank Mangs), poet, tidskriftsredaktör, bibelutläggare och psalmförfattare.

Grundaren av vår första stora organiserade kyrkliga väckelserörelse, Evangeliska Fosterlandsstitelsen (EFS).

8. **Waldemar Rudin**, vår förste store grundläggare av den svenska vetenskapliga GT-exegetiken. En av våra helgon. Präst, böhmelärjunge, teosofisk esoteriker av det dillnerska slaget, en av våra största vältalare och predikanter, författare av djupsinniga dagboksanteckningar. Tonsättare.

9. **Viktor Rydberg**, poet och romanförfattare, kulturhistoriker, konsthistoriker, exegetisk författare, vår störste förkämpe för den religiösa liberalismen (med boken "Bibelns lära om Kristus"). Teosofisk mystiker. "Den siste Athenaren".

Såhär ser planen ut för de nio resterande (planen för dessa har ändrats från hösten 2007, det har skett saker i mitt liv som fått mig att ändra hur jag prioriterar):

10. **C.J.L.Almqvist**, poet och grundläggare av den svenska realistiska romanen tillsammans med Fredrika Bremer, vår litteraturs förste store anarkist och bekännande swedenborgian

11. **Pontus Wikner**, vår Augustinus, filosof, poet, kristen predikant och platonsk mystiker, grundläggare av den svenska religiösa liberalismen tillsammans med Rydberg och Ignell. Författare till vår första storasvenska självbiografi "Tankar och frågor inför människones son", jämbördig med Augustinus bekännelser. Den är det vackraste verket i svensk uppbyggelselitteraturs historia.

12. **Gustaf Fröding**, vår andre Bellman, vår store lyriske humorist, tillsammans med .J. J. Wecksell vår svenska litteraturs första mera kända offer för psykvårdens inkvisition (sammanlagt 6-7 år fängslad på vårdanstalter!). Tolstojlärjunge.

13. **David Petander**, "Vandrarprästen", vår svenska Fransiscus, ett svenskt anarkistiskt helgon större än Birgitta och Swedenborg. F.d. präst, luffare, brevskrivare och predikant. Tolstojlärjunge.

14. **Vilhelm Ekelund**, poet, essäist och aforistiker, vår svenska skönlitteraturs största namn, jämbördig med Nietzsche och Emerson (Swedenborg är störst om man räknar med helheten, teologin och uppbyggelselitteraturen medräknad). Nietzschelärjunge.

15. **Hjalmar Ekström**, vår störste svenske Böhmelärjunge, liksom sin mästare skomakare (i Helsingborg). Mystisk, synsk brevskrivare, bibelutläggare och poet. Störst inom brevskrivningen, tillhör klassikerna på området.

16. **Paul Andersson**, poet, vår svenske Rimbaud, grundläggaren av 50-talsromantiken, dess störste namn. Konvertit till judendomen, mystiker. En av våra första stora moderna scenpoeter, en föregångare till Öijer, Fylkeson och Björsten (de tre största nulevande scenpoeterna, vars framträdanden är förtrollande)

17. **Peter Halldorf**, poet, essäist och tidskriftsredaktör, grundläggaren av den nymonastiska rörelsen i Sverige tillsammans med Magnus Malm, dess störste författare och introducör av kyrkofäderna och den monastiska litteraturen. En av våra största nulevande vältalare tillsammans med Runar Eldebo, svenska missionsförbundaren.

18. **Carl Forsberg**, poet, essäist, tidskriftsredaktör och litteraturkritiker, grundläggaren av den svenska "anarkokonservatismen" eller "retrogardismen" tillsammans med Clemens Altgård och Håkan Sandell. Retrogardismens störste poet och kritiker, samt en ledargestalt inom den unga "nyrojalismen", eller "postnationalistiska nationalromantiken". Av mig föreslagen som kung Carl XVII.

* * *

18!

Varför har jag då valt just aderton stycken? Hm, ja, det råkade faktiskt bli aderton, rent slumpmässigt. Kanske var det något undermedvetet försök att stifta någon slags "Sveriges döda akademi", hihihi...återigen detta tävlande med Svenska Akademien som har roat mig så många gånger. Skulle isåfall gärna suttit i den akademin, men jag är ju norrman, så jag måste isåfall sitta i "Norges döda akademi".

Inga kvinnor?

Varför inga kvinnor? Ja, det var heller inte medvetet. Kvinnorna har varit oerhört bra poeter och romanskrivare (särskilt Astrid Lindgren), men sällan visat upp större allmänbildning, eller, de har publicerat sig skralt när det gäller annat än poesi och romaner. Och jag vårdar ju mig om helheten! Detta är ju ingen romanens eller poesins historia, utan litteraturens historia som helhet, där universalgenierna prioriteras, de som influerat sin samtid på alla de olika sätten och i alla genrér, inom litteraturkritik, historieskrivning, naturvetenskap, filologi, religion, essäer, genom sin livsstil osv. Då blev det inga kvinnor. Högst upp kom väl Selma Lagerlöf, Astrid Lindgren och Ann Jäderlund, men de skriver knappt annat än poesi och romaner, vilket är väldigt skralt, när man jämför t.ex. med en så lite läst figur som Atterbom, en riktig kanon i bildningens historia, grundläggaren av både den moderna svenska litteraturhistorieskrivningen och den moderna svenska litteraturkritiken.

Och slutligen: Vem vill låna in mina föreläsningar?

Om det inte skulle passa att föreläsa på lyrikcirkeln i Skarpnäcks bibliotek, kanske någon annan vill öppna sina lokaler för mig? Låta mig inleda någon poesikväll med en föreläsning? Än så länge är inget bokat, så det är fritt fram för vem som helst att nappa tag i mig. Helst vill jag ha god tid på mig för föreläsningarna, en halv timme eller så. Det här är ju en litteraturhistorisk händelse! Med dessa föreläsningar lägger jag ju en grund för den postnationalistiska nationalromantiken! Jag pekar ut de figurer från historien som är värda att bygga vidare på.

2010-02-17

Det tredje numret av "Sela - tidskrift för skrifttolkning och praktisk kristendom" har utkommit

och finns att tillgå i ett handskrivet exemplar (andra numret finns också bara i ett exemplar hos filosofen Bo Lundell i Kyrkslätt, Finland). Man kan läsa det i min jordhåla på observatoriekullen bredvid stadsbiblioteket i Stockholm centrum (jag har byggt en ny jordhåla där, som är min bas i centrum, med ett litet bibliotek, som man fritt får låna böcker från. Hålan är lite gömd, som en katakomb, men jag kan guida den som vill dit).

Såhär ser innehållet ut:

-Det aktuella läget för den postnationalistiska nationalromantiken, av Wilhelm af Lagercrantz (min pseudonym)

-Friedrich Nietzsche och Sören Kierkegaard (jag gör en radikal nytolkning av Nietzsche i ljuset av Kierkegaard), av Wilhelm

-Såhär skriver Nordisk familjebok om Friedrich Nietzsche (textutklipp kommenterad av Wilhelm)

-Vid faderns dödsbädd, dikt av Dylan Thomas nyöversatt av Lars Lundin

-Brev om den borttappade skogs-Emil, Skogs-Davids son, skrivet av skogs-Emma, Davids dotter

-Bild och text om den nyligen avsomnade Ulrika Brännström, min massör

-Kortbiografi om Sadhu Sundar Singh, av Gösta Carlegren

-Dikten "Det vadar ner" av Wilhelm

-Tre dödsdikter av Svein Kielland

-Utsagor av Vilhelm Ekelund om döda-akademiledamöter, om Jesus, Böhme, Hölderlin, Nietzsche och Tolstoj

-Centrala utsagor av alla Döda Akademiens ledamöter

-Illustration till Jakob Böhmes tre principia, av Wilhelm

-Min föreläsningsserie "Våra svenska nationalromantiker", presenterad av Wilhelm

-Henrik Schück om Almqvists Tintomara i "Drottningens juvelsmycke"

-Personlig presentation av alla Döda Akademiens ledamöter och andra medverkande i numret (jag skriver väldigt personligt om dom)

2010-02-18

en rolig litterär sport: vem som liknar på vem

I fängelset i Serbien sysslade jag mycket med att ströva i minnet och historien. En väldigt rolig grej som sysselsatte mig mycket, en slags tankemässig sport, var att försöka koppla levande till döda, genom att tänka på vem som liknar på vem. I fängelset var det en som helt liknade på Petrus, en som liknade på Johannes Döparen, en som liknade på Paulus, och en som liknade på Judas. Till väsendet, liksom. Jag kallade dom för dom namnen på lek (utom Judas).

Jag försökte koppla mina svenska vänner också till döda personer. I fängelset kopplade jag följande: Peter Halldorf liknar på Waldemar Rudin, Min bror Nils liknar på David Petander, Paul von Martens och Göran Torrkulla liknar på Vilhelm Ekelund (särskilt Göran!), Marcus och Peter Birro liknar på Strindberg, osv..

Jag har också gjort följande upptäckter:

Erik Fylkeson liknar på Bertil Malmberg, Andreas Björsten liknar på Friedrich Hölderlin, Carl Forsberg liknar på Oscar Levertin, Mohamed Omar liknar på Verner von Heidenstam (kanske inte längre, efter att han blev islamist, fast Heidenstam är nog så islamistisk i "Endymion", har ni märkt?), Johannes Anyuru liknar på Karlfeldt, Malte Persson liknar på Frans G. Bengtsson, Johan Lundberg på Sten Selander, Johan Nordgren på Nils Ferlin...

Och vem liknar jag själv på?

Hm. I Sveriges litteratur kanske på Fröding. Jag har en massa folkliga skämtdikter som påminner ganska mycket om Frödings humor. Dom har jag bara läst upp på poetryslamscener och aldrig publicerat nånstans - de är för vulgära. Liksom Fröding är jag den store sinnessjuke i Sveriges kulturliv, så sinnessjuk att folk skäms lite för mig, faktiskt. (Där tillhör jag samma fålla som sveriges Hölderlin, Andreas Björsten, även han skäms folk lite för, han är liksom lite för sårbar och naken och säger pinsamma saker rakt ut, han är för mänsklig helt enkelt)

Men överlag? Ja, hmm, grymt, knorr,, ööö....kanske på Jesus. Det är lite pinsamt att säga det, men så är det bara. Jag hittar ingen vars liv påminner mer om mitt än Jesu liv. Inte så konstigt att jag fick Jesuskomplexer i fängelset i Serbien. Här har du orsaken till komplexerna, något som kanske hjälper er att förlåta dom:

Lite biografiska avslöjanden:

-Min farssa är snickare (timmerman), och jag jobbade själv som snickare för min farssa ända sen sjuårsåldern, upp till 18-årsåldern. Efter det blev jag byggmålare, även det ett yrke inom byggbranschen.

-Redan som tolvåring var jag en bildad herre, som kunde diskutera bibeln med de skriftlärde. Redan då levde och andades jag i de bibliska berättelserna som mitt modersmål, som jag tänkte på. Största delen av min bildning då var dock klassisk skönlitteratur. Jag var redan som tolvåring inläst på Homeros, de klassiska sagorna, och en massa klassiska döda författare (särskilt minns jag att jag älskade Twain, Burroughs, H. Beecher Stowe, Verne, Fennimore Cooper, Howard Pyle, Alexandre Dumas och C.S. Lewis). Det var dom stora döda författarna, klassikerna, som jag läste mest. Jag brydde mig aldrig om mina klasskompisars favoritlektyr, som Kalle Anka och Suneböckerna och Bertböckerna. Däremot lusläste jag Hergé, (vilken överlägsen klassiker bland serietidningar!) många gånger om, aldrig Kalle Anka. Jag hade redan då en utbildad litterär smak, varifrån den kom vet jag inte, antagligen från den skarpa, renande bibelatmosfären hemma.

-Som tjugotreåring genomförde jag en "tempelrening": mina aktioner i sveriges pingstkyrkor. Den är för bekant för de flesta för att jag ska behöva säga mer om den.

-Som nästan tjugofyraåring hade jag min 40-dagars fasta. Inte på vatten, utan på råa vegetabilier och vilda växter. Det gav samma verkan som vattenfasta, jag blev så svag att jag knappt orkade gå. Under denna mycket ljuvliga fastetid fick jag den messianska kallelse som jag bär på än i dag: att fungera som en bro mellan människorna och naturen.

-Som tjugofemåring hade jag mina fyrtio dagar i vildmarken. I Augusti 2009 tog jag plötsligt bara min ryggsäck och vandrade ensam och barfota ca. 150 km genom de stora skogarna norr om Åbo, under lite över en månad . Inga pengar med, ingen mat, inte ens en kniv att försvara mig mot de många vargar som påträffats i trakterna (men som jag tyvärr inte träffade, trots stora förväntningar). Levde mest på bär och vilda växter och det jag lyckades tigga till mig ibland. Hade många oerhört spännande träffar med vilda djur: med älgar, rådjur, hjortar, rävar, och t.o.m. en mårdhund! En sådan ödemarksvandring hade jag aldrig tidigare genomfört, här invigdes jag för första gången i ödemarkens mysterier, och jag sov ofta under bar himmel. Jag kläddes naken inför vildmarken, och spåren från den vandringen sitter i ännu, den var livsförvandlande. Det var därifrån jag fick den förmåga att kommunicera med djur som jag har nu. Och under den vandringen fick jag min första lärjunge! Vi vandrade tillsammans genom skogarna ett tag, han ville absolut leva som jag!

-Jag är stigmatiserad i båda handflatorna (det ena stigmat fick jag som tonåring av en spik, och det andra har jag fått på mystisk, okänd väg). Mina stigmor blöder inte så som på katolska helgon, det är bara tydliga ärr. Är jag den första muslimen som blivit stigmatiserad? (för er som inte hört senaste nytt från min religiösa karriär, så blev jag muslim i December 2009, vittnena till min konvertering finns i moskén i Uppsala, den moské där Mohamed Omar går, och visserligen är han medskyldig till min konvertering)

2010-02-25

Om Carl Forsberg. Och vad som förenar honom med Levertin

Jag måste nog vara lite andligt förälskad i Carl Forsberg, för jag tänker så mycket på honom: han betyder så oerhört mycket för mig. Det är ju hans förtjänst att romantiken alls har en framtid i Sverige! Utan honom ingen retrogardistisk rörelse att tala om. Altgård/Sandells eller Romantiska förbundets insats går inte att jämföra med Carl Forsbergs när det gäller att föra fram den nya romantiken.

Och ändå lever den gode Carl så i skymundan medialt sett! Man läser ju aldrig om honom i tidningarna. Han ger ju aldrig ut några egna böcker (förutom

antologier)! Ofattbart nog. Det svenska folket anar inte vilken betydelse han trots detta haft för Sveriges kultur. Dom anar inte vad som föregår bakom kulisserna.

Oscar Levertin levde också bakom kulisserna till att börja med. Det var inte han som skrev den samtida litteratur som folket kom att älska och läsa, det gjorde Lagerlöf, Strindberg, Karlfeldt, Fröding och Heidenstam. Levertin var däremot den som beredde vägen för dessa fem nyromantiker, genom att som litteraturkritiker värdera dem positivt. Det var också han som förde fram Ekelund.

Det är rätt märkligt att Carl inte kommit ut med någon diktsamling, trots att hans dikt "Moder Europa" (i antologin "Metro Nord") är ett riktigt njutbart stycke klassisk dikt som ger mig samma känsla som Bertil Malmbergs "Aftonrodnad" (även om Malmbergs elegi är klart bättre). Den dikten står för mig som själva pelaren i vår unga poesi, bättre än något ur Anyurus eller Omars penna (har dessa två herrar en alltför begränsad horisont för att prestera något riktigt bra?).

Inte ens som litteraturkritiker har Carl ännu kommit på benen. Fast det är han som burit fram en hel litterär rörelse! Vari består egentligen storheten hos denne man, han som skrivit så lite?

Hm. Han har liksom "Anden". Träffa honom själv ska ni se. Man baxnar av inspiration bara av att se och höra honom. Hans ansikte gnistrar av litterärt liv, såsom hos ingen annan samtida litteratör. Han får mycket till stånd med få ord. Han är som Andreas Björsten: en av de få "mänskliga" i vår litteratur, en av de få som är ofördärvade av ära, makt och pengar, han har inte omänskliggjorts av publicitetens korruption. En rest av mänsklighet lever i Carl Forsberg. Och då förstår ni hur förtvivlad jag är över största delen av samtidslitteraturen. Så förstelnad, så omänsklig. Så teknologisk. Precis lika kall och stel som deras förbannade västerländska livsstil är. Det går nämligen inte an att skilja åt liv och litteratur. Din livsstils kyla kommer att strypa dina alster, var så säker.

Men liksom Levertin till slut blev något av en litterär president, kommer också Forsberg att få sin tid i rampljuset. Måtte han bara bevara sin mänsklighet när den tiden kommer!

2010-02-25

Om Andreas Björsten. Om de mest älskade poeterna som det aldrig skrivs om.

Nu skall jag skriva lite om Andreas Björsten. Han är en underlig liten filur. En av de mest originella vänner jag har. Ja, egentligen tycker jag han är den mest originelle av våra nutida stora svenska poeter. Nu skall ni höra varför.

Det är en underlig historiens ironi att de mest älskade svenska poeterna inte har kommit med i litteraturhistorieskrivningen.

Ta t.ex. den kristne poeten och sångförfattarinnan Lina Sandell. Utan tvivel vår mest älskade svenska poet genom historien, den mest sjungne i hela Sveriges land, som bara Anders Frostenson kan tävla med i berömmelse långt ner till barnanivå. Hon som skrev "Trygga räkor, ingen vara, en guds lilla barnaskara"

Varken Sandell eller Frostenson får någon större plats i våra litteraturhistorier. Högst namns nämnande. Det är ofattbart. Ty de är bägge poeter av högsta rang. Inte populistiska poeter, utan höglitterära poeter. Sandell är höglitterär inom sin art av poesi, den kristna sången. Hon är inte populistisk som nutida kristna schlagerförfattare eller "lovsångspoeter" är.

Vem är det nutida Sveriges av folket mest älskade poet?

Inte Tranströmer. Han är för de bildade.

Det är nog Öijer, och Öijers lärjungar slampoeterna. Och Öijer har tre stora lärjungar inom slammen: Johannes Anyuru, Bob Hansson och Andreas Björsten. Av dessa tre är Anyuru och Hansson de mest firade, men Björsten den mest älskade, eller, den som berör djupast. Och han är också den av de tre som har läst upp sina dikter för flest människor i Sverige. Han anar nog inte själv hur många som egentligen har lyssnat till hans bästa dikter, som t.ex. "Själens mönster". Det är fler än de som har läst Öijer och Tranströmer.

Men antagligen går Björsten samma öde till mötes som Sandell och Frostenson. Dom som faktist har levt bland folket utestängs från litteraturhistorieskrivningen.

2010-02-28

Om Mohamed Omar. Om tillåtelsen att vredgas över antikrist.

Jag märker att jag gör en liten rundvandring nu, med en serie betraktelser över våra största nutida svenska poeter. Låt oss ta en självklar gestalt här, Mohamed Omar.

Jag erkänner att jag blev chockad av Omars omvändelse till islamist. Och de nästan fundamentalistiska drag han kom att uppvisa därnäst, som t.ex. hans yttrande i en intervju att han nog kunde tänka sig en kriminalisering av homosexuell praktik. Det fick hâren att resa sig på mitt huvud.

Vad har hänt?

Jag försöker vara godtrogen här, och tänker mig att Omar upplevt ett slags politiskt uppvaknande och en politisk vrede i stil med den jag själv upplevde när jag gjorde mina argsinta aktioner i Sveriges pingstkyrkor, med förbannelser och allt. Då slänger man grodor ur sig i öst och väst. Jag skulle aldrig i dag ropa ordet "förbannad vare", med alla misstolkningar det kan medföra i vanligt religiöst folks huvuden som har svårt att skilja åt sak och person. Men när man är arg, då kommer det grodor. Och det skall det få lov att komma.

Så kör på Omar! Du skall få lov att vara arg ett tag, och slänga grodor. Det förlåtes. Man skall få lov att vara vred på antikrist. Det är hjärtelaget som räknas, inte grodorna. Och här menar jag att Omar har hjärtat på rätta stället. Hellre en älskande vred moder som med okorrekta förbannande svordomar reser sig för att försvara sina barn, än en kylig, diplomatisk gentleman, 100 % politiskt och religiöst korrekt, som stillatigande ser på när antikrist torterar hans bröder, rädd för att själv råka illa ut om han opponerar sig för kraftigt.

Du är modig Omar. Det är mycket tack vare dig som jag blev muslim. Kom ihåg bara att förlåta dina fiender. Låt Gud/Naturen sköta hämnden. Sionisterna har plågat sig själv mest. Man plågar sig själv mest när man plågar andra. Ty att synda är den värsta tortyren. Syndaren behöver helas, inte straffas med mera tortyr. Annars bara fortsätter våldsspiralen. Men detta har du väl lärt dig redan, av sufier som var pacifister? Var inte Al Halladj, Sadi, Rumi och Attar pacifister? Var inte Mohamed själv pacifist, som förkunnade Jesu lära om att älska sina fiender? Jag har läst i koranen jag med, min bäste Mohamed Omar!

2010-03-01

Om Sanne Nilsson Lindberg. Om poeternas förtvivlan.

Av den yngsta generationes poeter, de som ännu inte hunnit publicera sig, tycker jag Sanne Nilsson Lindberg är den största, som har berört mig djupast. Jag tycker t.o.m. mer om henne än om både Öijer, Omar, Anyuru, Hansson, Björsten och Forsberg, de jag hittills har berört. Det är för att hon är mer som barnen än våra mer vuxna och förstelnade firade poeter. Och barnen är ju våra största poeter, som bekant.

Ibland räcker det med en enda dikt för att en poet skall bli odödlig för oss. Forsberg har redan "Moder Europa", Björsten har "Själens mönster", Anyuru har den där om att vi är som flugorna som söker sig till det sista vattnet i universum, Omar har den om en man som om natten håller på att förvandlas till ett träd, alla är de sådana där dikter som tränger så djupt in att de blivit som en del av oss själva.

Sanne Nilsson Lindberg har en sån dikt. Det är mer än både Öijer och Bob Hansson har presterat åt mig (Öijer kanske ändå har en sån i sin senaste diktsamling med dikten om orden som ska somna vid hans bröst), båda saknar "den där dikten" som jag minns i all evighet. Men Sanne har en sån. Den betyder mer för mig än någon annan dikt jag läst av svenska poeter genom historien, kanske undantaget Johannes Edfelts "Demaskering", och "Se människan".

Så märkligt att dom som berör djupast ibland är helt okända för den större allmänheten. Verkligheten följer inga civiliserade regler. Det är inte dom som syns mest som är bäst alltid.

Men hör här på Sanne. Den är nästan biblisk i sin enkla kraft:

"Jag ska hitta ett kryphål i världen,
den hemliga vägen till månen.
En sista obebodd krater"…

….

"Bland bortglömda minnen och osagda ord
ska jag sova till den första morgonen."

Dikten är typisk för vår tids bästa dikter: de är förtvivlade, oerhört förtvivlade. Nakna uttryck för vår tids förtvivlan, den förtvivlan vi har över vår ruttna civilisation, som bara får oss att längta bort, längta efter döden, en plats att gömma oss undan för hela vårt helvete med alla dess polisdemoner (går det att föreställa sig ett värre helvete än det vi lever i, om vi föreställer oss något realistiskt? Knappast.)

Men ibland finns den en sådan värme mitt i förtvivlan, en värme som är som en barndomens värme. En sådan värme finns i Sannes dikt. Och i mina egna dikter ibland. Men ni vet jag har också varit oerhört förtvivlad. Men jag kom över det och hittade barndomens värme. Som i inledningen till dikten "det ner":

Det vadar ner i min havets ljusa
mossar längs kanterna stilla och bröst
Det naglar ner i min havets susa
I min havets susa röst.

2010-03-01

Om mitt senaste litterära verk: litterära pärlor av Carl Forsberg

Jag har varit ganska produktiv som författare på sistone. Mitt senaste avslutade verk är en liten handskriven skrift på 20 sidor, "Flisor av kung Ottokars spira. Litterära pärlor av Kung Carl XVII (Carl Forsberg), samlade och kommenterade av Tintin (Wilhelm af Lagercranz).

Här är innehållsförteckningen:

Till varje text har jag fogat några kommentarer.

Skriften ligger tillsvidare i min ficka och i min jordhåla på observatoriekullen. Jag har dock reserverat copyrighten till skriften åt Carl Forsbergs bokförlag, så jag väntar på ett tillfälle att överräcka denna lilla "ottokarspira" åt Carl Forsberg själv. Den har redan fått en patina av jordfläckar, och är ganska sliten i kanterna. Hoppas den överlever fysiskt tills jag träffar Carl!

Var är du Carl? Visiterar du Stockholm snart? Med möjlighet till audiens?

2010-03-02

Om våra svenska bibliotekarier

Har jag rätt, min vän Jakob Simonson, du som är bibliotekarie, när jag inbillar mig att den gamla tidens bibliotekarier alla var ganska allmänbildade inom klassisk skönlitteratur, att dom var som min käre vän bibliotekarien Lars Lundin och andra gamla, mysiga bibliotekarier som jag sett, som har en sådan där typisk "litterär" utstrålning?

Jag är nämligen så van vid unga bibliotekarier idag som inte alls har reda på den klassiska skönlitteraturen. Eller vad sägs om dom tre unga bibliotekarierna som jag pratade med häromdagen, som inte hade hört namnen Friedrich Hölderlin och Johannes Edfelt, en av Tysklands respektive Sveriges bästa poeter någonsin, riktiga ärkeklassiker inom poesin?

Jag gjorde annars en enkät på skoj, för att fördriva tiden, med kanske tjugo-trettio bibliotekarier och biblioteksassistenter på stadsbiblioteket, där jag frågade dom vem som var deras favoritförfattare. De nämnde sällan klassiska författare, och Strindberg var den äldsta som nämndes. Ingen nämnde någon av våra stora skalder, dom jag själv tycker är störst (poesin har ju alltid varit så mycket mer överlägsen prosan): Viktor Rydberg, Vilhelm Ekelund, Bertil Malmberg, Gustaf Fröding, Johannes Edfelt, Hjalmar Gullberg, Edith Södergran, Gunnar Björling.

Är det inte otroligt, vänner?

Jag spenderar mycket tid på bibliotek runt omkring i Stockholm, och upptäckten av bibliotekariernas bildningsbrist kan förklara en grej jag stört mig mycket på:

Hur hela tiden fler och fler av dom gamla böckerna stuvas undan i källarutrymmen eller gallras bort, och ersätts av nymodigt skräp. Skräpdeckare, skräppoesi (språkmaterialism), skräpvetenskap, skräpbarnböcker enligt nyaste fulhetsestetik (jämför med Elsa Beskows bilderböcker).

Klart man kan beställa fram dom gamla böckerna från källaren, men man vill ju ströva omkring bland böckerna fritt! Det går inte genom beställning, det kräver en helt annan sorts läsning än den luffande, kringströvande läsningen här-och-där, som alla våra stora författare tyckt så mycket om.

2010-03-11

Lite om vad lidanden gör med ens poesismak

Jag har haft en lång paus från poesin sedan jag lämnade Sverige våren 2008, men nu är jag tydligen tillbaka i den, och läser om alla mina favoriter utifrån mina nya erfarenheter. Då sker det märkliga, att vissa ökar i värde, och andra sjunker i värde. Nu är jag mera renad från tvånget att tycka lika som våra nutida smakdomare, mera fri att låta mina djuriska instinkter råda på fältet. Då sker följande förändringar:

Följande har bestått provet, är lika kära som förr:

Gamla:

Johannes Edfelt
Stefan George
Vilhelm Ekelund

Nutida:

Andreas Björsten
István Molnár
Mohamed Omar
Johannes Anyuru
Jakob Simonson

Följande har sjunkit i värde:

Gamla:

Stagnelius
August Strindberg (kraftig sjunkning, har aldrig gillat honom heller)
Gunnar Ekelöf
Nils Ferlin

Nutida:

Tomas Tranströmer
Bruno K. Öijer

(m.a.o. några av dom som "man ska tycka om" enligt de flesta)

Följande har ökat i värde:

Gamla:

Edith Södergran (kraftig ökning)
Bertil Malmberg (kraftig ökning)
Friedrich Hölderlin
Erik Blomberg
Gustaf Fröding
Paul Andersson

(på det hela taget de lidande, lite sinnessjuka skalderna)

Nutida:

Carl Forsberg

(jag gjorde nyss två små handskrivna avskrifter av Södergrans "Ankomst till Hades" och Bertil Malmbergs "Aftonrodnad", för mitt bibliotek på observatoriekullen. Dom är så viktiga för mig att jag skriver av dom om jag inte har råd att köpa de diktböcker som innehåller dem. Dessa två poeter, är, tillsammans med Hölderlin, dom jag gillar mest för tillfället)

2010-03-18

Om följande person i min föreläsningsserie "Våra svenska nationalromantiker": Gustaf Fröding

Här hittar ni planen för föreläsningsserien, och hur den hittills fullbordats. Senaste namn jag föreläste över var C.J.L.Almqvist. Nu tror jag att jag hoppar över Pontus Wikner, eftersom jag inte får tag på hans böcker för uppläsning, så det blir Gustaf Fröding, den sinnessjuke svenske poeten nr. 1.

Ingen har väl utmärkt sig mer för just dårskap som just Gustaf Fröding, bland de svenska poeterna. Bertil Malmberg satt ju inne en gång också.

Just därför är Fröding så kär och så livskraftig när det verkligen gäller. När andra ska försöka psyka en till underkastelse. Med psykvård.

Jag skulle vilja ha min tolvte föreläsning i min serie som en Fröding-afton med uppläsning och samtal kring Frödings bästa dikter. Helst ute i det fria, den natur som Fröding så ofattbart fint har skildrat, men möjligtvis även på dårhuset.

2010-06-08

De tidiga poeternas korta liv

Jag överraskades idag över hur många av de mer kända gamla finska och svenska poeterna (inte minst de tidiga, som dog före andra världskriget) det var som dog ganska tidigt, och som uppfyllde klichébilden av poeten som en fattig, självförbrännande outsider som dör tidigt.

Hur gamla följande stora finska poeter var när de dog: (ingen av dessa blev äldre än 59!)

Döda före II världskriget:

Jacob Frese (1691-1729)	38 år
Alexis Kivi (1834-1872)	38 år
Julius Krohn (1835-1888)	53 år
Juhani H. Erkko (1849-1906)	57 år
Kaarlo Kramsu (1855-1895)	40 år
K. A. Tavastjerna (1860-1898)	38 år
Hjalmar Procopé (1868-1927)	59 år
Eino Leino (1878-1926)	58 år
Joel Lehtonen (1881-1934)	53 år
Juhani Siljo (1888-1918)	30 år

Edith Södergran (1892-1923) 31 år

Jarl Hemmer (1893-1944) 51 år

R.R.Eklund (1895-1946) 51 år

Katri Vala (1901-1944) 43 år

Uuno Kailas (1901-1933) 32 år

Kaarlo Sarkia (1902-1945) 43 år

Henry Parland (1908-1930) 22 år

Saima Harmaja (1913-1937) 23 år

Döda efter II världskriget:

Pentti Haanpää (1905-1955) 50 år

Lauri Viita (1916-1965) 49 år

Helvi Juvonen (1919-1959) 40 år

Pentti Saarikoski (1937-1983) 46 år

Arto Melleri (1956-2005) 51 år

Följande finska prosaförfattare levde också kort:

Johannes Linnankoski (1869-1923) 43 år

Sigrid Backman (1886-1938) 52 år

Runar Schildt (1888-1925) 37 år

Riksvensk litteraturhistorias motsvarighet skulle vara: (ingen av dessa blev äldre än 58!)

Poeter döda före kriget:

Lasse Lucidor (1638-1674) 36 år

Samuel Columbus (1642-1679) 37 år

Olof von Dalin (1708-1763) 55 år

Hedvid C. Nordenflycht (1718-63) 55 år

Custaf Filip Creutz (1731-1785) 54 år

Carl Michael Bellman (1740-1795) 55 år

Johan Henric Kellgren (1751-1795) 44 år

Carl Fredrik Dahlgren (1791-1844) 53 år

Erik Johan Stagnelius (1793-1823) 30 år

Vitalis (1794-1828) 34 år

Carl August Nicander (1799-1839) 40 år

Pontus Wikner (1837-1888) 51 år

Gustaf Fröding (1860-1911) 55 år

Oscar Levertin (1862-1906) 44 år

Falstaff Fakir (1865-1896) 31 år

Emil Kléen (1868-1898) 30 år

Leon Larson (1883-1922) 39 år

Harriet Löwenhjelm (1887-1918) 31 år

Dan Andersson (1888-1920) 32 år

Erik Lindorm (1889-1941) 52 år

Gunnar M. Silfverstolpe (1893-1942)49 år

Ragnar Jändel (1895-1939) 46 år

Karin Boye (1900-1941) 41 år

Poeter döda efter kriget:

Sigfrid Lindström (1892-1959) 58 år

Harry Blomberg (1893-1950) 57 år

Erik Lindegren (1910-1968) 58 år

Lars Englund (1917-1959) 42 år

Anna Greta Wide (1920-1965) 45 år

Stig Dagerman (1923-1954) 31 år

Gösta Oswald (1926-1950) 24 år

Sonja Åkesson (1926-1977) 51 år

Willy Granqvist (1948-1985) 37 år

Mare Kandre (1962-2005) 43 år

I riksvensk litteraturhistoria är det också svårt att hitta prosaförfattare som dog tidigt.

Men följande kan nämnas:

Hjalmar Bergman (1883-1931) 48 år

Agnes von Krusenstierna (1894-1940) 46 år

Rudolf Värnlund (1900-1945) 45 år

Josef Kjellgren (1907-1948) 41 år

Thorsten Jonsson (1910-1950) 40 år

Pär Rådström (1925-1963) 38 år

2010-09-29

Korta karaktärsteckningar av nordiska utpräglade författarpersonligheter

Här kommer mina spontana reaktioner på följande författare, både döda och levande. Många av dem är vänner eller sådana som jag träffat personligen:

Edith Södergran: Drömmande naturbarn, finurlig och vass, trolsk huldra, barnslig och flickaktig.

Andreas Björsten: Snäll och lite pojkaktig, som en tonåring fast han är långt över femtio, nyfiken och pratsam, bekräftelsesökande.

Ann Jäderlund: Moderlig och varm, försagd och tyst och meditativ.

Anna Hallberg: Vacker och elegant, kvick, stolt och självständig, med självförtroende.

Martina Lowden: Människoskygg och inåtvänd, sylvasst intellekt som kan vara dräpande kallt, flickaktig, självständig och envis. Ofattbart beläst.

Malte Persson: kvinnlig, skör, späd, vän (adj.) och pojkaktig, med en galghumoristisk ådra. Ofattbart beläst, liknar på Martina Lowden i det avseendet.

Johan Nordgren: Mystisk figur, både i personlighet och klädsel. Liknar på John Peter Gister. Trotsigt punkaktig, tonårsaktig, som en vuxen pojke. Underfundig svart, absurd, helt hemmabränd humor. Dekadenskokett.

Gustaf Fröding: Teatral men på ett utsökt naturligt och spontant sätt. Naturbarn, lite som en manlig Edith Södergran. Drömmande, lekfull och djurisk. Liknar på Ville Kavilo.

Einar Askestad: Otroligt vacker och elegant man. Trots det ödmjukheten och mjukheten själv. Helgonlikt ren och späd.

Magnus-William Olsson: Blidheten och godheten själv. Karismatisk utstrålning. Mysig.

Ulf Eriksson: Järnhård vilja, stark personlighet, lidelsefull, otroligt beläst.

Horace Engdahl: Arrogant och elegant. Smidig och vältalig, manipulativ och ofantligt beläst. Självständig och rasande, ja nästan farligt intelligent.

Tor Ulven: Kvinnlig, späd och mjuk, försagd och munkaktigt asketisk. Tragisk.

Tarjei Vesaas: Står med båda fötterna fast planterade i jorden, bredaxlad och stark och käck utifrån sett, med gnistrande ögon, men drömmande, vek och tragisk innerst inne.

Sören Ulrik Thomsen: Typiskt danskt mysigt gemyt, varm och blid personlighet, tolerant och öppen för allt nytt.

Heidi von Wright: Tam, försagd, försiktig.

Bruno K. Öijer: Teatral, hemlighetsfull, ockult, besvärjande, trotsig, lidande hårda, svarta ögon. Demonisk på ett kärleksfullt sätt. Lite bitter.

Ryszard Golebiowski: Trög och sävlig, något helt för sig själv, lite disträ, inte så noga vad andra tänker om honom. Inte särskilt originell i tanken, men dock i väsendet.

Bo Lundell: Lurig, lekfull och anarkistisk bakom den borgerliga, finkammade fasaden. Gör underliga hyss ibland.

Håkan Lindgren: Järnhård överlevnads- och kampvilja. Pessimistisk och vass. Klurig och knepig i väsendet, silverklar i text. Liknar på min storebror Nils.

Mats Barrdunge: Lite virrig och barnsligt påhittig. Oskuldsfull, disträ och pratsam. Har underliga hyss för sig ibland.

2010-10-11

Hjalmar Gullbergs död - ett mycket typiskt självmord

En av våra största svenska poeter, Hjalmar Gullberg, var ett exempel på sådana som lidit ofantligt av sjukvårdens ohyggliga metoder att förlänga livet och förhindra döden till vilket pris som helst, fastän det betyder tortyr för den utsatte. Som om döden var något ohyggligt ont, som om döden betöd förintelse. Så grym blir man när man tror på förintelse i döden. Tror man att naturen och Verkligheten är grym, blir man själv grym. Bara den som inser sanningen, att livet alltid fortsätter, och att man därför inte behöver tvinga sig på någon, blir barmhärtig och tolerant.

Gullberg drabbades av den neuromuskulära sjukdomen myastenia gravis och under flera års tid genomgick han en traumatisk behandling med respiratorvistelse och strupsnitt; när han 1961 åter blev sämre och skulle läggas i respirator valde han att dränka sig i sjön. Hans ångest och fruktan inför en upprepad tortyr från sjukvårdens sida var så stark att han tog sitt liv för att undgå det hemska.

Hans hustru var införstådd med detta, och gjorde inga motstånd när han dränkte sig i sjön utanför deras hus. Hjalmar lämnade ett avskedsbrev efter sig, där det stod:

"Nu kan jag inte längre och det står fast som jag redan skrev i januari och upprepat för så många: aldrig mer trachotymeras och respirator. Om jag nu skulle få ett slut på min ångest och fruktan så hoppas jag att den plats där jag vinner detta inte ska bli en ond plats utan en god och vacker.

Det finns en sjö...

Din egen Hjalmar"

De sista orden syftade på en dikt som Hjalmar skrev en gång. Den började såhär: "Det finns en sjö och sedan aldrig mer."

Jag vet att Gullbergs självmord är typiskt. Det händer t.ex. inte sällan att s.k. "sinnessjuka" gör självmord p.gr.a. deras traumatiska erfarenheter av psykvårdens tortyrmetoder, drivna av fruktan för att hamna i tvångsvård igen. Jag talar som en som själv har varit inne i det samma, och känner till dessa psykiska mekanismer.

Harry Martinsons, Ted Gärdestads och Ernest Hemingways självmord påminner om Gullbergs. Martinson drevs till att ta sitt liv som patient på psyket, antagligen tvångsvårdad. Hemingway tog sitt liv kort efter han hade varit tvångsvårdad på psyket och fått 20 elchocker. Ted Gärdestad tog även sitt liv för att undslippa psykiatrins medicintortyr. Den här artikeln behandlar deras och många liknande fall. Även Antonin Artauds, Tove Ditlefsens och Vincent van Goghs öde liknar på Gullbergs.

2010-10-13

Grova missförståelser inom den litterära världen

1) Missförståelsen av "misantroperna"

Att dom som har kallats "misantroper" var människoföraktare. Det stämmer inte. Det har alltid handlat om hat mot civilisationen, inte hat mot människan som sådan, även om man ibland uttryckt det lite vrångt. Hat mot den civiliserade människan, inte människan i sig. Alltså upprättelse för förmenta misantroper som Herakleitos, Arthur Schopenhauer, Verner von Heidenstam, Vilhelm Ekelund, StefanGeorge, H.P.Lovecraft, Emile Cioran, Michel Houellebecq, Nikanor Teratologen!

2) Orsaken till Harry Martinsons självmord

Den etablerade uppfattningen är att Martinson tog sitt liv p.gr.a. allt förtal i samband med att folk missgillade hans och Eyvind Johnsons nobelpris. Detta är en fullständig osanning. I själva verket tog han sitt liv då han var inspärrad och tvångsvårdad på ett sinnessjukhus. Det var psykiatrin som stod bakom hans självmord, den psykiatri som plågar livslusten ur människorna. Detta förtigst naturligtvis, då det är en alltför hemsk sanning att se i ögonen.

3) Sinnessjuka författare

Den etablerade åsikten om Friedrich Hölderlin, Friedrich Nietzsche och Gustaf Fröding var att de vårdades på slutet av sitt liv p.gr.a. sinnessjukdom. Inget kan vara längre borta från sanningen. De blev inte alls sinnessjuka, utan gick bara tillbaka till sin barndom, källan för sitt skapande. De uppförde sig som stora barn. Inget är friskare än det. Det barnsliga är friskt, det "vuxna" är sjukt. Se t.ex. på Gustaf Frödings diktning under vistelsen på sinnessjukhus, t.ex. "Mattoidens sånger". Det är som ett stort barn som har skrivit många av texterna. Och den diktsamlingen är det överlägset bästa han skrev. Det finns något så källfriskt och barnaömt över dessa texter. Något varmt och mysigt. Dessa dikter är det som gör Fröding till en av tidernas största poeter i mina ögon. Det är milsvitt från sinnessjukdom. Även från Hölderlins s.k. "sjukdomstid" har man glimrande diktpärlor.

4) Friedrich Nietzsches s.k. sammanbrott 1889

Nietzsche började stämplas som sinnessjuk då han i Turin gråtande kastade sig runt halsen på en häst som piskades av sin ägare. Så detta var liksom "sammanbrottet"! Detta utfall av solidaritet med djuren!

Han togs genast "om hand", och skickades till sinnessjukhus, sedan "omhändertogs" (läs: sattes i bevakning, förmynderi) han av sin syster och mor.

Det är gripande att läsa om denna episod. Inget övertygar mig mer om hur kraftig missförståelsen av Nietzsches filosofi har varit än denna händelse. Hur man har missförstått hans förakt för medlidande (han menade förstås det kristna, civiliserade, ruttna översitteri- och förmyndarmedlidandet), hur man har sett honom som en föregångare till nazismen.

Tänka sig till, Nietzsche stämplas som obotligt sinnesjuk av en barnsligt helgonlik handling! Just så skulle ett barn göra som han gjorde. Han är som ett

stort barn. Och även idag anses man som sinnessjuk om man är som ett stort barn, har jag själv fått erfara.

Jag tror att det var förlusten av sin självständighet och placerandet av honom under systerns och moderns förmynderi och bevakning som bröt ner Nietzsches livslust till slut, och fick hans skaparkrafter att sina. Jag har nämligen själv fått erfara vad sådant gör med en, därför har jag en möjlighet att kunna leva mig in i Nietzsches öde.

Även Gustaf Fröding, som också miste sin självständighet, och blev satt under förmyndare för resten av sitt liv, skriver rasande kritiskt om förmyndarmentaliteten. Den fick han känna in på bara skinnet.

2010-10-28

Böckernas och ordens egentliga funktion hos de civiliserade. Några spioneringsresultat.

Böckerna och orden har ingen annan funktion hos de civiliserade än att fungera som statussymboler i ett värdehierarkiskt system som inte har någon koppling till den naturliga verkligheten utanför systemets egen artificiella verklighet.

Jag har upptäckt detta genom att ge akt på mitt eget förhållande till böcker genom årens lopp, jag som varit en extrem bibliofil och biblioman. Jag kan bara konstatera att de fungerat som statussymboler i mitt eget liv, och att jag tappat smaken för dem i samma mån som jag mist behovet av att ingå i statussystemets värdehierarki.

Vad är passionen för stora författare och "stora ord" annat än begäret efter status, att något stänk av statusikonens gloria skall falla på ens egna axlar? Begäret efter att någon ska **se åt ens håll** när man använder sig av förträffliga ord och klangen av stora författares röst?

Och vad är detta begär annat än den andligt hemlöses, föräldralöses och familjelöses ofattbara begär efter bekräftelse, stamtillhörighet och djurisk adoption?

Så svårt är det inte att genomskåda vad författarna och skribenterna egentligen håller på med.

Ack, detta ofattbara jagande efter kärlek och bekräftelse! Och dessa djupa missräkningar man får när man söker dem i fel sammanhang, i den mekaniska civilisationen istället för i naturens stora organiska sammanhang!

Författare är nästan alltid tragiska existenser. Hur berömda dom än blir, mal alltid känslan av att dom inte har blivit sedda på riktigt, att ingen har förstått dom, att ingen läser deras böcker på allvar.

Hur kan jag veta detta? Jo, jag är själv författare, och jag har många personliga författarvänner, som jag har skådat detta drag i. Och jag har läst många, många författarbiografier.

Många författare blir rentav paranoida och konspiratoriska av sina besvikelser i offentligheten. Dom hittar på teorier om att ingen förstod dom, bara för att dom var så annorlunda, för att dom var stora outsiders. Ja alla författare betraktar sig mer eller mindre som outsiders, **hur berömda och lästa dom än är, hur etablerade dom än är**. Det är som om dom aldrig ser sin egen etablerade position, som om dom svikna förhoppningarna om hemvist och bekräftelse i den litterära världen förblindar dom till att uppställa ett simpelt system av två läger: ett etablissemang och ett outsiderläger, och så sätter de alltid sig själv i den senare fållan, hur stor likheten mellan dom själv och dom som sitter i det s.k. "etablissemanget" än är. Ja, i "etablissemanget" sitter det också "outsiders" med precis samma uppdelning av det litterära fältet, med precis samma självförståelse.

Så dum och blind för sin egen verklighet blir man av att söka självbekräftelsen på helt fel ställen. Författarna liknar dom bilder man kan hitta på nätet av

kvinnor som använder **stora runkmaskiner för att runka**. Det litterära maskineriet är en sådan där stor mental runkmaskin som författarna säljer sig till, och som de drömmer att en gång för alla ska göra slut på deras mentala hemlöshet. Men maskineriet **såg** en aldrig, det var opersonligt och mekaniskt, och kunde aldrig fylla förälderns och partnerns roll. Så satt man där med den stora tomheten efter att man fått sin mentala orgasm från en maskin.

Internet är också en sådan där mental runkmaskin, och jag upplever alltid en stor tomhet när det som är intressant på nätet är förbrukat för dagen (det tar högst några timmar, sedan är det spännande slut, har ni stött på det där?). Då kan jag sitta och stirra framför datorrutan med tomma ögon, och längta efter en apflock eller en hundflock att luta mig tillbaka på i min stora hemlöshet. Ja, internet är roligt en stund, men det är bara ett surrogat för sann gemenskap. Ingen vill leka med mig ute på gatan, så jag är hopplöst förpassad till kalla, mekaniska leksaker som internet, som **aldrig** kan ersätta verkliga människor. Känner ni igen er, vänner?

2010-11-04

Författare som varumärken

Många stora författares tragiska öde har varit att till slut ända sin postuma historia som simpla kommersiella varumärken, t.ex. namnet på en pub. Man kan t.ex. se pubar som heter "Hemingway´s".

Saliga och heliga är de författare som är av barnens, djurens och dårarnas slag; som inet är lämpade för, som inte gör sig i kommersiella sammanhang. Vars verkningshistoria är anonym, som djuren i skogen är anonyma, som verkar i den fördolda verkstaden där all verklig skapelse sker. Hjalmar Ekström och N.P.Wetterlund är typiska exempel på detta senare slag av författare, som man suger fördold livssav ur, utan att ropa deras namn på taken.

2010-11-13

Samtida andliga tvillingar i litteraturen

Följande par är inte bara andliga tvillingar, utan även födda ungefär samtidigt, med högst något decenniums skillnad!

(* = den större av de båda, andligt värderat)

Gregorius av Nazians - Gregorius av Nyssa (ungefär lika stora)

Martin Luther* - Philip Melanchton

Madame Guyon* - Franqois Fenelon

Johann Wolfgang von Goethe* - Friedrich Schiller

William Wordsworth* - Samuel Taylor Coleridge

Johan Olof Wallin - Esaias Tegnér (ungefär lika stora)

Friedrich Hölderlin* - Novalis

John Keats - Percy Bysshe Shelley (ungefär lika stora)

Leo Tolstoj* - Fjodor Dostojevski

O.F.Myrberg - Waldemar Rudin*

Verner von Heidenstam* - Erik Axel Karlfeldt

Hjalmar Gullberg - Johannes Edfelt (ungefär lika stora)

C.S.Lewis - J.R.R.Tolkien*

Bo Setterlind*- Harald Forss

Wilfrid Stinissen - Martin Lönnebo (ungefär lika stora)

Bruno K. Öijer* - Eric Pauli Fylkeson

Mats Barrdunge - Andreas Björsten (ungefär lika stora)

Ulf Eriksson - Magnus William-Olsson (ungefär lika stora)

Annika Spalde - Pelle Strindlund (ungefär lika stora)

Martina Lowden - Malte Persson (ungefär lika stora)

Lars Larsen - Jonas Lundström (får se vem som vinner, det gäller att tävla allt man kan)

2010-11-18

De största särlingarna i litteraturen,

som det är svårt att hitta motstycken till i historien (det gäller kombinationen liv-text). De flesta av dem har skapat nya språkvärldar, så originella har de varit, de är av religionsstiftare-slaget allihop:

Paulus

Franciscus

Jakob Böhme

Emanuel Swedenborg

Friedrich Hölderlin

Henry David Thoreau

Friedrich Nietzsche

Leo Tolstoj

N.P.Wetterlund

Gustaf Fröding

Sadhu Sundar Singh

Edith Södergran

Vilhelm Ekelund

Eric Hermelin

Antonin Artaud

J.R.R.Tolkien

Tor Ulven

John Zerzan

Emilie Cajsdotter

2010-11-18

Om min bindning till orden

Mystikerna, t.ex. Thomas Merton, talar om att bli fri från alla bindningar. Därmed menas inte de gudomliga, naturliga bindningarna, utan de civiliserade, syndiga bindningarna.

Det är en bindning jag har svårt att släppa: bindningen till orden. Jag har svårt att släppa taget om allt jag skrivit hittills, och låta det gå i glömskans bok, så att jag kan förnya mig i mitt inre. Det handlar mycket om status. Allt man skrivit bygger liksom upp ens status. Men jag skulle vilja få ett förhållande till orden ungefär som vore de växter att äta och bajsa ut och glömma. Det där med att vara så besatt i att samla på egna alster och se högen växa år efter år, tror jag är destruktivt (Förutom när det handlar om handskrivna miniböcker, hohoho).

2010-11-23

De stora författarnas öde; lager på lager av förvanskningar

Hur förvanskade blir inte de stora författarnas sanna väsen! Först förvanskar de sig själv i sina texter genom sin civilisering, sin oförmåga att känna sitt naturliga, sanna, innersta väsen. Sedan förvanskas deras texter av recensenterna, som inte förmår genomskåda den civiliserade fernissan. Och sedan förvanskas de av samtida biografer, som förvanskar recensenternas karakteriseringar och bedömningar. Och slutligen förvanskas de samtida biografernas skildringar av den postuma eftervärldens stela statyer i konst, biografier och doktorsavhandlingar.

Alltså lager på lager av förvanskningar. Vad är det så vi ser till slut för en bild, när vi har tappat sinnet för den tid författaren levde i? Jo, bara en uppdiktad figur, en statussymbol, en nationell symbol, någon att projicera ideal på, verklighetsfrämmande civiliserade ideal, som de stora författarna får agera maskotar för. Stackars dem, vilket öde deras minne får bära. Som tur har de själva övergått till den icke-mänskliga naturen, och berörs lika lite av detta som bakterierna.

2010-11-24

Hermeneutisk fundering

Vad man använder för tolkningsnycklar är helt avgörande för vad man får ut av en text. Tolkar man texter utofrån dess bottennapp eller utifrån dess höjdpunkter?

Det är möjligt att tolka bibeln med skapelseberättelsens naturmystik som den viktigaste tolkningsnyckeln. Då får man något annat ut ur den än om man använder GT:s krig i Herrens namn som tolkningsnyckel.

2010-11-25

Aforism om Tolstoj och Nietzsche

Tolstoj och Nietzsche är varandra lika i många avseenden, varav ett är att deras skrifter inte berör mig mycket; där är allt för många ord. Det är slutet på deras liv som berör mig, och det är det som gör att jag beundrar dem; Tolstojs rymning hemifrån som åldring, och Nietzsches "sinnessjukdom".

2010-11-25

Poesins ursprung och poesins uppståndelse från de döda

Hur har poesin uppkommit?

Kanske var det ensamheten och isoleringen som födde poesin i civilisationens gryning. En ensam fånge i en cell var hänvisad till sitt inre liv, avskärmad från kontakten med yttervärlden. Han fick inte leka med kroppen, så leken sublimerades till en lek med tankarna. Tankens poesi blev ett surrogat för den kroppens poesi som han annars skulle ha utövat tillsammans med resten av djurriket.

Sedan dess har varje författare och poet varit en sådan där fånge som varit hänvisad till sitt inre livs odling, då det yttre livets odling tillsammans med resten av djuren frysts ner av civilisationens lagar och regler.

Tankens poesi förekommer inte i den icke-mänskliga naturen. Inte ens tanke förekommer där, utan något vi inte har ord för. Poesin och tanken är det yttre livets surrogat, det inre barnets hemliga lekar för sig själv, när det inte får leka där ute i den yttre världen.

Poesi är gudomlighet, men det fångna livets gudomlighet.

Det är en viss sorts gudomlighet som uppstår i fångenskap. Men det är en förgänglig gudomlighet, som byts ut när civilisationen upphör, för att aldrig mera uppstå. Vår eviga gudomlighet är den vi delar med den fria naturen. Men vi skall därför inte förakta vår nuvarande förgängliga gudomlighet, våra hemliga lekar i fantasivärlden, inte minst de sexuella. De är lika gudomliga som den fria naturens lekar. De är kanske inte lika extatiska, men de är lika rena. Det är **dessa** som ska uppstå på den yttersta dagen, när vi dör eller när civilisationen slutar. Fantasilekarna är frön till de fysiska lekar vi ska leka när vi uppstår. Hela andevärlden är ett sådant där frö.

Det är våra inre lekar som är fröet. Inte arbetet. Inget yttre eller inre arbete kommer med i uppståndelsen. Allt vi har arbetat kommer att visa sig förgäves,

på uppståndelsedagen, visa sig som sådant som inte ägde **det naturmystiska fröet**. Det är därför poesin är gudomlig, ty poesin är lek till sitt innersta väsen. Poesin kommer att uppstå på den yttersta dagen som kroppspoesi. Den har det naturmystiska frö som de flesta böcker saknar.

2010-11-30

Bertil Malmbergs dragning till det "demoniska"

Något av det som gjort att jag fallit för diktaren Bertil Malmberg, är att det finns ett sug mot det "demoniska" och vilda i många av hans dikter. Han verkar vara ganska enastående i svensk lyrik i denna tematik. Jag känner bara två andra diktare som snuddar vid det samma: Bruno K. Öijer och Carl-Michael Edenborg.

Det "demoniska" hos Malmberg är förstås inget annat än den förbjudna och tabubelagda djuriskheten, enheten med naturens dunkla krafter, driftlivet och drömlivet - andevärlden. Det ockulta i alla dess former, både yttre och inre, i både verklighet och saga.

Denna dragning mot "urbegynnelser och skaparmakter" (så kallar Malmberg det i dikten "Aftonrodnad",ur "Dikter vid gränsen" 1935) kommer väldigt tydligt fram i den dikt jag nyss lade fram i inlägget "Naturmystisk dikt av Bertil Malmberg".

Varför skrivs det så lite rimmad vers i den samtida (bok-) poesin?

Man finner knappt någon nulevande svensk poet som skriver rimmad vers. Jag har bara hittat två; Magnus William-Olsson och jag. Kanske beror det på en ganska enkel sak: poeterna låter sig inte längre inspireras av äldre poesi. Kanske de läser denna blott i ringa utsträckning. Kanske är de bara stora samtidister, utan rötter i historien. Kanske största delen av deras poesiläsning handlar om att läsa in recensionslitteratur.

Man kan nämligen inte undgås att formmässigt smittas av de poeter man umgås mycket med genom läsning.

Märkligt att så få nulevande poeter låtit sig inspireras av den rimmade versen, trots att största delen av all lyrik (och då räknar jag sånglyriken med) är skriven på detta formspråk. Trots att den rimmade versens variationsrikedom är ofantlig, trots att man ständigt kan uppfinna nya sätt att skriva rimmad vers - så stora är dess möjligheter.

Det bästa med den rimmade versen är att dess texter fastnar i minnet mycket lättare än den fria versen. Rimmen är det bästa stöd för minnet som någonsin uppfunnits. Det nästbästa med rimmen är att de gör texterna rytmiska, melodiska och lätta att sätta melodi till. Poesin ursprung är ju sången. Därav rimmen.

Magnus William-Olssons Ingersonetter

Man får hoppas att Magnus William-Olsson inleder en renässans för den rimmade versen i svensk poesi med sina "Ingersonetter" (2010). Den verkar vara den första diktsamlingen med enbart rimmad vers på år och dag, kanske sedan Bertil Malmbergs, Johannes Edfelts och Hjalmar Gullbergs diktning på 30- och 40-talet. Bo Setterlind förde ju den rimmade versen vidare långt in mot seklets slut, men han blandar alltid rimmad verspoesi med fria vers i sina diktböcker. Så William-Olssons sonetter kan mycket väl gå till historien, kan mycket väl bli trendsättande.

Dock, det är ett fruktansvärt knaggligt språk William-Olsson talar på. Det var en besvikelse att läsa sonetterna. Tematiken och innehållet är bra, men formen är usel. Man märker att han inte är tränad i verskonsten. Skillnaden mellan

hans och t.ex. Bertil Malmbergs formvirtuositet är baxnande stor. Malmberg, Gullberg och Edfelt var ännu så genomdränkta av den rimmade versen att den flöt som rinnande vatten från deras pennor, utan friktion.

Men William-Olsson avslöjar också i en not på slutet att han skrev sonetterna av bara farten, och att slutrimmen kom till, inte för att han gillade den rimmade versen, utan bara för att det råkade bli så. Han säger också att svensk lyrik började tävla med den internationella lyriken först med den fria versens intrång. Och han tänker därmed säkert på Edith Södergran och Gunnar Ekelöf. Jo, Södergran är ju vår största svenska poet, men har han glömt verskonstnärerna Stagnelius, Almqvist, Gustaf Fröding, Bertil Malmberg, Johannes Edfelt, Hjalmar Gullberg och Bo Setterlind? Alla dessa hör ju till vår yppersta lyrik, som minsann kan tävla med den internationella.

Faktum är att största delen av vår bästa lyrik är skriven på rimmad vers.

2010-12-03

Min tolkning av en känd dikt av William Wordsworth

<u>Det är en vacker afton, lugn och fri</u>

Det är en vacker afton, lugn och fri,
helig och nunnelik går tiden ner på knä
tillber i andlöshet, och solen faller i
dunkelröd tystnad, drömlik att se.
Himmelens mildhet smeker oceanen
Lyssna! Den mäktiga Varelsen är vaken,
sakta rör sig Evighetssvanen,
mullrande, dovt och åsklikt över taken.
O, kära barn! som vandrar med mig här;
om tankens högtid ej ditt hjärta når,
dock, din natur lika gudomsmättad är,
ligger i Abrahams sköte år för år,
tillber i templets inre helighet.
Gud är hos dig, fast du det inte vet.

William Wordsworth

(Min tolkning av dikten "It is a beautious evening, calm and free")

2010-12-03

En poet är lika bra som sin bästa dikt - aldrig sämre

En poet är lika bra som sin bästa dikt - aldrig sämre. Den där dikten som utgör det stora undantaget, det lyckliga misstaget, som talar emot alla övriga dåliga dikter. Hos varje poet finns en sådan dikt, tröttna därför aldrig på någon poet, hur usel hon än är. Från varje människas mun kommer det grodor, ofattbara ord, ibland. De brukar komma då man minst anstränger sig, och minst väntar något bra och vist.

2010-12-03

Hur två mytologivärldar har dött ut i vår svenska kultur

Det är märkligt att betänka, att två en gång så levande mytologiska världar i vår svenska kulturhistoria; den grekiskt-romerska och den fornnordiska, inte längre är levande i folkdjupet. Folk förstår en inte riktigt längre om man skriver dikter med grekiskt-romerska och fornnordiska gudanamn. Inte ens jag

förstår mig på sådant i någon större grad, trots min klassiska bildning. Men på 1700- och 1800-talet var konsten och poesin full av anspelningar på dessa två mytologier. och inte minst den grekiskt-romerska såddes tidigt i barnen genom skolundervisningens tidiga fokus på klassiska språk och antik kultur. Man läste t.ex. latin och antika latinska texter redan i lågstadiet! Det som en gång var självklar allmänbildning är det inte längre i dagens skolsystem. Den som anses för "klassiska bildning" har rasat ofantligt, både på lägre och högre nivåer.

Vår svenska kultur har tre urgamla huvudflöden; den judiskt-kristna, den grekiskt-romerska och den fornnordiska. Av dessa har bara den viktigaste överlevt - den kristna. Som helhet har bara den judiskt-kristna mytologin överlevt (även i form av islam). Av de två andra mytologierna återstår bara från sammanhanget lösryckta spillror, som vad gäller den fornnordiska har fortplantat sig genom folktrons tomtar och troll, urvattnad i New Age, samt den moderna svenska skönlitteraturens brottstyckeaktiga och alltmer sällsynta anspelningar på grekisk-romersk mytologi. Anspelningar som blir allt svårare att kommunicera, då de inte finner resonans i folkdjupet, som förlorat helhetskänslan för denna mytologi. Man kan kanske namnen på gudarna, men vem har väl den andliga känslan för den väldiga symbolvärld som ligger där bakom?

Vill man ha mytologisk kontakt med det svenska folkdjupet idag, klarar man sig därför bäst om man talar åp de abrahamitiska religionernas mytspråk; kristendom, judendom och islam. Det är denna mytologi som överlevt institutionellt genom kyrkor, synagogor och moskéer, och läres ut i den allra tidigaste religionsundervisningen i skolorna. Den sups ännu in med modersmjölken, och därför har folk bevarat än slags helhetskänsla för denna mytologi.

2010-12-05

Centrallyriken har gått under jorden

Jag slås av hur ofta det är som den äldre litteraturhistorien och litteraturkritiken har haft rätt när det gäller att peka ut de bästa diktarna och deras bästa dikter. Som om det skulle finnas något objektivt i en dikts höga värde, något som gör den värdefull för alla, på ett så tydligt sätt att alla kan se och uppskatta det. Det handlar alltså inte bara om subjektivt smak och behag.

Men i dagens postmoderna litteraturkritikverkar det vara svårt att hitta någon sund, naturlig uppskattning av det som verkligen är värdefullt. Allt har blivit så "fucked up" i den litterära världen. Kritikerna är fulla av självdestruktivitet, och roddar till det både för sig själv och andra, genom att lyfta fram skräp och förtiga kvalitet på det mest nesliga sätt. Jag är sällan enig med nutida kritiker i vad som är bra dikt, medan jag har väldigt lätt att förstå de flesta av den gamla tidens kritiker, t.ex. sådana klassiska kritiker som Olof Lagercranz, Anders Österling, Klara Johansson och Knut Jaensson.

Men dagens kritiker verkar inte alls fatta var det verkligt värdefulla finns. De fattar inte t.ex. att det verkligt värdefulla för länge sedan gick under jorden, och ges inte längre ut på de stora förlagen, såsom fallet en gång var med Fröding, Södergran, Malmberg, Gullberg. Det verkar som om kritikerna inte alls fattar vad som har hänt. Att det inte är som det var förr. Att allt har förändrat sig mer än man kan fatta.

Dagens kritiker är så dumma att de lyfter fram och prisar dagssländor, skräpdiktare som Anna Hallberg, Lars-Mikael Raattamaa, Malte Persson och Pär Thörn, medan de förtiger sådana som antagligen kommer att överleva sin död, verkligt klassiska diktare som Hans Boij, Erkki Lappalainen, Helena Leijd, István Molnár, Andreas Björsten, Sanne Nilsson Lindberg och Jakob Simonson. Sådan som för vidare den klassiska traditionen av kommunikativ, folklig dikt, som går att läsa på födelsedagar och begravningar. Sådana som Fröding, Södergran, Malmberg och Gullberg. Den här typen av dikter trycks nästan inte mer av de stora förlagen. Man hittar den mest på internets

poesisajter, bland den poesi som ges ut av enstaka eldsjälars miniförlag, och i den personliga egenutgivningen, som blivit mycket vanlig med tiden. Detta är helt ofattbart.

Det finns kommunikativa diktare som lyfts fram av kritikerna, men de är inte alls så bra som de gamla klassikerna. Vi har Bob Hansson, Mohamed Omar, den tidige Johannes Anyuru, Carl-Mikael Edenborg. Men ingen av dessa diktare skriver sånt man kan läsa på födelsedagar och begravningar, dvs. centrallyrik. Det är istället ofta en väldigt pratig och utspretande lyrik, utan sinne för rim och vers, utan gediget idéinnehåll. Edenborg snuddar dock vid centrallyriken, och Mohamed Omar har blivit bättre på senaste tiden, i och med diktsamlingen "Parakletos". Där närmar han sig centrallyriken på allvar.

Centrallyrikens dagar verkar annars vara räknade. Själva ordet har nästan dött ut. Det som en gång var den vanligaste formen av poesi.

Vad menar jag med centrallyrik? Jo, koncentrerad och formstram lyrik med starkt och djupt existentiellt idéinnehåll, ofta stämningsfull och romantisk, som kretsar kring livets stora centrala teman som kärlek, födelse och död, naturen, Gud, Jesus, lidandet och evigheten. En självklar form av lyrik, alltså.

Det är denna lyrik som nästan har gått under jorden.

Det är ofattbart, ofattbart, ofattbart.

Den retrogardistiska strömningen i samtiden har visserligen förespråkat en renässans för äldre, romantisk-klassisk lyrik till både form och innehåll, men har de förespråkat centrallyriken? Knappast. Man hittar den inte lätt i deras poesi heller, t.ex. när man läser Carl Forsberg och Håkan Sandell. Även denna lyrik spretar ut, blir pratig och svårbegriplig. Lämpar sig dåligt för födelsedagar och begravningar.

Var hittar man alltså centrallyriken idag? Jo, just hos de diktare jag nämnde. Hans Boij, Erkki Lappalainen, István Molnár, Andreas Björsten, Helena Leijd, Sanne Nilsson Lindberg och Jakob Simonson. Underjordiska diktare allihop.

Och i Mohamed Omars "Parakletos". Men även Omar har nästan gått under jorden sedan han på allvar steg in i centrallyriken, låt vara i formen av sin egen religiösa tradition, så hatad av västerlänningar. Han har blivit hatad av kritikerna när han blev islamsk fundamentalist (islamist). Vilken inhemsk poet med en liknande omvändelse har fått så mycket hat över sig som Omar fått? Sven Lidman blev pingstvän, Majken Johansson blev frälsningssoldat, men ingen av dem fick ett likande hat över sig, trots att de gick in i fundamentalistiskt religiösa sekter.

Hur mina dikter söker sig sin form

Ett av de märkligaste fenomenen i mina dikters födelse är hur dikten själv väljer sin form - utan min medverkan, utan att jag medvetet besluter om formen. Formen föds ur dikten, inte ur mitt beslut. Jag vet aldrig på förhand om det ska bli sakprosa, prosadikt, aforism, rimmad blandvers, femtaktiga jamber eller fri vers.

Det är som om vissa saker är omöjliga att uttrycka på annat sätt än i en viss bestämd form - som om formen vore lika stor del av innehållet som själva innehållet. Eller som om formen våre innehållets uttryck istället för prydnad. Hud istället för kläder.

2010-12-09

Mohamed Omar är ett mysterium

Jag undrar om Mohamed Omar inte är en lite för stor diktare för den roll av fundamentalistisk muslimsk fanatiker han plötsligt har iklätt sig. Jag anar ugglor i mossen, jag anar en mycket mer nyanserad verklighet än Omars exkommunikatörer inom offentlig press låter påskina (t.ex. sådant som att han arrangerar föreläsningar om den muslimske anarkisten Ivan Aguéli).

Det skulle inte förvåna mig om Omars bana får en viss likhet med Sven Lidmans; diktaren som till slut slår sig fri från sin sekt, för stor för den trånga rocken.

2010-12-09

Tips om var man finner samtida centrallyrik

Som sagt har centrallyriken gått under jorden. Detta har varit en sakta utveckling, som inte minst tog fart på 1940-talet, med de kryptiska 40-talisterna. Det var då det på allvar började skrivas obegripliga, mindre kommunikativa dikter. Sedan dess har detta fördjupats alltmer, intill det absurda. Kolla i en nyss utgiven diktsamling av t.ex. Joar Tiberg, så märker du hur extremt det har blivit.

Bland de äldsta nulevande poeterna finner vi sådana som debuterade på 50-talet. Hos nästan alla är den påbörjade vägen bort från centrallyrik tydlig, men detta drag är långt mindre framträdande än hos de yngsta nulevande poeterna. Därför är det naturligt att man, om man letar efter samtida centrallyrik, finner mest av denna sort hos de äldsta poeterna. Här kommer en lista med några förslag för den som söker en lättfattligare, enklare och mer existentiell lyrik, mer ämnad för födelsedagar, bröllop och begravningar:

(de mest centrallyriska först):

Äldre centrallyriska poeter:

Ann Smith

Gösta Ågren

Barbro Lindgren

Nils Gösta Valdén

Siv Widerberg

Hans Boij (den sene)

Bo Carpelan (den sene)

Tomas Tranströmer

Göran Sonnevi

Lennart Sjögren

Psalmdiktare:

Margareta Melin

Per Harling

Medelålders centrallyriska poeter:

Andreas Björsten

István Molnár

Helena Leijd

Björn Ranelid

Eva-Stina Byggmästar (mest i "Näckrosön")

Göran Greider (den sene)

Pia K.

Psalmdiktare:

Ylva Eggehorn

Thomas Boström

Yngre centrallyriska poeter:

Lars Larsen

Sanne Nilsson Lindberg

Jonas Lundström

Mohamed Omar

Jakob Simonson

Carl-Mikael Edenborg

Carl Forsberg

Som ni ser är det inte många jag får lust att föreslå. De flesta samtida poeter är helt enkelt för kryptiska och smala för att passa som centrallyrik. Inte ens Bruno K. Öijer upplever jag som centrallyrik, trots folkligheten. Det är något med formen, med tonen, som gör att det inte passar. Centrallyrik måste vara enkel till både form och innehåll, och klassisk. Centrallyriker skriver för alla, för samtid och eftertid. De är inte så bundna vid en viss tids lyriska mode. De bygger på den mittfåra som har gått genom hela lyrikens historia, och som också kommer att fortsätta så länge svensk lyrik finns till.

De poeter jag nämnt ovan, är de poeter som har större chans än andra att överleva sin samtid, att läsas även av eftervärlden. Fröding läses än, men Snoilsky är glömd. Varför? Jo, eftersom Fröding var så universell. Snoilsky hade för mycket tidsmode och utbroderingar, som bara samtiden förstod.

2010-12-10

Paradisistisk estetik: Väsens-Mimesis

Det har nästan blivit en kliché inom litteraturforskningen att spåra upp spänningar mellan motsatta poler i avdöda författares själsliv; splittingen,

motsägelsen. Likaså har disharmonin blivit en kliché i det poetiska utövandet. Ett ändlöst koketteri med dekadensen och fulheten. Detta är inte fruktbart i längden; disharmoni stelnar alltid tillslut i klichéer, cynism och tomhet. Den enda spänningen och motsägelsen som är evigt ny, är den naturliga, harmoniska spänningen mellan natt och dag, födelse och död, vinter och sommar, och som har sina inre harmoniska motsvarigheter. Det är denna polaritet som skapar verklig stor konst, så stor konst att den **blir kött**, man uppstår från de döda, och ingår i naturens paradis, rent fysiskt.

Detta är ingen splittring och konflikt, och skapar ingen tragisk, Hölderlin-vemodig modernistisk eller postmodernistisk dikt. Nej, här tar vi ett steg in i något helt annat, i en tidlös "litterär epok", som skulle kunna kallas t.ex. "paradisism". Här smälter det inre och yttre ihop, men inte på den ytliga Mimesis', den klassicistiska avbildningens sätt, utan på ett sätt som transcenderar denna, och bevarar något av modernismens esteticistiska symbolism och "hallucinationsrealism"(Bertil Malmberg), dock transcen-derande detta också.

Sättet varpå både klassicism och modernism transcenderas är följande:

När det uppstår en moralisk-andlig motsvarighet mellan människan och resten av naturen, djuren och växterna, behöver hon inte längre slavaktigt avbilda den för att uppnå sann Mimesis; hon uppnår nämligen i sin förvandling till djurlikhet en "väsens-Mimesis", som gör henne självständig och fri gentemot den övriga naturen, fri gentemot all efterapning - hon har blivit naturens medskapare istället för undersåte och ytans ytliga efterbildare. Men modernisterna lyckades aldrig med sin symbolistisk-esteticistiska självständi-ghet gentemot naturen, därför att de inte förstod att de djupast sett var djur, dvs. natur, och aldrig kunde fly från sitt sanna väsen; de sköt upp den paradisiska förvandlingen till naturlikhet och djurlikhet som Hölderlin och all revolutionär romantik kanske ytterst syftade till, och stannade i civilisation och tragisk splittring, den konflikt med sin egen djurnatur och all övrig natur som civilisationen bygger på.

Medan klassicisterna försökte avbilda den yttre naturen, försökte modernisterna avbilda sitt eget fria medvetandeinnehåll, i en slags omvänd Mimesis. Men de misslyckades med detta därför att de bortsåg från att detta medvetande var ett **djurs** medvetande. Deras djur- och naturlikhet var deras skapande källa, grundlagd i barndomen, men när de isolerade sig från den genom att gå in i civilisering och slavmentalitet, via den yttre karriären, blev de aldrig naturens medskapare, utan dess trälar. Klassicismens stela ofruktbarhet ställdes bara upp-och-ner, nu bara förlagd till medvetandeinnehållets avbildning i en förment formanarki, men lika ytligt mimetisk som klassicismen. Man blir aldrig sant skapande om ens livsstil står i strid med ens egen skaparande, dvs. naturkällan, djurkällan. Lever man ett slavaktigt liv, styrd utifrån av civiliserade normer och taburegler, kommer detta att oundvikligt hämma skaparkraften, och skapa en dikt som stelnar på samma sätt som det yttre livet. Det var detta som skedde med modernismen; den blev bara en ny lag, ett nytt normsystem, trots att dess intention var att lösgöra sig från allt detta. Schemat känns igen från politiken; de maktkritiska revolutionärerna blir de nya makthavarna, lagskrivarna och förtryckarna.

Det blev således bara ytan som byttes, modernismen blev till en ytlig fråga om stil och form. Det nya Väsendet, själva det revolutionerande innehållet, uteblev. Ty Väsendet var ju återgången till skaparkällan, djuriskheten, och detta var politiskt suspekt. Bertil Malmberg kände suget åt detta håll, men stretade emot. Edith Södergran kom längst av alla i sin sista diktsamling.

Den "Väsens-Mimesis" som jag förespråkar, handlar alltså inte om att avbilda naturen, utan om att **bli natur**. Och detta förstått inte minst kroppsligt. Det måste födas en kroppslig poesi i oss, inte kroppsliga dikter på pappret, utan kroppens rent fysiska befrielse och uppståndelse till tillvarons medskapare. Det kommer när vi inte längre förslavar kroppen under normer och regler, utan

låter den bli skapande i frihet, såsom hundens kropp är skapande, vild och ursprunglig.

Enbart genom kroppens uppståndelse och befrielsekan anden och det poetiska geniet befrias, ty kropp och själ är bara ytter- och innersida av samma materie.

Det är först när kroppen når den självständighet gentemot alla former och normer som modernismen strävade till, som den verkligt sanna dikten kan uppstå, den som är något annat än disharmonisk splittring och motsägelse, dvs. hyckleri och falskhet. Något annat än dekadenskoketteri och deklamation.

Ty är det inte psykologisk sanning dikten ytterst strävar till? Vad är det annars för vits med litteraturen? Den måste ju vara av sådant slag att man fortfarande kan skriva biografier om diktare utifrån det material de lämnat efter sig. Men detta har med den splittringskoketterande, överkryptiska nutidsdikten försvårats avsevärt, och odlar en oansvarlighet och slöhet som lockar till cynism och politisk apati.

Vägen till skaparkällan, vår djurlikhet som Jahve gav oss, vårt faktiska biologiska och psykiska jag, kan ingen diktera för oss. Vi skapar själva vår mänskliga djuriskhet, fria att härma, fria att låta bli att härma. Fria att lyda regler, fria att låta bli att lyda regler. Detta är Väsens-Mimesis, diktarens fysiska och psykiska autonomi, det stora äventyret.

Men jag betackar mig för alla hittills skrivna lagar om Mimesis eller icke-Mimesis, regelunderkastelse eller regellöshet, både till kropp och ord, både i Svea Rikes lag och litteraturkririkernas estetiska lag.

2010-12-11

Tydliga motsvarigheter och likheter mellan 1900-10 och 2000-2010 på det svensklitterära och andliga fältet

(för eftervärldens historieskrivning)

Peter Halldorf är vårt tids Waldemar Rudin. Samlingspunkten för tidens svenskkristna mystik av både lågkyrklig och högkyrklig sort.

Carl Forsberg är vår tids Bertil Malmberg, om än långt ifrån sin fulla utblomning.

Ulf Ekman är vårt tids Lewi Pethrus. Samlingspunkten för den senaste karismatiska vågen, den senaste stora andliga väckelserörelsen.

Andreas Björsten är vår tids Sven Lidman. Dekadent romantisk poet som omvänder sig till väckelsekristendom.

Jonas Lundström är vår tids David Petander. Samlingspunkt för den kristna anarkismen, och den tolstojanska bergspredikoetiken. Likt Petander avgick Lundström från en hägrande kyrklig-teologisk karriär.

Martin Lönnebo är vår tids N.P.Wetterlund, originell, kryptiskt-poetiskt lagd, samtidens största svenska mystiker.

Kretsen kring tidskriften Pilgrim är vår tids Bergmanskrets. Samlingspunkt för den kyrkliga svenska mystiken.

Kretsen kring Jonas Lundström och David Åhlén, dvs. den svenska lågkyrkligt nymonastiska rörelsen, är vår tids Flodbergskrets. Samlingspunkt för svensk lågkyrklig mystik och bergsprediko-aktivism.

K.G.Hammar är vår tids Nathan Söderblom.Samlingspunkt för en liberal, ekumenisk, kyrklig kulturkristendom, med inslag av kristen mystik.

Olle Carlsson är vår tids Nathanael Beskow. Allhelgonakyrkan vår tids Birkagård. Samlingspunkt för folklig kulturreligiositet med mystika inslag, konfessionslöshet, öppenhet för andra religioner, samt starkt socialt engagemang.

Den svenska högkyrkligt nymonastiska rörelsen kring tidskriften Pilgrim är vår tids ungkyrkorörelse (Manfred Björkquist, J.A.Eklund) och Nya Slottet Bjärka-Säby är vår tids Sigtunastiftelse.

Ylva Eggehorn är vår tids Emilia Fogelklou. Ekumenisk, konfessionslös, litterär, kvinnlig kristen mystiker och teolog.

Gunnar Lundin är vår tids Vilhelm Ekelund, om än ett blekt eko av sin mästare.

Bob Hansson är vår tids Gustaf Fröding. Folkets käraste yngre poet, med rungande humor och romantiskt djup.

Stefan Hammarén är vår tids Gunnar Björling, en nydadaist.

Retrogardismen och Poetry-Slam-rörelsen är vår tids nyromantik och 90-talism. Retrogardismen dess finlitterära form, Poetry-Slam dess folkliga form.

Håkan Sandell är vår tids Heidenstam, den samtida nyromantikens kändaste namn. Om än inte lika bra som Heidenstam.

Mohamed Omar är vår tids Ivan Aguéli.

2010-12-11

Något om den postnationalistiska nationalromantiken

Det finns bara én sann och verklig svensk nationalromantik, och det är den som vill återerövra vår tillhörighet till den svenska naturen och det svenska djurriket. Alltså den nationalromantik som inte tjänar en ideologi som dikteras ovanifrån, utan tjänar det verkliga livet i all dess mångfald, där vi är djur bland andra djur på jämlik fot, återinlemmade i vårt ekosystem. Denna nationalromantik kallar jag "den postnationalistiska nationalromantiken", ty den leder vårt svenska släkte till slut till sina rötter i tropikerna, till vårt rätte paradisiske ekosystem bland aporna, bortom all nationalitet. Men den börjarmed den återupprättade kontakten med det lokala, svensknationella naturparadiset. Och den kontakten igen börjar med människorna, det svenska folkets kulturskatter, utmejslade hos skalderna. Det hela börjar precis just där vi står och är, sedan skalar vi av lager efter lager, tills vi kommer ner till våra yttersta paradisiska rötter, aporna och den tropiska naturen. TIll dessa rötter skall vi återvända, och till detta måste all nationalromantik syfta för att inte urarta i fascistisk totalitarism. Målet måste vara klart för nationalromantiken, vi får aldrig svika detta mål; att bringa hela mänskligheten tillbaka till djurriket och paradiset. Och hur detta ska gå till, skall ingen diktera, utan var och en ska själv få finna fram dit i frihet och anarki.

Men varför har epitetet "national" så ofta bara kommit att syfta på den mänskliga rasen, och exkluderat alla andra varelser inom samma geografiska område, djuren, växterna, stenarna, bakterierna, mineralerna? Varför fick aldrig dessa rösta? Och resa sig upp mot nationalromantikens missbruk i fascism, nazism och borgerlig högerpolitik?

Det är ofattbart.

2010-12-11

Hur djurismen har återupprättat min lust till språket

Få saker har på sistone varit så lättande som min insikt att även språket är natur. Att språket i sig själv inte är någon alienation från verkligheten och naturen, utan verklighetens utflöde. Att kulturen i sig själv är naturens utflöde. Civilisation är inte kultur, utan barbari. Regler och system hämmar kulturen, ty sann kultur har med våra instinker att göra, det skapande i oss.

Hur befriande att få märka hur instinkten kan välla fram i språket, att språket inte alls behöver kontrollera instinkten, utan kan vara dess utflöde. Detta har jag lärt mig genom att ge akt på mitt nattliga drömliv, samt på hur mina dikter föds - totalt instinktivt, som sexfantasier eller som dagdrömmandet när jag var liten och oskyldig.

Även språket är en slags materie, som vår instinkt kan forma och leka fram. Språket behöver inte vara några kläder, ytliga påhäng, hyckleri, utan det kan inkorporeras i vår kropp lika intimt som maten vi äter. Det är därför den fria läslusten bortom alla måsten ofta upplevs som en slags andlig matlust, **som om vi åt ord**.

Denna insikt om språket har riktat ett hugg mot den förakt för språket som jag delat med postmodernismen, och som vi ser i full blom i den senaste diktningen, där språket lemlästas och bryts ner intill total intighet och meningslöshet. Denna insikt har fått mig att hänge mig mer ohämmat åt skönheten och romantiken i språket, utan postmoderna hämningar. Språkkroppen behöver inte tuktas, svältas och styckas i en språklig anorexia, i lyriska självmördarbeteenden, utan den kan få släppas lös i all sin meningsfulla djuriska vildhet och skönhet, där varje ord och mening får klinga med hela sin historias skönaste laddningar, kommunikativt, socialt, lekandes med omgivningen, istället för att sitta ensam och sura över språkets oförmåga och dess isolation från naturen.

2010-12-14

Pär Thörns senaste diktsamling. Finurlig men torr och klanglös.

Pär Thörns senaste diktsamling Alla platser där du inte läser detta (Rönnells Antikvariats förlag 2010):

En slags smålurig språkteoretisk redovisnings- eller deklamationspoesi, av den mer enkla och lättfattliga sorten. Försöker vara rolig, men det blir lite torrt och deklamatoriskt.

Föreställ dig en nyutkommen bok som heter "Titel". Du skulle rygga till, och tänka att förlaget spelar dig ett spratt. Som om den drev med hela titeltraditionen.

Det är liknande knep som Thörns diktsamling är full av. Den driver med språket. Ständigt vill den vända din uppmärksamhet bort från språket mot själva läsakten och den materiella situationen i läsakten.

Thörn vill punktera språket och den mening den ska överbringa läsaren. Han är en riktig språksabotör. Han verkar ha roligt åt detta. Men det är inte lika roligt för läsaren när han har kommit över första skrattet. Det stelnar snabbt, och man stirrar in i tomheten. Man har inget att hänge sig åt. Inga drömmar, inga klanger, inget för själen och skönhetssinnet. Inget som sätter sig fast i minnet. Inget som gör intryck.

Tänk dig en mästerpianist som istället för att spela sin Rachmaninov istället plockar isär sin flygel, och visar upp strängarna inne i pianot. Drar dem mot varann, så att det gnisslar. Visar sin kunnighet i flygelteknologi och flygelisärplockande.

Vi skulle gäspa där vi satt i stolen. Vi vill ha skönhet, vi vill ha klanger, något att drömma i. En rymd, en språkvärld att leva i med fantasin. Nu leker bara pianisten förstrött för sig själv, uppvisande hela pianoteknologin, och ropar: "Titta! Är jag inte bra?" Han prövar alla möjliga finter och knep för att visa

hur man kan göra tekniska, fabriksartade ljud när man gnisslar och raspar med strängar.

Pär Thörn är som en datateknolog i poesins värld, och skapar små språkspel åt oss, som vi kan spela på en stund. Små Tetris-spel, som vi snart listar ut och tröttnar på. Nej, i längden vill vi inte spela litterära datorspel, vi vill drömma. Vi vill ha visioner, idéer, verklighet. Något som kan återknyta oss till tillvarons djupa mysterier.

Pär Thörn är tom på idéinnehåll. Allt handlar bara om att mixtra och leka med språket, som om den var en maskin, och inte en bärare av ljuva idéer, färger, minnen, känslor.

Med Thörn och språkmaterialisterna har språket blivit något mekaniskt, något lika dött som staden, industrierna och datorspelen. Jag har aldrig lockats av datorspel efter att jag fyllde tretton. Kanske är det därför jag inte lockas av språkmaterialism. Jag vill inte spela efter regler, jag vill drömma fritt och hängivet, utan gränser. Såsom djuren. Men språkmaterialismen kanske är en självklarhet för den unga generation som vuxit upp med datorspel, och som nu börjar bygga poesi som liknar datorspel.

Någon annan orsak hittar jag inte till varför en så simpel poet som Pär Thörn har blivit så hyllad, och har utgett så många diktsamlingar under så kort tid.

Man borde uppfinna en ny genrebeteckning åt sådan poesi som Thörns och språkmaterialisternas. Kanske "språkteknologi" skulle göra dem rättvisa? Något som markerar att dom har lämnat den klassiska, romantiska, levande poesin totalt. Dom sysslar med något helt annat. Något som inte kommer att överleva sig själv.

2010-12-15

Den svenska samtidspoesins väsen. Ofruktbar krypticism - retrogardismens genombrott.

En orsak till att poesin har blivit så kryptisk: vi har förlorat barndomen. Det enkla, väsentliga, nakna, rättframma, som inte skäms över att härma föräldrarna (traditionen) i sina lekar. Vi har blivit originalitetsbesatta, intrikat invecklade och insnörpta i vår egen konst. Tänk dig ett barn som demoniserar allt det föräldrarna gör, och uppfinner alla sina lekar från noll och ingenting, **bara det inte påminner om det föräldrarna gör**. Samtidspoesin är ett sådant barn. Traditionen demoniseras, och man glömmer att **allt är rent för den rene**. Är barnen korrupta bara för att de härmar korrupta föräldrar och de vuxna i sina lekar? Nej. Det är inget syndigt med att tillverka lekpistoler och leka krig. Man får leka mamma-pappa-barn, även om det blir med stereotypa könsroller och annat skumt. **Ty i barnets rena själ förvandlas allt korrupt till skönhet och lek, något totalt annat än vad tingen är för de vuxna, så fyllda av hat, kontrollbegär och krig**.

Och det är detta som samtidspoesin måste återvända till; barnets själsliga matsmältnings-apparat, som kan göra himmel av de mest vidriga ting. Och nu råkar dessutom den klassiska poesin vara något av det minst vidriga som hela civilisationen har skapat.

* * *

Varför hör man nästan aldrig klanger från äldre, klassisk poesi i samtida diktning, förutom i syfte att göra sig lustig på dess bekostnad, som hos Raattamaa?

Är det inte för att poeterna sneglar för mycket på andra samtida poeter? Någon annan orsak till den kemiska utrensningen av allt gammalt är svår att hitta.

Man **läser** förvisso de klassiska poeterna, men när det kommer till det egna diktandet, sneglar man på samtida diktare. Det är bara dem man tävlar med, dom klassiska poeterna är uteslutna från den tävlingen - man vill nämligen

vara inne, kvick, tuff, postmodern, avancerad och **kritikerrosad**. Och så är kvalitetsdiktandet i linje med den Stora Traditionen som bortblåst, och kvar står sådant som kan imponera på de andra samtida diktarna, som ofta är de samma som recenserar den nya poesin. Oavsett hur små och dåliga dessa poeter är i det stora perspektivet.

Men man har glömt att de klassiska diktarna också recenserar den samtida poesin, på sitt eget fördolda sätt. Vi är alla samtida med varann, det finns inget nu och då i poesins värld. Det är därför vi gör bäst i att sticka våra huvuden in i den större atmosfär som historiens helhet innebär, istället för att stirra oss blinda på samtiden och vad dess kritiker menar om oss.

* * *

De kommunikativa samtidspoeterna Andreas Björstén, Helena Leijd och Hans Boij har alla det gemensamt att deras poesi bara en sällan gång riktigt kommer till skott. Men när den gör det, är den bättre än många mer kända poeter i sin generation, ja även i yngre generationer. Felet med många av de andra mer kända poeternas poesi är att den aldrig kommer till skott, den är dålig, och jämntjockt dålig. Men det räcker att en poet bara en enda gång gnistrar till, för att han skall vinna ens hjärta för gott. **En poet är nämligen lika stor som sin bästa dikt**. Aldrig mindre.

* * *

När det tunga, revolutionerande idéinnehållet försvinner, förfaller man till den innehållslösa krypticism och meningspunktering som vi ser i samtida mainstream-diktning. Man hoppades ju att det bakom de stora dunkla åthävorna skulle dölja sig en djup mystik av ett samhällsomstörtande slag, men vad man möter när man lär dessa poeter närmare att känna, är en livsstil som inte på minsta sätt bryter mot medelsvenssons livsstil, samt en ideologi som förenar sig med det som är gångbart i dagstidningarna (t.ex. dekonstruktionism, queer-filosofi, postkolonialism). Märkvärdigare än så är dessa poeter inte. Annat var det med Edith Södergran och Gustaf Fröding, våra två största svenska poeter. Där finner man ett **väsende**, en **livsstil** som är dräpande för all påhängd mystik, alla försök att göra sig dunklare än man är. Det är därför som dessa två poeters biografier är något av det mest intressanta i poesihistorien. Liv och dikt är ett.

* * *

Varför dessa tvära kast mellan världsfrånvänd romantisk esteticism och ytlig politik i den svenska poesihistorien? Kastet mellan 50-tal och 60-tal, mellan 70-tal och 80-tal?

Varför aldrig politisk romantik, esteticistisk politik? Djurismen är just detta.

* * *

Ack, vad hjälper det att Mohamed Omar och Johannes Anyuru skriver bättre än mig när de inte förstår djurismen? Vacker diktning med fel idéinnehåll klingar inte i längden. Innehållet måste också vara vackert, och det är stundom de båda poeternas innehåll, men det **väsentliga** fattas; den djuriska rösten. Där inte den klingar, blir min själ blott ytligt berörd. Den djuriska rösten har hittills klingat djupast hos Edith Södergran, Gustaf Fröding (tänk på Mattoidens sånger!) och Bertil Malmberg, och därför är de också de estetiskt mest tilltalande i svensk poesi. Vackert innehåll ger av sig själv en vacker form. Och sannerligen är formen osökt vacker hos Södergran, Malmberg och Fröding.

* * *

Med Mohamed Omar och Johannes Anyuru har svensk poesi plötsligt fått unga poeter som fortsätter den **stora** klassiska linjen; poeter estetiskt jämbördiga med sådana som Fröding, Södergran, Malmberg, Gullberg, Setterlind, Tranströmer och Sonnevi. Den gyllene linjen, som alltid kommer att stå kvar i litteraturhistorien. Det är ett stort glapp mellan Tranströmer - Sonnevi, de siste titanerna, och den gyllene linjens följande arvtagare Omar

och Anyuru. Öijer kunde ha axlat manteln, men var för arg, och är ännu för arg. **Traditionen** förnyas dåligt hos Öijer.

Varför detta glapp? Jo - den orfiska reträtten slog till. T.o.m. Öijer ströps av den, hur orfisk han än ville vara, och skrev kryptiskt och bortvänt från folket. Omar och Anyuru är redan långt mer älskade av folket (muslimer och svenskar) än Öijer var i sin begynnelse. Det har med enkelheten och kommunikativiteten att göra. Med att stå i traditionens klangrum. Alltför arga poeter brukar ha svårt för detta klangrum. Men Anyuru står fast i Homeros klangrum, Omar i Koranens. Jag i Bibelns. Med oss tre, Omar, Anyuru och jag, har poesin fått sitt retrogardistiska genomslag, och det som retrogardet har drömt om i litteraturteoretiska essäer har genomförts på diktens nivå. Det blev annorlunda än Altgård/Sandell tänkte sig. Det blev inte dessa två herrar som fick stå för det genomslaget, utan Omar och Anyuru, två muslimer. Jag - också muslim - släpar efter med mitt genombrott, men min tid kommer också, har jag på känn.

2010-12-16

Mohamed Omars senaste diktsamling "Parakletos". Hur den har inspirerat "Yeschua".

Jag har inte läst én diktsamling av samtida poeter som har berört mig så mycket både till form och innehåll som Mohamed Omars senaste bok. Och detta på kors och tvärs av vad som har hänt med honom efter att han skrev den.

"Parakletos" (Ruin, 2008) är en slags islamsk hymndiktning, muslimska psalmer om Mohammed, precis som de kristna diktar psalmer om Kristus.

Här väller det bästa och vackraste inom islam fram, just det som har fått mig att bli muslim. Sufimystikens kärna, i all sin silverklara renhet.

När jag läser den här diktsamlingen, förstår jag varför jag har accepterat Mohammed som en i raden av profeterna. Här lyser Jesu ande fram.

Jag skulle vilja utropa "Parakletos" till höjdpunkten av hela den yngre samtidsdiktningen. Bättre än det bästa hos Anyuru, Bob Hansson, Carl Forsberg och Jakob Simonson, de hittills bästa yngre diktarna jämte Omar.

...

De av dina vänner som överlevde dig (Mohammed)
Kom att längta döden
Ty begäret efter din kärlek
Var starkare än viljan att leva

Vem kan klandra dem?
Vi har blivit som den fallna lejonhonans ungar
Vilka gå i cirklar
Och vänta på
Döden genom sjakalerna
Döden genom svält

...

Jag blev så gripen av den Mohammedgestalt som målas upp i dessa dikter, som en slags koncentrerad Mohammedbiografi, att jag fick just att göra något liknande med Jesus, han som ju betyder långt mer för mig än Mohammed.

I ett dygn var jag som besatt av Urgrunds-skaparanden, den som jag förnimmer i mina mest inspirerade diktarögonblick, och skrev under denna korta tid ihop en hel mini-diktsamling med fjorton dikter. Jag har sällan

upplevt skapandets glädje så barnsligt saligt som då. Jag satt uppe hela natten på McDonald's och skrev, otröttlig. Resultatet kan ni se i blogginlägget "Yeschua". Genast följande dag sände jag den handskrivna, mycket vackert utformade mini-boken till Bokförlaget h:ströms. Jag vill att diktsamlingen ska komma ut. Den har ett budskap till världen.

Jag tackar Mohamed Omar för formell inspiration, och djuren för den innehållsliga inspirationen. Detta är min bästa diktsamling någonsin. Jag blir nästan bedövad av vissa av dessa dikters skönhet, inte minst "Duvförsäljaren".

2010-12-18

“För naturens skull”-bloggen och “Mot en ny romantik”-bloggen:

Civiliserad konst och kultur: en TV i fångens cell

Civiliserad konst och kultur är som en TV i fångens cell. Det är internet med, för den delen. På skärmen ser vi allt vi vill vara med om, men inte får eller vågar p.gr.a. civilisationens tyranni. Så vi väljer att se på skärmen istället för att leva ut såsom de vilda djuren gör. I konsten och kulturen förtätas all vår längtan. Men ”blott de tama fåglarna har en längtan, de vilda flyger” sade en gång den finlandssvenske poeten Elmer Diktonius.

Vi läser Astrid Lindgrens Pippiböcker och Emilböcker om alla de hyss vi inte vågade göra som barn, och heller inte vågar som vuxna. Vi läser spännande äventyrsromaner om allt vi skulle vilja vara med om, men inte vågar, p.gr.a. att det inte är tryggt "där ute", och för att vi inte vågar lämna vårt trygga liv med bostad och arbete. Vi förpassar vår längtan efter vårt djuriska ursprung till romanarketyper som Tarzan och Mowgli. Vi romantiserar skogs-frihetshjältar som Robin Hood. Vi romantiserar indianerna i indianromaner. Vi idealiserar dessa för att vi längtar så efter vad vi har förlorat när civilisationen uppstod.

Vi förpassar representanter för de vilda djuren till djurparker, där de blir som en TV-skärm som visar oss djungeln, skogen och dess djur, vårt förlorade paradis. Och vi ser inte att det är vi som är de egentliga fångarna, inte djuren i djurparkerna. De är TV-skärmen i fångens cell, tecken på vårt förlorade paradis, som vi egentligen längtar efter. Ja, vi längtar egentligen efter att alla dessa djur i djurparken skulle vara vilda tillsammans med oss i skogen och djungeln, men eftersom vi har fängslat oss själva i civilisationen, vill vi (till det yttre) inte annat än att ha dom här djuren i djurparker för att påminna oss om vårt ursprung, vara som en TV-skärm i fångens cell. Vi behöver en TV i fängelsecellen, för att förströ oss. Vi är de egentliga fångarna, för vi vågar inte leva ut vår djurnatur fast vi är "fria" till det yttre, medan djuren i djurparkerna gör det till en viss del trots att de är fångar i det yttre. Det är den inre friheten som räknas, och i det inre är de civiliserade fångar som ser på en TV-skärm i sin cell. Bara fångar behöver förströelse. Bara fångar behöver döda tiden med förströelse.

Jag ser detta, och ändå fortsätter jag att stirra på TV-skärmen (i ovannämnda symboliska mening). Vad ska jag annat göra? Vi är ju utkastade ur vårt Ur-paradis, djungeln och skogen. Bara där, i en stam på ett par dussin människor, strövande omkring ätande frukter och nötter, som aporna, skulle behovet av TV-skärmen förintas. Men hålet efter utkastandet måste fyllas med något. Civilisationen är TV-skärmen som ska fylla hålet efter människans utkastande av sig själv ur paradiset. Så enkelt är det. Men det kan aldrig fylla hålet, lika litet som en drog kan det. Vi kan inte lura oss själva till att tro att TV-skärmen kan fylla hålet efter djungeln och skogen. Vi kan inte lura oss själva till att tro att TV-skärmen är verkligheten. Vi lever urtråkiga liv, det är sanningen. Därför behöver vi TV-skärmen, som ger oss ett sken av att det händer något.

Men i verkligheten har civilisationen utrotat allt det vilda från sina domäner, allt det spännande och oförutsägbara, så att det vi har kvar är politikernas och prästernas liturgiska mässande av samma psykotiska och meningslösa saker år ut och år in, och vårt eget tråkiga slavande i deras koppel.

2016-02-17

Ett förslag till en ekologisk syn på konst

Världens katedraler borde aldrig ha byggts. De byggdes ofta medan andra svalt. De som byggde dem borde istället ha gjort något nyttigt, som att lindra den tunga börda som låg på bönderna för att producera vårt basbehov mat, ja, som att lindra världssvälten. Katedralerna är helt onyttiga och totalt meningslösa byggnader, byggda till en guds ära som inte ens finns. Ett ohyggligt slöseri med arbetskraft och resurser.

Jag menar att konsten (jag använder här begreppet i vid bemärkelse, innehållande litteratur, bildkonst, film, musik osv.) är en sådan katedral. Man har skapat gigantisk konst medan andra inte ens hade mat. En konst som huvudsakligen har gynnat de rikas intressen. Liksom de riktiga katedralerna är konstens ursprung att finna i religionen och mytologin, och detta är inbyggt i själva konstens väsen, som är att skapa en pseudoverklighet som har lite eller ingenting att göra med den objektiva verkligheten. Konst är objektiverad subjektiv verklighet, en objektivering av den verklighet som bara finns i vår fantasi. Liksom fabrikerna omvandlar naturen till pengar, omvandlar konstindustrin verkligheten till objektiverad fantasi, pseudoverklighet, i dess ställe. Allt ska bli till ord och bild, till symboler och avbildningar. Inget lämnas i fred, till att bara vara det det är. Allt ska malas sönder i konstindustrins gigantiska kvar, så att civilisationen, en fantasiskapelse, en pseudoverklighet i sig, ska få näring. Utan konst skulle civilisationen dö ut, för den lever av ord och bild.

Facebook och språkmaterialismen är konstens slutstation; den yttersta ytligheten. Vår tids dekadenta konst är inte ett avhopp från konstens väsen, det är det konsten ytterst strävar till, konstens slutmål. Konsten är en slags cancer, den känner inga gränser, utan ska omvandla all verklighet till likhet med sig, till pseudoverklighet. Konsten är en slags lögn, den finns till för att försköna verkligheten och civilisationen för att vi ska stå ut med den senare och måla över den förra. Konsten gör att vi inte gör uppror mot civilisationen och kastar av oss dess ok, detta p.g.a. romantiseringen av densamma. Vi sviker i själva verket varann när vi förskönar och romantiserar något, vi kommer då att uppträda som dårar i psykos, utan verklighetssinne, ungefär som våra politiker idag. Och verkligen är konsten också en slags psykos, och det har ofta sagts att gränsen mellan konst och galenskap är tunn.

Den konst som verkligen har något viktigt att säga försvinner i ett psykotiskt larm av mytologi, religion, subjektivism och verklighetsfrånvänd fantasi. Och denna viktiga konst är så bra för att **den sviker konstens väsen**. Den lyckas på något sätt peka bort fron konsten och mot den objektiva verkligheten, bort från civilisationen och mot naturen. Lyckas peka på vägen tillbaka till naturen. Och detta är så ytterst sällsynt att jag skulle vilja påstå att det sker nästan omedvetet, nästan i misstag. Ofta är det så att desto mer självmedveten och karriärlysten en konstnär är, desto mindre lyckas han med detta. Man hittar denna "antikonst" inte sällan hos helt okända konstnärer, obildade och omedvetna om det dom gör. Och de gör detta ofta bara en sällan gång, i misstag. Det kan också ske i misstag hos kända konstnärer, men de är mer fjättrade av sin bildning, som tar bort deras oskuld, renheten i deras konst, det lätta, det otvungna. Leken är antikonstens käraste vän, och detta gör att dom som leker fram sin konst har större chans att skapa antikonst än proffs som arbetar för pengar. Leken kan nämligen vara en länk tillbaka till djurriket i sig, djur arbetar nämligen inte, de leker. Därför kan leken visa på vägen tillbaka till naturen, tillbaka till den objektiva verkligheten.

Det är inget ont med fantasi och subjektiv verklighet, faran är bara när denna verklighet objektiveras för mycket, och börjar leva ett eget canceraktigt liv.

Civilisationen är en sådan canceraktig objektiverad subjektiv verklighet, civilisationen är en produkt av konsten. Vi ska inte skapa ut, utan "skapa in" våra fantasier, behålla dom som blotta fantasier, utan att de blandas med den objektiva verkligheten och börjar skapa pseudoverklighet och lögnfasader.

Men vi kan alltså med konstens medel gå emot konsten och skapa antikonst i misstag, när vi minst anar det, och det är dessa få konstverk, dikter och böcker som fortfarande får mig att leta efter konstnärligt guld.

Inga djur sysslar egentligen med konst. De är det de är, äkta, rena och ärliga, och de förskönar inte verkligheten, utan är själva verklighet helt och hållet, och skapar verklig verklighet. Det var när det symboliska tänkandet uppstod, som vi började skapa konst i grottmålningar. Ungefär vid samma tid uppstod religionen, och konsten är, menar jag, en slags religion, släktning till religionen. Sekulariseringsprocessen bör ta detta i beaktande, menar jag. Ateism mynnar således ut i avståndstagande inte bara från religionen, utan även konsten, ja själva civilisationen, som bygger på religion, mytologi, fantasi och konst, dvs. objektiverad subjektiv verklighet. Denna subjektiva verklighet har nu objektiverats i en sådan canceraktig grad att den hotar själva planetens överlevnad, hotar att tillintetgöra den objektiva jordiska verklighet som kallas planetens biosfär. I själva verket är detta konstens slutmål, att dräpa den objektiva verkligheten och ersäta den med subjektiva fantasier som objektiverats. Vi måste, för att kunna överleva, avveckla konstindustrin bit för bit, ja avveckla hela civilisationen bit för bit.

Jag menar inte med detta att vi ska undertrycka vår kreativitet, bara vi får **sinnet för verkligheten** tillbaka istället för ett förfallet estetsinne, vi kan liksom myrorna och bina skapa, men detta skapande måste vara lojalt mot naturen, Moder Jord. Vårt skapande måste vara själv en väg tillbaka till naturen, till harmoni med naturen. Mänsklighetens vackraste skapelser är kanske ändå inte Mona Lisa och Louvrens målningar, utan tipibyar och skogsträdgårdar fulla av fruktträd, nötträd och bärbuskar. Och konstens kanske viktigaste skapelser är sådana som avslöjar civilisationens ruttenhet, såsom bilder och reportage om de fattigas situation i tredje världen, regnskogsskövling, oljesanden i Kanada och läget för minkar i minkfabriker, skapelser som får oss att vakna och liksom Jake Sully i filmen Avatar byta sida i civilisationens krig mot de fattiga, naturen och det vilda.

Summa summarum: vi måste ta med skönheten i det ekologiska paradigmet, och söka efter **ekologisk skönhet**.

2016-08-01

Konstens och litteraturens djupa förfall

Det mesta av nutida elitkonst och "finlitteratur" (jag tänker främst på skönlitteratur) är som kejsaren utan kläder. Konst utan innehåll. Kvar är bara konstnärens status, hens meriter. Hens konst beundras inte för dess innehåll, utan för konstnärens "glorias" skull, för att hens konst betraktas av eliten som "fin", och för att hens verk läses och äges av eliten.

Ta t.ex. Picasso. Hans konst är otroligt ful och intetsägande, men ändå har han blivit en av de mest berömda konstnärerna, bara för att han bröt mot vedertagna normer och anses nyskapande och "fin". Innehållet i hans konst är det få som bryr sig om. Man "ska bara" tycka om honom, för att alla andra gör det, för att eliten gör det, för att Picasso har status. Konst är bra bara för att det är normbrytande, inte för att den har något att säga. Detta har bidragit till att samtidskonsten och samtidslitteraturen är oerhört dekadent och dålig, ja urusel. Det är en hisnande skillnad i kvalitet mellan 1800-talskonst och nutida konst. Kejsaren har tappat sina kläder. Detta har gjort att jag till stor del är ointresserad av att ta del av nutida konst och litteratur. En sällan gång ibland överraskas jag av något som är bra, det mesta är inget vidare.

Det samma gäller musiken (det är mest den klassiska musiken som är dekadent) och filmkonsten, trots att de inte är lika dekadenta som elitbildkonst och finlitteratur (inom skönlitteraturen).

Eliten gör (alltmer) konst och litteratur för en liten invigd elit, den breda folkmassan skiter man i, dom får nöja sig med kiosklitteraturen.

2016-09-09

Allt hänger ihop. I klimatkrisens ljus behöver vi mer holistiskt tänkande

Allt hänger ihop. Mördar man någon annan, mördar man också något i sig själv. Skadar man naturen, skadar man också allt annat. Har du tänkt att det kanske finns ett samband mellan naturförstörelsen i vår tid och konstens, litteraturens och musikens förfall? Jag har skrivit förr här på bloggen om hur djupt konsten, litteraturen och musiken har fallit. Det är ganska uppenbart. Men vi länkar det sällan till det som föregår utanför konsten, litteraturen och musiken. Vi är tränade i facktänkande. Allt ska delas in i fack, allt ska isoleras, och studeras skilt från allt annat. Så är vetenskapen uppbyggd. Vetenskapen har ofta svårt med holistiskt tänkande, systemtänkande. Trots vetenskapens rationella natur kan den faktiskt fördumma oss istället för att göra oss klokare. Vi blir lätt fackidioter i händerna på vetenskapen. De flesta vetenskaper talar t.ex. inte om klimatförändringarna. Det är klimatvetenskapens sak. Fast klimatförändringarna rör oss alla, rör allt tänkande. Alla vetenskapsmän borde samarbeta för att lösa klimatkrisen. Ungefär som många industrier under andra världskriget ställdes i vapenindustrins och militärens tjänst. Så allvarlig är klimatkrisen.

2016-10-21

Något om bakgrunden till min ekofilosofi. Och ett gammalt blogginlägg: Sören Kierkegaards inträdestal i Döda Akademien

Käre läsare. Jag har på begäran av min gode vän Einar Petander valt att införa ett blogginlägg från min gamla blogg "Lars Larsen" som jag skrev 2006-2008. Det är från den gången jag lekte leken "Döda Akademien", som var ett slags poetiskt ramverk kring mitt litterära arbete den gången. Jag fantiserade på min blogg att Vilhelm Ekelund, Friedrich Hölderlin och Friedrich Nietzsche hade kontaktat mig från andevärlden och valt mig till ständige sekreterare i "Döda Akademien", en världsakademi i andevärlden bestående av 18 ledamöter, de flesta döda författare, teologer och filosofer. Vi hade sammankomster, precis som Svenska Akademien, och jag förde protokoll över dem. Det var en slags spiritistisk lek, även om jag inte trodde att andarna fanns på riktigt, jag gjorde det mest för att jag mådde så dåligt, och behövde muntra upp mig lite grann. Jag trodde inte på andevärldens existens den gången, utan var en kristen materialist och ateist.

I Kierkegaards inträdestal talas det om min bok "Faderns kenosis", som var ett teologiskt-poetiskt verk som jag skrev under min teologiska studietid i Åbo år 2005. Den finns enbart i manuskriptform på Åbo Akademis handskrifts-avdelning, i "Lars Larsens samling". Vill man forska i grundvalarna för min nuvarande ekologiska livssyn, finns där mycket att hämta, den boken är en av de viktigaste källflödena till min ekofilosofi, särskilt läran om "kenosis". Kenosis betyder egenligen "självutblottelse" eller "självuttöm-melse", och jag använder i boken begreppet som beskrivande det Gud gjorde enligt den kristna myten när han avstod från sin gudomlighet och blev människa i Kristus, hans självförnedrelse, eller "avskapelse", för att använda en för boken viktig term av Simone Weil. Simone Weil menar att Gud när han skapade världen steg åt sidan så att annat liv än honom själv skulle kunna finnas, och att det är detta som är kärnan i hans "inkarnation" i Kristus, och att det är detta som all sann kärlek handlar om, vi bör följa Guds exempel i vår kärlek. Hon säger bl.a. att "kärlek är abdikation". Dessa ord gjorde mycket djupt intryck på mig första gången jag stötte på dem, och har inspirerat bl.a. mitt djurrättsliga tänkande,

att vi bör stiga ner från vårt herradöme över djuren. Likaså har det inspirerat min ekofilosofi som helhet, särskilt det att vi ska stiga från vårt herradöme över naturen överhuvudtaget, och bli en del av naturen, underordnade naturen.

Vi lever idag som gudar här i västvärlden, och behöver stiga ner från vår konstgjorda himmel, ner i materien och djurriket, och bli äkta människor, alltså djur, igen. Fattiga, enkla, ärliga och rena som djuren och Jesus. Vi är djur som genom en underlig förhävelse lever i nån slags märklig illusion om att inte vara djur, vi lever nästan inte i materien, utan i en konstgjord värld i våra skallar. Vi behöver stiga ner från denna konstgjorda värld, och bli materie igen, bli djur igen.

Med det sagt, går jag vidare till Sören Kierkegaards inträdestal i Döda Akademien, som jag skrev 25.9.2007:

Sören Kierkegaards inträdestal i Döda Akademien

Mina vänner.

Jag tänkte framlägga mitt inträdestal som ett essätal, med rubriken "Begränsningens estetik hos Lars Larsen".

Till att börja med bör jag väl nämna att jag har valt att spinna vidare på den tråd Pindaros tog upp senast. Jag menar att det är en ytterst väsentlig frågeställning han berörde i sitt tal om begränsningens etik och estetik, grundläggande för att förstå vad vi håller på med här. Att det finns en sådan frågeställning i det mesta vår ständige sekreterare har skrivit, lär vara klart för oss alla vid det här laget. Från att ha kämpat med askesens problem under hela tonårstiden, genom studietidens och den första luffartidens närmast primitivistiska livsdyrkan, återvändande till askesen igen, efter en djup desillusionsfas, går Larsens andliga väg. Trots ett kort avbrott av äkta livsdyrkan, har han alltid djupast sett varit asket, med stundom samma extrema tendenser som dem vi hittar hos medeltida mystiker. Klarast har väl denna asketiska livsåskådning kommit fram i det verk han skrev i början av studietiden, innan sin övergång till livsdyrkan, det teologiska verket "Faderns kenosis". Här formulerar han själva kärnan i det filosofiska tänkande som fortfarande präglar honom, tanken om skapelse som avstående, försakelse, tillbakadragande. Med Simone Weil som huvudsaklig inspirationskälla, formuleras här en bild av Gud som den som drar sig tillbaka för att ge plats åt något annat, något radikalt annat än sig själv, dvs. människan och skapelsen. Men denna försakelsehandling, denna kenosis, självutblottelse, är i själva verket en skapelseakt, själva kärnan i allt skapande, vilket manifesteras klarast i inkarnationen. Det har tvistats därom, men jag är böjd att se Larsens avstående från den tänkta prästbanan och begivande sig ut på luffen, som en slags praktisk konsekvens av det tänkande han genomför i boken, en slags motsvarighet till Weils försättande av sig själv i fabriksarbete. Det visar sig genom att luffandet inte kom att handla om nyfikenhet på omvärlden, utan kom att sluta i ett liv som bofast uteliggare och munk. Det kringströvande, nyfikna och expansiva låg inte för hans natur, utan han fastnade i det bofasta, konservativa, rotade och introvert-impansiva. Han kom därmed aldrig att realisera det livsbejakande program han satte upp för sitt luffarliv när det begav sig, utan föll tillbaka i sina gamla asketiska hjulspår från tonåren.

I boken "Faderns kenosis" genomför Larsen en begränsningens etik. Gud skapar genom att begränsa sig, mänskliggöra sig. Men i denna skapelseteologi ligger även fröet till den begränsningens estetik som Larsen skulle börja utforma efter sin övergång från den teologiska fasen till den estetiska fasen. Från att ständigt ha växlat mellan olika skriftformer, prosa, poesi, aforismer osv., och från att ständigt ha letat efter det nyskapande, ser vi en långsam likrikting av hans konstnärliga uttrycksmedel, in i ett litterärt apparat han kallar för "Döda Akademien", och som har kommit att bli som ett slags litterärt kloster för honom. Som vi alla vet är det på inbjudan av Ekelund, Hölderlin och Nietzsche som han sitter här idag och upptecknar det som skall vara med och ytterligare utforma denna apparat, och det är en stor ära för mig att ha blivit invald i detta. Men för mig börjar det stå klart att den rörelse mot likriktning av de konstnärliga uttrycksmedlen som jag finner hos Larsen, har att göra med en stark kris, en slags känsla av intighet som hotar att göra slut på

honom. Han ser sig helt enkelt tvungen att bygga upp en form som skall hindra honom från självmordet. Jag tror att det litterära apparat vi nu sitter med i här, är en psykisk nödvändighet för vår ständige sekreterare, men en nödvändighet som han försöker rättfärdiga med den begränsningens etik han tidigare har formulerat, genom att bygga om det till en begränsningens estetik. Men den andlighet och idealism som ännu fanns i Faderns kenosis med dess Simone Weil, är nu borta, och kvar är bara en tragisk livssyn, som inte finner någon mening i det kenotiska skapande som denna begränsningens estetik föder. Larsen ser således inte längre på kenosisskapandet som meningsfullare än andra skapelsesätt, utan endast som sitt eget sätt att slippa självmordet. Andra har andra sätt. I det nyss utkomna deltanumret kan man studera den cyniska position som Larsen befinner sig i numera, och som i grunden underminerar hans skapelsekällor om vi med sådana menar nyskapandets källor i avantgardistisk mening. Som en lisa och en sysselsättning i denna torka, har han sedan byggt upp denna litterära klosterapparat, som egentligen inte har något med konstnärlig inspiration i vanlig mening att göra, heller inte med sökandet efter det konstnärligt geniala, utan förefaller honom vara ett slags tröstlöst lunkande med ordets stav i hand. Men den kenotiska begränsningsestetiken rättfärdigar det genialas försummelse; att skapa är att dra sig tillbaka, att förmänskligas. Ner från konstens himmel. Ner i gruset för att dö på det litterära korset. Så går den litteräre kristi-efterföljarens väg. Och Larsen har väl aldrig stuckit under stolen med att det är Kristus, inte Homeros, som är hans stora ideal, såväl etiskt som estetiskt. Om än bara till formen, ty någon mening med detta finns inte för honom med hans tragiska, innerst inne materialistisk-ateistiska livssyn.

2007-sep-25 @ 12:41 Permalink Inträdestal i Döda Akademien Kommentarer (0) Trackbacks (0)

2016-12-31

Bokmarknaden mättad av skräplitteratur. Nyhetsmarknaden mättad av skräpnyheter

Jag gick nyss förbi en bokhandel, och den tragiska tanken slog mig att bokmarknaden faktiskt är mättad av skräplitteratur, så att om man kommer ut med en riktigt bra bok, kommer den att drunkna i bokmängden, och passera ganska obemärkt. Det spelar här ingen roll hur bra boken är som man ger ut. Markerna är redan brända av skräp. Och det är deckarna som säljer mest, den värsta skräpen säljer mest. Litteratur som bara ska underhålla, bara läsas för nöjes skull, utan sanningsanspråk, utan att kämpa för sanningen, utan bildande effekt. Litteratur som man kan köpa för tio kronor på second hand när den är några år gammal.

Nyhetsrapporteringen har samma karaktär. Nyhetsmarknaden är mättad av skräpnyheter, av oviktiga nyheter, av banala ting, så att när det kommer någon riktigt viktig nyhet, drunknar den i de banala nyheterna, och passerar ganska obemärkt. Så har t.ex. klimat- och oljetoppsnyheterna drunknat, dessa nyheter som handlar om sånt som verkligen betyder något, ödesfrågorna, planetens och mänsklighetens framtid, de har drunknat i nyheter om kungens och prinsessan Victorias privatliv.

Vår värld är galen.

2017-01-07

Varför jag kallar min litterära blogg "Mot en ny romantik"

Världen behöver en ny romantik (jag syftar på den litterära epoken "romantiken"). Vi har avförtrollat världen genom civiliseringsprocessen, så att den mist sin helighet. Detta har lett till att livet för de civiliserade mist sin romantik, och blivit mekaniskt, ja naturen uppfattas mekaniskt (i sig själv är

livet/naturen romantisk och organisk). Civilisationsprocessen är en mekaniseringsprocess, där känslan och instinkten får ge vika för kall rationalitet och snusförnuft, för stel beräkning och torr kalkylering. Människorna blir räknemaskiner, för att tala med Harry Blomberg. Naturen ses som en samling resurser att exploatera, istället för som vår Mor och vårt sanna hem. Den postmoderna poesin speglar detta, inte minst den s.k. "språkmaterialismen", där romantiken har dött, där sambanden mellan orden brutits, där muntlighet, begriplighet och mening urholkats, så att poesin blivit mekanisk, en samling lösryckta ord radade efter varann, något en dator lika gärna kunnat prestera. Obegripligheten har gjorts till dygd, och den anses som ett tecken på "djup" och "mystik".

Vi måste motverka allt detta, och kämpa för en romantisk renässans, tillsammans med retrogardisterna (som Carl Forsberg) och litterära sällskap som Romantiska Förbundet (med Andreas Björsten, som bloggar här) och andra, som rotar oss i bildningen och våra rötter, som rotar oss i **sambanden**, något som vår tids till stor del historielösa poesi sällan vill veta av; där saknas klangerna av historien, av traditionen, där härskar upproret för upprorets egen skull, negativismen och normbrytandet och nyhetsmakeriet för deras egen skull.

Men ny romantisk poesi räcker inte, för en romantisk renässans. Det är högst plåster på såren. Vi måste gå till roten av problemet; civiliseringsprocessen, och försöka bryta den. Vi måste återknyta till livets rötter, naturen, ja Verkligheten. Vi måste radikalt ändra vårt sätt att leva, närma det mot naturfolkens livsstil, de som bevarat våra yttersta rötter, de som bevarat **sambanden**. Det är sambanden som ger livet dess romantik och djup, och bevarar oss från mekaniseringen, sambanden människor emellan, mellan människa och natur, mellan nutid och historia, nutid och våra yttersta rötter.

Med denna blogg vill jag göra en bildningsresa till våra romantiska rötter, till de av våra litterära fäder som traderar något av de heliga samband som naturfolken bär på, och som ibland skymtar i vår civilisationskritiska diktning, vilken är betydande. Jag vill även försöka förstå vår litterära samtid, inte minst "språkmaterialismen" och romantikens död i poesin, för att kunna röja väg för en eventuell romantisk renässans i litteraturen. Jag har sysslat med detta förr, med min s.k. "postnationalistiska nationalromantik" året 2007, men nu är jag betydligt mindre nationalistisk, som anarkoprimitivist och anhängare av ett gräsrotsaktigt världsparlament på internet.

2017-05-15

Recension av Andreas Björstens diktsamling "Muntliga åtbörder" (2017). Och något om den unga samtidspoesin.

Min vän Andreas Björsten, f.d. mångårig ordförande i Romantiska Förbundet, har givit ut en diktsamling, den femte i ordningen, på Fri Press förlag, ett litet alternativförlag med Bo Ranman (bl.a. aktivist för urfolk i Amazonas) som redaktör. Alla hans fem diktsamlingar har utkommit på små förlag, bl.a. Black Coffee Publications (Johan Nordgrens miniförlag) och Titel Förlag (Mats Barrdunges miniförlag), och de två senaste har kommit ut på Fri Press. Jag tycker detta är mycket betecknande för litteraturklimatet i Stockholm, att en sådan kvalitetspoet som Björsten inte ges ut på något större förlag, och inte recenseras och lyfts upp mer. Jag förväntar mig inte heller något annat av Stockholms poesietablissemang, så ruttet och ihåligt har det visat sig vara för mig.

Detta beror inte på att Andreas inte försökt. Han har försökt kanske mer än någon annan jag känner att nå ut. Men han recenseras knappt. Medan dåliga och (negativt) obegripliga språkmaterialistiska poeter som Anna Hallberg och Ida Börjel (de är bara dåliga som poeter, inte nödvändigtvis som människor) kommer ut på Bonniers och får recensioner i många stora dagstidningar i Sverige. Snacka om kejsaren utan kläder. Detta är symptomatiskt för litteraturklimatet i Sverige, att oläslig poesi lyfts till skyarna och dess poeter får stipendier, medan de poeter som bär på de djupa historiska klangerna, de

som har rötter i den klassiska lyriken och i centrallyriken, inte uppmärksammas av eliten (förutom vissa av det äldre gardet, som Göran Sonnevi). De har dock de breda folklagren på sin sida, vilket antyds av att den folkliga, muntliga lyriktraditionen fortfarande är populär bland folket, och lever vidare i sånger och i begravningsannonser och i den estradpoetiska världen. Språkmaterialisternas poesi ser man så gott som aldrig tonsatt, ej heller i begravningsannonser, de duger helt enkelt inte. De säger helt enkelt ingenting, och har tappat kontakten med musikaliteten, som en gång utmärkte all poesi.

Jag delar Andreas förtvivlan över det eländiga läget i poesivärlden (han tycker visserligen att språkmaterialisterna blivit lite bättre med åren). I en dikt skriver han om att inte ha någon identitet, ingen legitimation, när man ska ta ut pengar på banken, utan bara ha sitt namn att hänvisa till, och man envisas med att vara känd någonstans, sedd i någons ansikte, och att du "gör dig osårbar innan du nås av/ budskapet om poesins skugglösa förtvivlan". Andreas diktsamling har undertiteln "liten lyrisk självbiografi", och jag tror detta är självbiografiskt (i symbolisk bemärkelse).

Andreas har kämpat en förtvivlad kamp på kollektivbloggen "Den blinde Argus", där han varit mycket aktiv med att lyfta fram den verkligt bra nutidsdikten, och där han försökt förstå språkmaterialismen och romantikens död i den unga nutidspoesin som ges ut på de stora förlagen. Han är unik i denna kamp, och hans kamp liknar på retrogardisternas kamp. Han har varit en outsider, utanför den i tidningarna recenserade poesin, och har varit rätt missaktad av flera språkmaterialister, som menar att han missförstår dem. Men jag menar att Andreas alltid haft en verklig poäng i sin kritik av språkmaterialisterna, och förstår den bättre än de gör själva, inlindade som de är i deras egen obegriplighet. Andreas har påpekat hur de breda folklagren knappt längre läser nutida ung poesi, att de postmoderna poeterna har blivit inkrökta i sig själva, i sin egen obegriplighet, utan att vilja nå ut till folket. Ja, de verkligt folkliga och förståeliga unga poeterna ges inte riktigt ut längre av de stora förlagen, som blivit experter på poesi som bara läses av små litterära kotterier, i skrivarskolor och av recensenter. Björsten skriver i diktsamlingen:

"Riv murarna

runt de bästa poeterna

upphäv tystnaden
med muntliga åtbörder."

Muntlighet är ett honnörsord för Björsten, han är en erfaren estradpoet, med ett stort antal Poetry Slam-SM bakom sig. Poesin ska vara muntlig, den ska nå ut. Den klassiska poesin har ofta varit muntlig, musikalisk, och den poesi som de breda folklagren berörs av, är ofta muntlig. Bara genom att nå ut kan poesin påverka och förbättra världen. Och det är detta Andreas vill med sin diktning. Han har en stark medkänsla med hemlösheten i sin diktning (t.ex. i dikten om poeten Peter Lindforss, som dog i hemlöshet), och har sagt till mig att han är en "kristen socialist". Ja, själva Andreas poesi kan sägas vara hemlös i den litterära världen, en "uteliggarpoesi", en outsiderpoesi som tigger om medkänsla, om att någon ska se den och förstå dess värde i det litterära klimatet. För Andreas är muntligheten, det att nå ut, nå fram, något som har med andlighet och solidaritet att göra, solidaritet med dom svaga, som när han skriver:

"Muntlighet är att böja sig fram
med mörkret från mungipan mot ljuset.
Muntlighet är inte som gevärspipan
utan som det omåttliga regnandet mot vägen."

Muntlighet är en grundförutsättning för all solidarisk poesi. Hur kan en poesi vara solidarisk om man inte ens kan nämna orättvisorna med namn, utan bryter ner all mening, all kommunikation, all begriplighet? Detta har kanske inte

språkmaterialisterna tänkt på. Hur kan vi kritisera maktens män om de inte ens kan förstå vad vi säger? Språkmaterialisterna vill göra uppror mot makt och hierarkier bara på språkets nivå, inte på innehållets nivå. Upproret sker bara på ytan, inte på djupet. Hur kan vi kritisera t.ex. djurfabrikernas djurplågeri om vi inte ens bryr oss om att göra oss förstådda? Det går inte, det blir att lura sig själv. Det blir autismens och psykosens obegripliga monologer. I språkmaterialismen har poesin tappat sin själ och blivit galen. Andreas är en av dem som ser detta, och säger att kejsaren är naken.

Det finns en begriplighet och en värme i Andreas diktsamling som gör mig glad. Och en kraft, en laddning som fångar mig. De flesta dikterna i den minimala samlingen (28 sidor poesi) går faktiskt att förstå. Och poesin ska vara ätbar, såsom Andreas skriver i första dikten:

"men den matlagningskonsten
att poesin gick att äta
rå som den kom
bar jag hem i triumf"

Poesin i äldre tider gick oftast att äta, och det är denna rika tradition vari Andreas står. Idag är mycken förlagspoesi mer som den mat vi tillverkade i sandlådan som barn, i våra små hinkar, där vi blandade lite sand, vatten och annat smått som vi hittade ute. Vackert så, men vi måste lämna det infantila bakom oss om vi ska vara med och förändra världen. Ja, vi måste helt enkelt vakna till vuxenlivets ansvar, och sluta bara leka med orden, utan använda dem för att besvärja fram en solidarisk värld.

Att skriva bra dikt är dock att kasta sig ut i det vuxna livets utmaningar, och riskera stryk. Att vara en outsider som vågar kritisera samtiden, är något som har slagit ut många sköra själar. Men låt oss inte ge upp, bara vara på vår vakt. Andreas har öga för dessa risker, när han i sista dikten (kallad "Leonard Cohens råd till en gammal vän) skriver:

"Gå inte in i fas 3,
du kommer få svårt
att hitta ut.

Ta hand om dig;
börja skriv
        sämre dikter.

Som många vet, är gränsen mellan galenskap och konst tunn. Jag tror det är bl.a. detta som låg bakom Leonard Cohens råd. Kanske gränsen blir tjockare om man skriver lite sämre dikter. Det finns en skörhet och vänhet hos Andreas, som alltid rört mitt hjärta. Han är en sann romantiker. Men i motsats till mig, har Andreas alltid haft sitt förstånd i behåll, fast han är en utpräglat romantisk poet. Detta gläder mig, och det kan förklara hans fina dikt om att skriva sämre dikter. Fast jag skulle inte säga att Andreas följer rådet om att skriva sämre dikter; såsom han i diktsamlingen skriver om Peter Lindforss dikter, så är det för mig med Andreas dikter, att "dina dikter hittar mig alltid / där jag är." Jag har nu följt Andreas bana som poet i tio år, och jag kan bara säga att jag önskar att han kom med i framtidens antologier över vår tids poeter. Hans bästa dikter (som hans dikt "Något om poeter" i en annan samling, "Muntliga dikter", Titel förlag 2008) har något av lyrik-klassikernas kvaliteter, och tål att läsas många gånger.

2017-05-24

Dikten "Det ringer en blåklocka livet ut" av Rolf Leijonmarck. Och min kommentar

Det ringer en blåklocka livet ut,
den ringer vid barnets första timme,
den ljuder så svagt tills livet är slut,
den doftar ännu i skogens minne.

Över skogar och dimman på ängen,
över marken när våren står ny,
där björkens blad har sina hängen,
där solen lysa och vid regntung sky.

Ingen alls kan den klockans slag följa,
denna klockas rötter vintern skydda,
denna klockas mening skogen dölja,
klockan bor under osynlig hydda.

När tidens piska över oss viner,
den klockan slår alltid långsamma slag,
om aftonsolen svagare skiner,
klangen lever både natt som dag.

Under dess ljud är allt stilla och klart,
ljuva dofter där har ett sällsamt bo,
gömda klanger ljuder så underbart,
glömd förundran den är äkthetens tro.

I mörkaste kaos klockan låta,
denna enkla klocka är klangens ängel,
om klangen mänskans dårskap förlåta,
önskar den vore hoppfullhetens stängel.

Om du hör en blåklockas milda ton,
den är tillvarons allsmäktiga grund,
är blomsterängen, är gudomlig tron,
en evighet lång är klockans...sekund.

Rolf Leijonmarck 2017-05-24.

Kommentar av mig: Denna dikt borde vara en antologiklassiker. Men Rolf Leijonmarck, som har skrivit den, har inte gett ut några diktsamlingar. Istället läser han sina dikter på Romantiska Förbundets poesisalonger på Hornstulls bibliotek varannan fredag kl. 14 (ojämna veckor, om jag minns rätt, inte sommartid). Jämför man denna dikt med t.ex. någon etablerad språkmaterialistisk poet, som Ida Börjel eller Jörgen Gassilewski, är skillnaden helt enkelt oerhörd i kvalitet, och då menar jag till Rolfs fördel. Det säger något om poesiklimatet på de etablerade förlagen, att såna här dikter kan undgå att bli utgivna och berömda, och att det istället svämmar över av helt enkelt oläslig poesi.

Den här dikten har en mycket fin naturmystik (hur behöver vi inte naturmystiken, för att återförtrolla världen!), en känslighet för det lilla och svaga och sköra. Den ekar av Jesus´ uppmaning att lära oss av liljorna, när "tidens piska över oss viner", som Rolf diktar. Ja, den underliga klockan blåklockan har något att lära storstadsmänniskorna i deras hets och stress, något om tillvarons basala lagar, som var självklara för oss när vi levde som naturfolk, men som vi tappat bort i massamhället.

Jag tycker också om rimmen, rimmad och metrisk dikt är något som vi borde få tillbaka i nutida poesi. Inte som oskriven lag, att allt ska skrivas rimmat och metriskt (som det var innan modernismen kom) utan som komplement, som

vacker rytmisk, melodisk musik som vi så svårt behöver jämsides den postmoderna kakafoniska musiken och poesin.

2017-06-05

Den litterära bildningens och smakens förfall

Det finns en tendens i den litterära världen att samla på bildning för att kunna boosta sig med den i litterära samtal och i framträdanden och föredrag (ungefär som de som samlar på statusprylar för att kunna boosta sig med det), och försumma det levande livet och livserfarenheter. Det finns en utpräglad bildningshögfärd och en förakt för den obildade pöbeln som kommer av detta fenomen. Men är det verkligen så bra att vara full av "lesefrüchte", men utan livserfarenhet? Jag tror det utarmar själen, ungefär som industrijordbruket utarmar jordbruksmarken. Det är det levande livet och dess erfarenheter som gödslar själen, och får den att bära frukt. Men många i den litterära eliten sitter i sina elfenbenstorn och läser och läser och läser, och vågar inte leva, för det levande livet ger inte status i den litterära världen, medan överdriven läsning ger. Detta får dom att skriva mycket avancerade dikter, så avancerade att pöbeln inte hänger med på noterna. Och så föraktar den litterära eliten pöbeln för att den inte hänger med.

Jag har nu haft en mångårig paus från den litterära scenen, där jag hängivit mig åt det levande livet istället för att läsa. Det har fått mig att engagera mig i ekologiska frågor (miljöfrågor) istället för i poesi och skönlitteratur. När jag vände mig utåt, utanför den litterära eliten, märkte jag att världen håller på att gå under. Detta har tydligen den litterära eliten som sitter i sina elfenbenstorn, knappt märkt. De är ju inte intresserad av ekologisk litteratur för det mesta, det brukar inte ge status att kunna sånt, man ska läsa det Svenska Akademien uppskattar, poesi, litterära essäer, romaner, avhandlingar i litteraturvetenskap, litteraturhistoria. Baudelaire, Mallarmé, Frostenson, Engdahl och Gilles Deleuze. Ingen i Svenska Akademien bryr sig om Richard Heinberg eller Guy McPherson, som verkligen skulle kunna sägas representera världens samvetes röst. De vet väl knappt vem de är, fast de är världsberömda, och läses i stor grad på internet. Ja, Svenska Akademien verkar inte särskilt intresserad av vad som föregår på internet, där mycket av den verkligt viktiga kunskapen förmedlas idag, och där ordet är mer fritt än på förlagen. Svenska Akademien verkar inte särskilt intresserad av klimatnyheter och klimatlitteratur, fast denna litteratur är avgörande för att vi överhuvudtaget ska få en framtid, för att Svenska Akademien överhuvudtaget ska kunna finnas om hundra år. Detta är mycket betecknande för det litterära klimatet i världen, dess strutsbeteende och högfärdiga elfenbenstornsvistelse. Man får aldrig nobelpriset om man skriver vackert om det som verkligen betyder något, om klimatet och oljetoppen. Istället får man nobelpriset om man ägnat sig åt dunkla litterära experiment som anses "nyskapande", i sitt elfenbenstorn, åtskiljd från världen, naturen, de fattiga och från pöbeln. Dunkla litterära experiment som inte har nästan någon betydelse för att göra världen bättre, utan enbart ska tillfredsställa en viss förfallen litterär smak, som förläst sig på dunkel poesi, och mist intresset för det enkla, raka och otvetydiga, det tydliga och politiska, det som förändrar världen.

Vi är inte skapade för specialisering, allra minst till att ha poesi och skönlitteratur som yrke. Urfolken har inga poetyrken. Där är kunnandet allsidigt, man är med på en hel uppsjö saker. Specialiserar man sig, blir man lätt en fackidiot. Det blir något sjukt över ens verksamhet. Detta har drivits till sin spets i den litterära eliten idag, där galenskap och ofattbar fackidioti råder, inte minst hos de s.k. "språkmaterialisterna", som tappat kontakten med folket.

Min paus från den litterära läsningen och det litterära livet har gett mig en friskare syn på detsamma, man måste bort från detta under perioder om man inte ska riskera att bli hemmablind. Man borde nog se på allt med oförstörda ögon som hos en utomjording som kommer till vår jord för första gången, eller en stenåldersmänniska som gör en tidsresa till vår tid. Friska vindar borde

strömma genom det svenskunkna litteraturklimatet, som inte ser sitt eget förfall.

Som ni ser med denna blogg, har jag återvänt till den litterära scenen, dock vid sidan av min miljöaktivism (jag vill inte specialisera mig på miljöfrågor, utan även odla poeten i mig, och även mycket annat, t.ex. luffaren). Detta p.g.a. att poeten inte har dött i mig, jag är fortfarande främst poet, inte främst ekofilosof. Och jag vill med denna blogg reflektera kring poesi och litteratur, och göra en bildningsresa i den, ungefär som när jag gjorde tidskriften Delta 2007. Inte för att kunna boosta mig (hoppas jag), utan för att förstå bättre mig själv som poet, och för att kunna påverka det litterära klimatet mot en ny romantik, bort från den själlösa poesi som är så populär bland eliten idag

2017-06-05

Anarkoprimitivistens ensamhet i kulturen

Har man en gång tagit steget från civilisationens sida till naturens sida i det stora kriget som civilisationen för mot naturen, kommer man att finna sig ganska ensam. Inte minst i kulturen. Man finner t.ex. inte mycket att hämta hos poeterna och de skönlitterära författarna genom historien, på basen av det jag läst. De har för det mesta levt i sin egen fantasivärld, för det mesta utan att utmana förtrycket, inte minst förtrycket av naturen och djuren. Skrev man för obekväma saker, fick man helt enkelt inte sina böcker tryckta. Man finner föga av anarkism och anarkoprimitivism p.g.a. detta. Det mesta som kommit ut i tryck har kunnat assimileras av maktens män och användas av dem till att bygga babelstornet ännu högre, genom att det kommit att se ut som Jakobs himlastege. De flesta stora författare och poeter har slutat som varumärken p.g.a. detta, både (främst) i symbolisk bemärkelse som statussymboler, men också i vissa fall i fysisk bemärkelse. Caféer med Hemingways namn på skylten, t.ex. Deras namn har kunnat göras till lydiga tjänare för kommersialismen, just för att deras namns nämnande inte uppmanar till revolt mot Babylon och till anarkism, för att inte tala om anarkoprimitivism. Du finner föga av civilisationskritik hos poeterna, och det som finns, är så litet att det drunknar i det andra, den litteratur som stryker Babylon medhårs. Dessa civilisationskritiska inslag ger kanske några statuspoäng åt de av maktens män som exploaterar poeternas namn, dessa inslag görs även de till fina fasader att framhålla när stanken av lik där bakom blir för stark.

Jag skulle kalla litteraturens historia för katastrofer som hopar sig över katastrofer *, så lång ögat kan se, lite som i Walter Benjamins text om "Historiens ängel" (det finns dock många undantag från detta). Jag upplever att poesins historia till betydande del är estetiska fasader utan verkligt hållbart innehåll, stämningar utan revolutionär kraft, glimrande metaforer som egentligen inte säger något väsentligt, utan nästan bara är till för att kittla det förfallna estetsinnet i en viss typ av förfallna litteraturkritiker och läsare, suktande efter estetiska nymodigheter att konsumera, för länge sedan andligt handikappade av skola, stat och etablissemang, som systematiskt försökt utrota det vilda i dem, utrota allt motstånd mot samhällsmaskineriet (litteraturen har blivit bättre under de senaste decennierna, men trenden består).

Det är inte mest vad litteraturen säger som får mig att se litteraturens historia som en serie katastrofer, utan mest vad den inte säger. Alla brottsoffer bland djur och fattiga som tigs ihjäl.

Läs med anarkoprimitivistiskt sinne vår litterära kanon, och du kommer att se resultatet av västvärldens systematiska andliga kolonisation av sina egna medborgare, förverkligad genom skola, militär, polis och väktare, fascismens upprätthållare hos oss. Du kommer att se att det är eliten som tjänat och fortsätter att tjäna på det lilla andliga kapital vi har, urholkat av estetiska fasader och tomma ord. Detta är anarkoprimitivistens kulturella ensamhet i väst, avskuren från sitt sammanhang, som han finner bland urfolk på andra sidan jordklotet, och bland enstaka samer som ännu vågar vidmakthålla

fädernas traditioner. Det egna urfolket (t.ex. i Stockholm, om man bor där, som jag) är ofta redan utrotat för tusentals år sedan, innan de hann skriva ner sin visdom. Tusentals år av litterära katastrofer, av skildringar av en fantasivärld som inte sällan har litet att göra med de civilisationens offer som ropar efter upprättelse bakom allt - tredje världens fattiga, urfolken, de hemlösa och uteliggarna, de psykiskt sjuka, de fångna djuren och andra ickemänskliga arter som hotas av utrotning och som lider under civilisationen (det finns många undantag, men trenden består). Alla dessa har blivit trampade på av den stats- och makts-lismande litteraturen i tusentals år, av poeter och författare som ofta suktat efter berömmelse i elitens ögon istället för efter solidaritet med dom svaga och förtryckta (1). Poeter och författare som prostituerat sig hos maktens män, låtit sig **betalas av dem**. Undra på då att urfolken i Stockholm aldrig fått någon upprättelse, att det fortfarande anses som ett brott att bo i en kåta i Nackareservatet utanför Stockholm, så som jag och "skogsfolket" med "Skogs-David" i spetsen fick känna in på bara skinnet. Och detta är bara ett av de områden där litteraturen svikit oss grundligt.

Men vad annat kan vi vänta av en skara poeter vars tillhörighet till jorden och skogen systematiskt mejats ner av skolsystemets kolonialism? Och av föräldrar som även de fått sin vildhet utrotad på samma sätt?

* från den litterära urkatastrofen att katolska kyrkan tog patent på litteraturen i början av dess historia i Sverige, till våra dagars flod av deckare, ytliga veckotidningar och religiös litteratur. För att inte tala om all den skog som har offrat på litteraturens altare, ja offrats till dålig, onödig litteratur.

(1) Vi har dock en lång tradition av arbetarlitteratur och allmogeskildringar, som andas av solidaritet med dom fattiga hos oss, i alla fall förr i tiden. Det är inte sådan litteratur jag kritiserar här.

2017-06-08

Några tankar i ordinflationens tid

Jag skulle vilja skriva så bra att det jag skrev var mer värt än de träd som pappret jag skriver på är gjort av. Det känns för närvarande mycket svårt. Det har nämligen gått inflation i de ord jag använder, i det svenska språk jag använder, urholkat av miljöförstörelse och lyx och konsumism. Den litterära konsumismen och nyhetsjakten inte att förglömma. Dessa är bland de litterära katastrofer som hopar sig över varann i horisonten.

2017-07-01

Poeter fria från copyright, som nyss blivit det och som snart blir det.

Svenskspråkiga poeter vars verk nyss blivit fria från copyright (för högst tio år sedan):

Daniel Fallström(1858-1937)

Ragnar Jändel (1895-1939)

Verner von Heidenstam (1959-1940)

Martin Koch (1882-1940)

Karin Boye (1900-1941)

Erik Lindorm (1889-1941)

Gunnar Mascoll Silfverstolpe (1893-1942)

Jarl Hemmer(1893-1944)

Arvid Mörne (1876-1946)

Bertel Gripenberg (1878-1947)

Svenskspråkiga poeter vars verk snart blir fria från copyright (inom ca. 10 år):

Josef Kjellgren (1907-1948)

Ruben G:son Berg (1876-1948)

Vilhelm Ekelund (1880-1949)

Harry Blomberg (1893-1950)

Gösta Oswald (1926-1950)

Jacob Tegengren (1875-1956)

Bertil Malmberg (1889-1958)

Har ni fler förslag?

2017-08-07

.

Gamla böcker är tidsmaskiner.

2017-09-10

Den bästa konsten uppstår i misstag

Den bästa musiken, konsten och litteraturen har gjorts i misstag, som en nåd från ovan. Det inser man när man märker hur sällsynt den är, hur mycket halvbra saker man måste böka i för att finna pärlorna. Det halvbra var inte gjort halvbra med flit, varje gång har konstnären gett sitt allt. Pärlorna har heller inte tillkommit med flit, utan mer av en slump, i misstag.

2017-12-01

Diktsamlingar av mig och Titti inskickade till olika förlag. Något om mitt skrivande, samt något om naturromantik.

I december och i början av Januari skickade jag och min flickvän Titti Spaltro in diktsamlingar till ett antal olika större förlag, som Bonniers, Norstedts, Ellerströms och Natur och Kultur. Jag skickade in "Det som lever i skymning" och Titti skickade in "Naturens musik", båda diktsamlingarna innehåller mest naturlyrik och ekopoesi. Vi hade i höst skickat in samma diktsamlingar till det lilla alternativförlaget Fri Press (som har givit ut Andreas Björsten, bl.a.), men vi tyckte vi inte förlorar något om vi också skickar in till de stora förlagen, om inte annat så får vi i alla fall våra diktsamlingar lästa av lektörerna. Alltid något, när man är en så litet läst poet som jag.

Det här är tredje gången jag skickar in en diktsamling till förlag, tidigare har jag skickat diktsamlingen "Över floden mig" till Bonniers 2006, och diktsamlingen "Yeschua" till bokförlaget H:ströms 2010. Bonniers refuserade mig (detta var en så stor besvikelse att detta är en av orsakerna till att jag skickat så lite till olika förlag genom åren, trots att jag haft mängder av manuskript) och H:ströms svarade inte (de fick "Yeschua" som vackert

handskriven minibok, i original, vet inte var den befinner sig nu, den är väl inte i soporna?).

Det här är den första gången jag skickar en diktsamling till många olika förlag på samma gång, vilket är klokt om man ska ha en chans att bli utgiven. Och det här är också första gången jag bett vänner läsa diktsamlingen och komma med synpunkter innan jag skickar in den. Och det är första gången jag bara skickar in en samling av mina bästa dikter och sånger genom åren. Om jag inte får ut mina dikter nu på något förlag, får jag det nog aldrig, för det känns som om jag redan har skrivit mina bästa dikter, och att jag aldrig kommer att uppnå samma nivå, bl.a. för att mina jäkla psykmediciner har avtrubbat mitt känsloliv, så att jag inte har samma poetiska känslighet längre, den finkänsliga kreativitet som all poesi härstammar från. Jag tycker att mina finaste dikter skrevs 2006-2007, när jag levde i min kåta och min lilla hydda i Nackareservatet. Det är också från denna tid alla mina sånger härstammar. Även 2010 var ett viktigt år i mitt skapande. Mina nuvarande dikter känns prosaiska i jämförelse med de bästa dikterna som jag skrev 2006-2007, då jag trollade med orden och skapade ett slags eget lyriskt språk, inspirerat av den s.k. "verbismen". Jag kan inte skriva så längre, kan inte trolla och förtäta språket som den gången, inspirationen räcker helt enkelt inte till. Det känns som om mina psykoser var priset jag till sist fick betala för min poetiska känslighet den gången. Som många sagt, så är gränsen mellan konstnärskap/kreativitet och galenskap hårfin (se t.ex. här).

Nu är jag däremot bättre på att skriva (relativt) nyktra prosaiska blogginlägg för att förbättra världen. Jag har kommit ner från mitt lyriska elfenbenstorn och står närmare verkligheten nu. Jag ser klarare, tycker jag. Bl.a. p.g.a. min ateism som jag hamnade i för tre år sedan. Och kanske var min ateism en konsekvens av avmattad poetisk kreativitet? Poesi ligger nära religion, faktiskt. Jag säger inte detta för att svärta poesin. Men poesi kan förföra en in i religion, vilket särskilt romantikerna genom tiderna är ett bevis på, många av dem var religiösa (Percy Bysshe Shelley (1792-1822) var ett exempel på en ateistisk romantiker, så det går också!). Jag försöker idag göra en syntes av ateism och romantik, och vad hamnar jag i då? Jo, mest i naturromantik, naturlyrik. Det tycker jag vi har för lite av i vår litteraturhistoria. Om det kan det skrivas så mycket. Naturen och universum är så stora och vackra! Ja, är inte naturen romantisk innerst inne? Vi märker kanske inte av det så mycket, eftersom vi lever i staden. Men förr i tiden var vi mer sammanvävda med naturen, och kanske det är en av orsakerna till att man var mer romantisk förr i tiden, både i poesi och prosa (religionen var en annan faktor).

Dock, ateismen, med dess respekt för förnuftet, gör att vi är återhållsamma i vår naturromantik. Man ska inte idealisera naturen för långt. Mina erfarenheter som skogsboende och hemlös har gjort sitt för att ta mig ner på jorden. Jag tror att man idealiserar lätt naturen för mycket om man inte bor i den, utan bor i staden, och börjar längta tillbaka till naturen. Men detta botas lätt genom att man lever ett tag sammanvävd med den. Men stadsborna överlag har lättare för att undervärdera naturen, och det är en reaktion mot detta som den naturromantiskt väckte ofta har, och som driver honom att överidealisera naturen. Men det hela blir som Hegels tes-antites-syntes, man hamnar någonstans mitt emellan undervärdering och överidealisering av naturen om man har en lång erfarenhet på detta område. Det vilda är inte så hemskt som stadsbon ibland tror, men inte heller så underbart som den stadsboende miljökämpen, som väckts till naturromantik, tror. Sanningen finns någonstans mitt emellan, tror jag. Ja, naturen är rätt trevlig när man bara lär sig att leva med den på fredlig väg, utan exploatering och övervåld. Men den är ingen sagobrud direkt, utan snart går förälskelsen över (så hände det mig, jag blev förälskad i naturen under min studietid i Åbo 2004-2006, och flyttade sedan till skogs, men sakta mattades förälskelsen av), och man ser att det även finns myggor och fästingar, som gör sitt för att avbalansera naturromantiken. Detta realiseras oftast av den som är nära sammanvävd med naturen, naturromantikern i staden kan fortsätta överidealisera naturen hela livet, i värsta fall.

Men naturen är det vackraste vi har, och det är rätt mycket.

2018-01-08

Dikten "The lake of Innisfree" av William Butler Yeats

The lake of Innisfree

I will arise and go now, and go to Innisfree,
And a small cabin build there, of clay and wattles made:
Nine bean-rows will I have there, a hive for the honey-bee;
And live alone in the bee-loud glade.

And I shall have some peace there, for peace comes dropping slow,
Dropping from the veils of the morning to where the cricket sings;
There midnight's all a glimmer, and noon a purple glow,
And evening full of the linnet's wings.

I will arise and go now, for always night and day
I hear lake water lapping with low sounds by the shore;
While I stand on the roadway, or on the pavements grey,
I hear it in the deep heart's core.

(William Butler Yeats, 1865-1939)

Översättning av Karl Asplund:

Innisfree:

Jag vill stå upp och vandra, vill gå till Innisfree
och bygga mig en hydda av läkt och av ler,
så nio rader bönor och odla eget bi
och i den tysta gläntan slå mig ner.

Och där skall friden komma, den skall komma som en gråt
av dagg ur morgondimman, när syrsan sjunger skyggt,
var natt är full av silverljus, var dag av purpurståt
och kvällen full av hämplingvingars flykt.

Jag vill stå upp och vandra, ty dag och natt mig når
små vågors kluck mot stranden som slag av silverhamrar.
Om jag på vägen vandrar och på gråa gator går,
jag hör det, hör det djupt i hjärtats kamrar.

Min kommentar: Dikten Innisfree hör till den engelska lyrikens främsta pärlor, och har ett drag av nationalromantik, naturromantik och naturmystik i sig, längtan till landsbygden, längtan till det enkla bondelivet på landet. Det påminner om Tolstoj, ja man hör rentav en ton av urgammal permakultur i den; "och bygga mig en hydda av läkt och av ler" (läkt betyder långt, tunt och smalt trävirke). Inom permakulturen idag är det populärt med att bygga hus av lera, och den har samma längtan till landsbygden som Yeats har. Yeats föreställer sig att han ska finna friden på landsbygden, och att denna frid ska komma över honom som en gråt (enligt Asplunds tolkning), spontant och utan strävan. Han längtar bort från staden, och upplever att han, när han "på gråa gator går", dvs. går i staden, nås av tonerna från naturens paradis på landsbygden, som han hör djupt i sitt hjärtas kamrar.

Denna dikt gjorde ett outplånligt intryck på mig när jag läste den för första gången (jag tycker Asplunds översättning är nästan bättre än originalet!), och jag tonsatte den även ganska snart (jag har inte skrivit ner melodin, men minns den, den är en variation av en av Edvard Griegs melodier). Den uttrycker så mycket av vad jag står för, och jag upplever den även som en särling bland de gamla dikterna; den ekologiska medvetenheten var ofta inte artikulerad på Yeats tid och före honom. Yeats sätter ord på något som inte hade namn den gången, innan miljörörelsen uppstod. Mycket var ju ekologiskt på Yeats tid, i slutet av 1800-talet, innan bilarna och flygen kom. Allt jordbruk var ekologiskt. Luffare fanns det gott om (Yeats ville luffa till Innisfree!). Det var när jordbruket industrialiserades och bilarna och flygen kom, som miljörörelsen uppstod - naturförstörelsen hade helt enkelt gått för långt, industrialismen hade gått för långt. Jag undrar om miljörörelsen känner till Yeats´dikt, om inte, så hoppas jag denna rörelse upptäcker den snart, den är så vacker.

2018-01-28

Dikten "Jerusalem" av William Blake. Och något om "Eden regained" ("Det återvunna Eden")

And did those feet in ancient time
Walk upon England's mountains green?
And was the holy Lamb of God
On England's pleasant pastures seen?

And did the Countenance Divine
Shine forth upon our clouded hills?
And was Jerusalem builded here
Among these dark Satanic mills?

Bring me my bow of burning gold:
Bring me my arrows of desire:
Bring me my spear: O clouds unfold
Bring me my chariot of fire.

I will not cease from mental fight,
Nor shall my sword sleep in my hand
Till we have built Jerusalem
In England's green and pleasant land.

(William Blake 1804)

Min översättning:

Och gick de fötter i gammal tid
Över Englands gröna berg,
Och sågs det heliga Guds Lamm
I Englands vackra ängars färg?

Och sken ett gudomsansikt skönt
Över skybetäckta kullar där.
Och byggdes ett Jerusalem
Bland sataniska kvarnars här.

Ge mig min båge het av guld;
Ge mig mina pilar utav lust;
Ge mig mitt spjut, öppna er moln,
Ge mig min eldvagn, vindars pust.

Jag skall ej sluta sinnets kamp,
Ej sova skall mitt svärd i hand,
Tills vi har byggt Jerusalem
I Englands underbara land.

Min kommentar: Denna dikt skrev den engelske förromantiska poeten William Blake (1757-1827) i protest mot industrialismen. "Jerusalem" är här inte en civiliserad jordisk stad, utan det återupprättade Eden, det "Nya Jerusalem". Samma ande genomströmmar de romantiska poeterna under romantiken i slutet av 1700-talet och i början av 1800-talet, romantiken var mycket en protest mot industrialismen och upplysningstidens mekanisering av förnuftet och världen. Min egen poesi och ekofilosofi har hämtat mycket från romantikerna. Här kan man se en fin dokumentär om romantikerna på youtube.

Blakes dikt Jerusalem har nästan rangen av en andra nationalsång i England (hör den här), vilket är ironiskt, för där bygger man vidare på det industriella projekt som Blake vänder sig emot i dikten, det han kallar "these dark Satanic mills". Säger något om hur man exploaterar sina diktare för egna ändamål. Jag tror att de styrande i England snarare ser "Det Nya Jerusalem" som industrialismens fulländning istället för dess antites, som är Eden, vårt ursprung, enheten med den levande Naturen. Så har det i alla fall blivit för den religiösa högern, vars Nya Jerusalem är "rikedomshimlen", som jag skrivit om tidigare på bloggen, och som därför bygger lyx istället för att föda de svältande i världen och restaurera naturen, som ödelagts just p.g.a. lyxen . Detta har en lång och hemsk historia av exploatering, förtryck och kolonialism, och den katolske påven i sitt rikedomsnäste i Vatikanen har alltid varit höjdpunkten av denna ohyggliga "himmel", tusen mil från det William Blake drömde om. Påvestolen, som har så många martyrers blod och så mycket tortyr på sitt samvete. Som trampat på de fattiga och naturen i så många sekler (den nuvarande påven är dock mycket bättre än många tidigare påvar, en riktig "klimatpåve"). Där har du ett exempel på vad för slags Nytt Jerusalem den kristna högern drömmer om, den som kostar naturen, djuren och de fattiga deras liv. En himmel som mer liknar teknoutopisternas teknofascistiska drömmar om ett totalt uppgående i tekniken, evigt liv på internet, än den ödmjuka uppfattning man finner hos äldre tiders filosofer och teologer, som inte sällan såg paradiset som den återupprättade skapelsen, återgång till Eden (ett förnyat Eden), en förnyelse av naturens yttersta ursprung, vad man nu än anser om detta ursprung.

Något mer om "Eden regained" (”Det återvunna Eden")

I boken "From Land to Lands, From Eden to the Renewed Earth" (2015), av den palestinska kristna teologen Munther Isaac, sägs att "OT (Old Testament, min amn.) repeatedly portraits the Promised Land as Eden restored." För dem som inte vet det är det Förlovade Landet (Kanaan eller Israel) en sinnebild för himlen för judar och kristna. Här finns mycket att hämta för ekoteologer! Boken förklarare vidare: "The election of Abraham and the assignment of land to his seed occur in a context of restoring humanity back to Eden." Var inte detta också andan i John Miltons (1608-1674) poesiepos "Paradise Regained"? Det var inte främst en jordisk stad han drömde om, utan Eden, Naturen i sin ursprungliga härlighet, som Jesus lär ha vunnit åter åt oss. Det rimmar väl med den tidens tankar om mänsklighetens gradvisa fall från "guldåldern" i forntiden, genom silveråldern, bronsåldern osv., tankar som har djupa rötter inte bara i kristendomen, utan även i den grekiska antiken. Ett exempel på tankarna om guldåldern finner man i en målning av Lucas Cranach ca. 1530, kallad "The Golden Age", som kan ses här.

Tankarna om Det Förlovade Landet som "Eden regained", för tankarna till "Back-to-the-land rörelsen" och permakultur-rörelsen, som jag skrivit en del om. Något av denna hippieande har filmen "Back to the Garden" (1988) fångat. Och är inte "Garden" här just något av "Eden regained"? Det är en sekulariserad version av den kristna frälsningsläran om ett återupprättande av hela skapelsen genom Jesus (här genom en förnyad mänsklighet). En hel del av sekulär kultur har faktiskt sina rötter i religionerna, som var våra första famlande försök att göra en mening av allt. Och det som stelnat till kyrkliga dogmer var kanske i början djupt meningsfulla koncept, t.ex. känslan av att mänskligheten har fallit från Eden, var inte det en känsla av att civilisationen förstört naturen, och förslavat sig själva och de domesticerade djuren och

växterna? Lägger vi ett känsligt hermeneutiskt öra till, kan vi locka ljuva toner ur de hårdaste dogmer, för det är trots allt människor som har tänkt dem, och inte onda robotar eller grymma aliens.

2018-01-14

Om "Lyrical ballads" av romantikerna Wordsworth och Coleridge. Och något om Andreas Björsten och en ny romantik.

"One of the main themes of "Lyrical Ballads" is the return to the original state of nature, in which people led a purer and more innocent existence. Wordsworth subscribed to Rousseau's belief that humanity was essentially good but was corrupted by the influence of society."

(Om William Wordsworths och Samuel Taylor Coleridges diktsamling "Lyrical ballads" i denna Wikipedia-artikel (diktsamlingen kan läsas på Gutenberg Project, här, den publicerades 1798)

Innan detta citat står det i samma artikel följande: "Wordsworth and Coleridge set out to overturn what they considered the priggish, learned and highly sculpted forms of 18th century English poetry and bring poetry within the reach of the average person by writing the verses using normal, everyday language. They place an emphasis on the vitality of the living voice that the poor use to express their reality. Using this language also helps assert the universality of human emotions. Even the title of the collection recalls rustic forms of art – the word "lyrical" links the poems with the ancient rustic bards and lends an air of spontaneity, while "ballads" are an oral mode of storytelling used by the common people."

(förklaringar av svåra ord: "priggish" betyder självgod, "sculpted" betyder "skulpterad", "rustic" betyder lantlig)

Idag har poesin på de stora förlagen blivit så akademiskt lärd, inåtvänd, icke-kommunikativ och obegriplig, att vi behöver en ny poetisk revolution liknande den Wordsworth och Coleridge gav upphov till med "Lyrical ballads". Vi behöver helt enkelt en ny romantik, ett behov som poeten Andreas Björsten har uppmärksammat gång på gång i sin författar- och bloggargärning, bl.a. på kollektivbloggen "Den blinde Argus". I Björstens poesi hittar man ansatser till denna folkliga romantik, och om det någonsin kommer att bli någon sådan på de stora förlagen, tror jag man kommer att se honom som en av pionjärerna och banbrytarna, eller snarare en som höll uppe romantiken och folkligheten när de flesta andra i eliten svek. Tyvärr har Björsten behandlats styvmoderligt av poesieliten, och inte alls fått den uppmärksamhet han är värd - knappt några recensioner i dagstidningarna. Det är väl som det brukar gå med tidiga pionjärer, de mobbas ut tills trenderna växlar och dom blir populära. Men viktigare än att läsas av små inåtvända och elitistiska poesikotterier idag, är att vara värd att läsas av folket om femhundra år. Det är då man ser vad som verkligen var värt något. Jag skriver inte för dagens litteraturkritiker, jag skriver för gemene man, men särskilt för den enkle bonden hundra år i framtiden, efter civilisationens kollaps. Jag gör det för att komma ihåg vad som är kvalitet och vad som är väsentligt i lyriken, för att undvika att frestas att förläsa mig på dålig nutida poesi, något man lätt förleds till när man ska leta efter bra poesi i lyrikhyllan på stadsbiblioteket, eller när man ska göra poetisk karriär i samtiden. Det finns så mycket dålig samtidspoesi att ens poesismak lätt blir fördärvad om man ska läsa genom allt för att hitta pärlorna i samtidens lyrik. Jag orkar inte, vilket är en orsak till att jag mer sysslar med min huvudblogg "För naturens skull" och med ekofilosofi och hållbarhetsfrågor, än med poesi. Men en hel del äldre poesi håller fortfarande, och där hittar jag mina poetiska kraftkällor. Andreas Björsten har däremot en gedigen bildning när det gäller nutida lyrik, som språkmaterialism, konceptuell lyrik och annan obegriplig lyrik. Jag litar på hans omdöme när det gäller detta, och orkar inte själv gräva i höstacken efter nålar. Björsten har haft en viktig funktion här, som nutidspoesins kanske skarpaste kritiker, men jag undrar om han inte har lidit skada av all denna läsning, att han kunde ha blivit en bättre

poet om han bevarat sin poetiska oskuld, och varit mindre bildad på dålig samtidspoesi? Ja, vem vet. Men ändå är vissa av hans dikter lysande i sin enkelhet, personlighet, nakenhet, muntlighet och folklighet, utbildade delvis i dialog med Poetry slam-rörelsen, som lider av motsatta fel i jämförelse med elitens poesi; ytlighet och platthet, publikfrieri och för mycket Spoken word (det känns ibland inte som några riktiga dikter, det är urvattnad poesi). Men i Björsten har elitens poesi och folkets poesi mötts i en fin kombination.

2018-02-15

När status blir viktigare än liv. Och lite svensk lyrikhistoria.

Det sägs att Vilhelm Ekelund (1880-1949) - en av den svenska skönlitteraturens finaste författare, och kanske dess mest bildade - hade bara tjugofem trogna läsare som läste allt han skrev. Detta var under 1900-talets första hälft, innan amerikaniseringen satte in på allvar, med sin förödelse och sin ytlighet, under en tid då allmänhetens smak ännu var relativt ofördärvad.

Jämför detta med att Kylie Jenner, en ung amerikansk fotomodell, år 2015 fick en miljard likes på Instagram (Instagram är en gratis mobilapplikation för fotodelning och ett socialt nätverk).

Så ser civilisationen ut. I allt sitt groteskeri. Denna jämförelse säger lite om det civiliserade projektet, och vad myten om framsteget och satsningen på evig ekonomisk tillväxt har skapat:

En värld av tomma fasader och bubblor, både kulturella sådana och ekonomiska sådana.

En värld där status blivit viktigare än liv. Yta viktigare än innehåll, kvantitet viktigare än kvalitet, ord viktigare än handling, och fantasi viktigare än verklighet.

En död och ihålig värld *.

Ingen värld jag vill leva i. Jag i många år tagit min tillflykt till naturen, där jag upplever mig nyktra till och känna sanningen.

Glöm de stora karriärdrömmarna om du vill hålla dig till sanningen i en sådan värld. Eliten kommer väl att ignorera dig, som en reaktionär, eller kanske som en fanatiker, extremist, eller ännu värre, en galning.

Har du lite status, och kan de sociala koderna, kan du vara hur galen som helst (i vissa av våra och kanske även i djurens ögon), och slippa galenstämpeln, ty status är viktigare än liv. Du kan lobba för saker som leder till ekocid, utan att få galenstämpeln, om du har lite status, och vet hur man för sig i maktens korridorer. De sociala koderna är allt, viktigare än livet självt.

Kulturen i Sverige håller på att ruttna inifrån och ersättas av pur status. Man kan studera detta i poesiantologierna med de "bästa" svenska dikterna genom historien. Man ser hur lyriken hade sin höjdpunkt med nationalromantiken i slutet av 1800-talet (tänk på Strindberg, Ola Hansson, Gustaf Fröding, Verner von Heidenstam och Erik Axel Karlfeldt), samt under den tidiga modernismens tid i början av 1900-talet (tänk på Edith Södergran, Vilhelm Ekelund, Bertil Malmberg, Dan Andersson och Pär Lagerkvist). Med modernismens intåg började kulturen sakta åldras och förtvina. Med modernismen, industrialismen och urbaniseringen, tre av kulturens dödgrävare. Kulturens upplösare. Kulturens sakta självmord. Med högmodernismen på 1940-talet (tänk på Erik Lindegren, Karl Vennberg och den s.k. "obegriplighets-debatten") inträdde poesin i sin ålderdom och blev senil. Med postmodernismen/senmodernismen (tänk på Katarina Frostenson, Ann Jäderlund, Stig Larsson och Lars Mikael Raattamaa) "dog" poesin i Sverige, dvs. den på de stora förlagen (Bruno K. Öijer dödförklarade poesin redan på 70-talet). Sedan dess har den etablerade poesin sakta ruttnat inifrån. Blivit mer och mer obegriplig och känslokall (med flera klara undantag, som Andreas Björsten, Peter Lindforss, Göran Greider, Eva-Sina Byggmästar (i

"Näckrosön") och Carl Forsberg). Blivit intetsägande, tom och torr, meningslös. Den som vill vara korrekt idag, skall prisa Frostenson och Jäderlund, två av de viktigaste vägröjarna för "språkmaterialismen" (denna poesins yttersta förnedring), trots att få förstår något alls, ja få berörs på djupet. Man berörs istället av statusen, av alla lovord, av hela det litteraturkritiska maskineriet som pumpar luft i kolossala kulturella bubblor och illusioner, på något avlägset sätt länkade till kapitalismens finansbubblor. Det är så det blir när livet går ut ur poesin, då är det mest statusen som är kvar. Poeterna läser status, berörs av status, av det man förväntas tycka om. Dagens poeter skall vara så radikala och hippa, men man kan inte ens ta ställning till vad de säger i sin poesi, ty de säger knappt någonting, de är hala som ålar. Då väljer jag hellre en konservativ reaktionärs dikter som säger något (ingen särskild sympati i övrigt här), för med sådana kan man i alla fall föra dialog, poeten blottar sig, gör sig sårbar. Hellre Carl Snoilskys dikter än Anna Hallbergs. Den senare sysslar med att underminera all kommunikation, med poetiska självmord, kulturella självmord. Men ingen utom kanske Andreas Björsten, Johan Lundberg, retrogardisterna och några få till vågar säga det i offentligheten. Och de blir ibland utmobbade.

Ta tempen på ett samhälle genom att studera dess poesi, studera dess poeter, de sköraste och känsligaste kulturskaparna. Att studera svensk poesihistoria med detta i åtanke, är lärorikt, och kan kanske göra att vi lär oss av historien. Men jag har föga hopp om att vi någonsin kommer att väcka de stora förlagen till liv innan civilisationen kollapsar och boktryckarkonsten sakta går förlorad för gott. Det är för mycket prestige och pengar med i spelet. Man kommer nog att erkänna sin bubbla först när det är för sent. Synd, för att erkänna det idag skulle kunna göra kollapsen mjukare, och lindra mycken psykisk smärta, litteraturen är trots allt själens mat och vägvisare (inte lika mycket längre, den var det en gång, idag är den mer underhållning än någonsin, om den alls säger något. De tryckta böckernas gryning på 1500-talet hade inga deckare (de kom först på 1800-talet), då var det den seriösa litteraturen som sålde mest (som andaktslitteratur, biblar och katekeser), idag är det deckarna som säljer mest. Lars Keplers deckare Kaninjägaren var 2016 års mest sålda svenska skönlitterära bok, se här. I den här artikeln står det "Lars Keplers böcker om polisen Joona Linna har sålts i 8 miljoner exemplar i 40 länder").

* jag menar med "värld" ungefär "civilisation", "samhälle".

2018-02-24

Om några okända, men mycket bra poeter. Och lite om samtidspoesins kvalitet.

Det är inte mycket som de stora förlagen ger ut idag av lyrik, som berör mig. Det känns som om den i stort har spårat ur. De stora förlagen är inte längre garanter för kvalitet i lyriken, som på Vilhelm Ekelunds tid. Istället får man gräva bland okända poeter efter guldkorn, helt oetablerade poeter kan ofta vara långt, långt bättre en de etablerade, bära fanan från den klassiska, kvalitativa lyriken, som den Fröding, Ekelund och Södergran står för. Den stora linjen i svensk poesi. Till alla dessa poeter har jag skrivit följande dikt, som jag skrev för sex, sju år sedan:

<u>Till en okänd poet</u>

O, du skygge poet
som ej någonsin fick
vara med i de stora sammanhangen
fast du hemligen vet
att ditt liv och din dikt
kunde tävla med Fröding i rangen.
Du fick aldrig ditt namn
med på böckernas blad

fast du låg i deras famn
både natt och dag
fast du var som en Fröding i rangen
och var hemligen med i sammanhangen.

Vem tänker jag på? Ja, t.ex. Sanne Nilsson Lindberg, en ung poet som inte fått sitt namn på böckernas blad, men som slår Katarina Frostenson och Ann Jäderlund med råge. Jag minns hur en av hennes dikter publicerad i Romantiska Förbundets tidskrift Aurora 2007 (eller var det 2006?) gjorde djupt intryck på mig. Jag hittar inte dikten, och har inte heller tillåtelse att publicera den (hittar varken Auroranumret eller Sannes kontaktuppgifter) Den handlade om att hon ville finna den hemliga vägen till månen, till en sista obebodd krater, där tiden inte finns, där hon skulle "sova till den första morgonen". Ungefär så var huvudinnehållet. Det var ungefär så jag själv kände. Sova mig genom denna fruktansvärda värld, tills det riktiga livet grydde en morgon.

Ett annat exempel på hennes fina diktning var den dikt som blev "An international winner of Foyle Young Poets of the Year 2006." Den kan man läsa här. Härlig frihet från samtidsanden inom lyrikvärlden, klassisk skönhet och djup istället.

Vem andra tänker jag på? Ja, den fina Poetry Slam-poeten Johan Nordgren har något så sällsynt som äkta språkmagi när han är som bäst (jag tänker särskilt på hans dikt "28 sätt att göra din kropp" i tidskriften Delta, nr. 1, 2007), har dock inte kommit ut annat än i e-böcker (Serum förlag) och på eget förlag, Helena Leijd har skrivit några mycket vackra dikter, som "Fågelgudinnan" i tidskriften Sela nr. 1, 2008, och som "Sanndröm" och "Drömlikt" på Poeter.se, men är inte utgiven. Hans Boij har utgett nästan allt han skrivit på eget förlag, vissa av hans dikter är pärlor, Andreas Björsten har kommit ut på små, små förlag (Titel och Fri Press), och har blivit utan recensioner i dagstidningarna, fast hans poesi kan tävla med Öijer och Fylkeson, Gunnel Arvidsson har bara kommit ut på eget förlag (om jag minns rätt), och har dikter som har en klassisk skönhet, kristen mystik av bästa sort. Walter Dan Axelsson har kommit ut på små förlag fast han är en verssmidare av samma klass som Edfelt, Gullberg och Bertil Malmberg, han borde ha kommit ut på Bonniers, han är bättre än Malte Persson, Rolf Leijonmarck har inte alls kommit ut, fast han borde ha gjort det för länge sen, hans dikt "Det ringer en blåklocka livet ut" borde vara ett antologistycke. **Evy Söderman** är en av de bästa estradpoeterna jag nånsin har hört, men har inte kommit ut i bokform alls, förutom några dikter i antologier för länge, länge sedan. Hennes dikt om löven (i detta youtubefilmklipp) borde vara ett kommande antologistycke. Och så till slut, förstås min flickvän Titti Spaltro, vars poesi jag uppskattar mycket, som borde ha kommit ut i bokform för länge sedan, men som jag ska göra en gemensam diktsamling med senare i år, på Fri Press förlag.

Den bästa poesin verkar ha gått under jorden. Många av de bästa poeterna, inte minst de av dem som är mest folkliga, samlas i de litterära sällskapen, som Romantiska Förbundet, där den klassiska kvalitetstraditionen hålls vid liv, samt delvis (i mindre grad) i Poetry Slam-rörelsen och på de öppna scenerna i Stockholm. De stora förlagen har svikit sitt land, och poetens status är lägre än någonsin i historien. Elitens poesi, särskilt den språkmaterialistiska, läses inte längre av de breda folkmassorna på samma sätt som för hundra år sedan. Och man ser inte den i begravningsannonserna längre. Den har blivit för obegriplig. Inte ens Malte Persson är särskilt begriplig, som har än bättre smak än de flesta i eliten och vågar skriva rimmad vers, bl.a. sonetter (och är tillräckligt bildad för att kunna göra det). Magnus William-Olsson skriver även sonetter, men det är en lite bedrövlig läsning när man jämför honom med den klassiska linjen. Det känns rörigt och krystat, och har inte det naturliga flyt som t.ex. Edfelt och Malmberg har. Och inte heller han är särskilt begriplig, ej heller är hans dikter särskilt vackra (vilket inte heller Malte Perssons dikter är). Den enda unge klassicisten som jag skonar är Lotta Olsson, där begriplighet, verssmidar-klassicitet, djup och skönhet förenas. Av våra tre yngre versmakare, William-Olsson, Persson och Olsson är Olsson den överlägset

bästa. Hennes sonettkrans "Den mörka stigen" 2003 rekommenderas, även hennes "Dagsvers" år 2000, där hon diktar i Alf Henriksons dagsverstradition.

Andra etablerade yngre poeter som är värda att uppmärksamma, är Eva-Sina Byggmästar (särskilt i "Näckrosön"), Bob Hansson, Johannes Anyuru (den tidige), Mohamed Omar och Carl-Mikael Edenborg. De är bland de som upprätthåller den begripliga, folkliga lyriken. Så den finns också på de större förlagen (Edenborgs dikter är dock utgivna på eget förlag)! Men man måste leta.

Men de är de bästa av den yngre generationen i samtiden. Hur bra är de i jämförelse med våra klassiska poeter, med Södergran, Ekelund, Malmberg, Edfelt, Gullberg och Ferlin? Tyvärr, de står sig inte i den jämförelsen. Och en stor del av orsaken är att dessa diktade i en tid då de flesta diktarnas dikter var i kontakt med folkdjupet, var folkliga och skrevs på vers. Det fanns en sådan rikedom av folklig dikt, att det kunde utkristallisera sig verkligt bra folkliga dikter. Idag är poesin så dålig och obegriplig, söndrig och trasslig, och man är så van vid att läsa skräp, att lagom bra poeter i jämförelse med våra klassiska diktare, framstår som mycket bra. Vi har vant oss vid skräp så till den grad, att vi prisar poeter som är medelmåttor och rentav dåliga i jämförelse med Ekelund och Södergran, ja med de flesta på 1800-talet och i början av 1900-talet. Det har skett en sakta förskjutning, omärkligt, av vad vi uppfattar som kvalitet, och det har uppstått en fördärvad estetisk smak, ännu mer fördärvad än den klassicisterna vid slutet av 1700-talet hade, som med sin överdrivet akademiska, lärda poesi fjärmade sig från folklighet och begriplighet, utan skrev för Svenska Akademiens tävlingar och för kritikerna. Idag är det ännu vanligare att skriva för kritikerna istället för att skriva för folket, elitismen har svämmat över alla sina bräddar.

2018-03-01

Bra sagt av Vilhelm Ekelund

"Där är ställen hos vissa författare som liksom ligga utanför ramen av deras verk, ställen där man plösligt känner att mannen som talar icke är den litterära arbetaren Så och Så, utan människan, högt över all "litteratur", klar, djup, god - men också med en vild klang, som far genom själen likt sjöfågelsskriket kring en ödslig havsvik."

(Vilhelm Ekelund i "Veri similia"1915)

Obs. 3.9. 2019 nästa år, om ett och ett halvt år, är det sjuttio år sedan Vilhelm Ekelund dog, vilket betyder att man fritt får återge och sprida hans dikter, essäer och aforismer. Det blir en stor dag för mig!

2018-03-19

Sinne för proportioner?

Jag såg igår att språkmaterialisten Johan Jönsons diktsamlingar upptar mera plats i lyrikhyllan på stadsbiblioteket än Hjalmar Gullbergs diktsamlingar. Märkligt, då Gullberg är en av 1900-talets av folket mest älskade poeter. Vem bland folket orkar läsa Jönsons biblar, förutom några kritiker? Jag tröttnade efter en sida. Han har luntor där på ca 1500 sidor. Helt utan den koncentration och småskalighet som gör dikter och diktsamlingar läsbara överhuvudtaget.

2018-03-21

Något om borgerlig konst

Först har vi borgerligheten som är verklighetsfrämmande. Sen har vi operor och teatrar som skildrar borgerligheten på ett verklighetsfrämmande sätt. Sen, till sist, har vi dålig lyssnare/åskådare och dåliga kritiker.

2018-04-30

Aforism om läsning

Med de riktigt bra böckerna är det boken som läser mig, inte jag som läser boken.

2018-05-24

"Vilar i den tillit som skapar världen", dikt av Karin Boye

Ja visst gör det ont när knoppar brister.
Varför skulle annars våren tveka?
Varför skulle all vår heta längtan
bindas i det frusna bitterbleka?
Höljet var ju knoppen hela vintern.
Vad är det för nytt, som tär och spränger?
Ja visst gör det ont när knoppar brister,
ont för det som växer
och det som stänger.

Ja nog är det svårt när droppar faller.
Skälvande av ängslan tungt de hänger,
klamrar sig vid kvisten, sväller, glider –
tyngden drar dem neråt, hur de klänger.
Svårt att vara oviss, rädd och delad,
svårt att känna djupet dra och kalla,
ändå sitta kvar och bara darra –
svårt att vilja stanna
och vilja falla.

Då, när det är värst och inget hjälper,
Brister som i jubel trädets knoppar.
Då, när ingen rädsla längre håller,
faller i ett glitter kvistens droppar
glömmer att de skrämdes av det nya
glömmer att de ängslades för färden –
känner en sekund sin största trygghet,
vilar i den tillit
som skapar världen.

(Karin Boye)

Min kommentar: Är det denna tillit som får stararna på Djurgården i Stockholm att ännu bygga bon i träden och föda ungar? De har inte gett upp hoppet! För oss människor är dock hoppet bundet till att vi inte föder barn, tilliten till livet gör att vi vågar behärska oss. Det är de människor som har tappat hoppet och skiter i allt som föder barn idag.

2018-06-01

Något om deckaren, litteraturens bottennapp

Romanen är den tråkigaste och otympligaste litteraturformen, och deckaren är den tråkigaste romanformen. Ändå är det deckaren som säljer mest av all litteratur, denna platta schablontext, frossande i våld och ondska, konstgjord spänning gjord för konstgjorda människor utan smak för godhetens spänning, ja det är ju godheten och naturen som är det verkligt spännande.

2018-06-14

Konstnärlig dubbelmoral

Det är fel att leva på de fattigas arbete för att skapa konst för att hjälpa de fattiga. Det är att hjälpa de fattiga med ena handen och utsuga dem med andra handen. "Be your message". Lev istället vid de fattigas sida och dela deras bördor, och skriv och måla där bredvid, på ett sätt som inte kostar dem slit.

2018-07-02

Andevärlden och drömmen som teater

Är den civiliserade teatern en svag skugga av andevärldens stora teater? Båda fulla av symbolik, myter, arketyper och roller? Har vår teater sitt ursprung i andevärldsupplevelser hos människor i antiken? Ja, man kan fråga sig, spelar atomerna och cellerna i vår hjärna teater i våra drömmar och andevärldsupplevelser?

2018-07-16

Seriösa anarkistiska författare

Anarkism förknippas ofta med kaos, laglöshet och med att krossa fönster och bränna bilar. Detta är en fördom som många seriösa anarkistiska tänkare fått leva med, och som har gjort dem djup orättvisa. En seriös anarkist skulle säga att det är staten som är det stora kaoset, genom allt det ohyggliga förtryck den representerar, av människor, icke-mänskliga djur och natur (något liknande står inte att finna i naturen). Anarkisten vill bara tillbaka till den naturliga ordning som råder bland fåglar, rävar och träd, som ingalunda är i kaos, utan har sina egna naturliga lagbundenheter, ”regler” och sociala koder.

Den seriösa anarkismen, långt borta från krossade fönster, har legat och pyrt i hela civilisationens historia. Bönder i alla tider har haft en lutning åt anarkismen, och har inte gillat att staten lägger sig i deras affärer med skatter och annat. Anarkopacifismen har namn som romanförfattaren Leo Tolstoj att pryda sig med, och det är så långt från våld som man nästan kan komma. Otaliga andra skönlitterära författare har uttryckt anarkistiska tankar, anarkismen har inte omhuldats bara inom filosofi. Här kommer ett utdrag ur tidskriften Syndikalismen om anarkistiska författare, mest skönlitterära, som jag kommer att komplettera, bara för att visa vilka rötter den seriösa anarkismen har:

Sverige:

”Bland nutida svenska författare, som givit uttryck för anarkistiska tankar, finna vi bland andra: Artur Lundkvist, Eyvind Johnson, Nils Ferlin, Harry Martinson, C. E. Englund, Gustav Sandgren, Jan Fridegård, Ivar Lo-Johansson, Gustav Hedenvind-Eriksson, Mikael Steven, Moa Martinson.” (Ur

C.J. Björklunds artikel ”Bildningskamp och anarkism i tidskriften ”Syndikalismen” 1944, s. 32)

Jag skulle kunna tillägga Vilhelm Ekelund, Vilhelm Moberg och Gunnar Ekelöf. Äldre svenska författaranarkister är Thomas Thorild, Carl Jonas Love Almqvist, Nils Herman Quiding (under pseudonymen Nils Nilsson arbetskarl),, August Strindberg, Ivan Agueli och Leon Larson.

Bland nyare svenska anarkister kan nämnas Tage Danielsson och Hasse Alfredsson.

Bland nulevande svenska anarkister bör nämnas Bruno K. Öijer, Erik Pauli Fylkeson, Kjell Höglund, Torbjörn Säfve, Mattias Gardell och Carl-Michael Edenborg.

Internationellt:

”Kända anarkistiska författare i nyare tid äro Krapotkin, Bakunin, Tolstoj, Proudhon, Elisée Reclus, Goodwin, Max Stimer, Mackay, Landauer, Mühsam. I skönlitterär form har anarkismen framställts av många författare, bland andra Rabelais: ”Gargantua och Pantagruel”, William Morris: ”Nytt från en ny värld eller en vilans tid”, Mackay: ”Anarkisterna”, Walt Whitman, Romain Rolland, Ibsen. Emest Hemmingway har i sin bok ”Klockan klämtar för dig” delvis kritiserat anarkister men inte anarkismen. William Saroyan, John dos Passos, John Steinbeck, William Faulkner och Eugene 0’Neill ha uttryckt anarkistiska tankar… (Ur C.J. Björklunds artikel ”Bildningskamp och anarkism i tidskriften ”Syndikalismen” 1944, s. 31)

Jag skulle kunna tillägga Diogenes av Sinope, Den helige Antonios och många ökenfäder, Franciskus av Assisi, Menno Simons, George Fox, William Blake, Henry David Thoreau, Sören Kierkegaard, Friedrich Nietzsche, Emma Goldman, Simone Weil, J.R.R. Tolkien, Vladimir Majakovskij, Dorothy Day som viktiga anarkistiska föregångare, mer eller mindre anarkistiska. (många av dessa tillhör den kristna anarkismen, som har en lång och rik tradition).

Bland nyare anarkister kan nämnas Jacques Ellul, Jack Kerouac, Lawrence Ferlinghetti, Fredy Perlman och Murray Bookchin.

Bland nulevande kända anarkister bör nämnas Bob Dylan, John Zerzan, Derrick Jensen, David Graeber, Bob Black, Noam Chomsky, Guy McPherson, Richard Heinberg, Ursula Le Guin.

2018-07-21

Den långa vägen tillbaka till paradiset

"– (Heinrich von) Kleist säger: Vi har fördrivits från paradiset och nu står de här änglarna med brinnande svärd på vakt och hindrar oss från att gå tillbaka så att vad som återstår är att vi måste ta den långa vägen runt hela jorden för att se om det kanske fortfarande är öppet på baksidan. Något i den stilen tänker jag med poesin."

(Malte Persson i denna intervju)

Synd att inte Malte ser att paradisets port står öppen, vi behöver inte gå runt jordklotet! Det är oss lika nära som barndomen inom oss.

2018-08-21

Axel Munthe: En tidig djurrättskämpe

Den svenske författaren och läkaren Axel Munthe (1857-1949) blev på sin tid världsberömd för sin självbiografiska roman "Boken om San Michele" (1928), som översattes till flera språk, men han har tyvärr inte kommit med i Litteraturhandbokens (1999) stora författarlexikon av utländska och svenska författare, och inte heller i de stora svenska litteraturhistorieverken på 1900-talet (!), trots att Wikipedia skriver att "Boken om San Michele av Axel Munthe har påståtts vara 1900-talets mest spridda bok av en svensk författare". Boken är ett mästerverk, inte minst slutpartiet, där det blir tydligt vilket varmt hjärta Munthe hade för djuren, som en tidig djurrättskämpe. Slutpartiet i boken handlar om att Munthe har en dröm om att han träder in i andevärlden, och besöker himlen. Han är som en syndig tiggare, som just och just lyckas smita in genom himlens port, med sin hund väntande utanför, och han rannsakas av Sankte Pär, som menar att det ser mycket illa ut med Munthes själ. Sen förs Munthe till en rättegång i himlen där hans slutliga öde ska avgöras. Domarna, en skara stränga profeter, helgon och kyrkofäder, ledda av Sankt Ignatius (av Loyola) * är till slut eniga: Munthe ska kastas i det eviga helvetet, inte minst för att han har ett orent djur, en hund, med sig, och ett långt syndaregister. Munthe protesterar mot att hunden är oren, och när han är på väg att kastas i helvetet, kommer Franciskus av Assisi vandrande in i rättssalen iklädd sina trådslitna munkkläder, och Sankte Pär muttrar "Alltid han", förbittrad. Franciskus räddar Munthe från fördömelsen, och så slutar boken.

Det kändes som en upprättelse för mig, som upplever de kristna fundamentalisternas förakt (i praktiken, tänk på de kristnas djurförtryck, men också i teorin) för djuren och det djuriska - som om det var närmast antikristligt, ja "hedniskt" - som ett hot över mig, ett fördömelseshot, ty jag har allierat mig så med djuren, att jag är extra utsatt för detta förakt, det leder mig inte minst till att bli sinnessjukförklarad. Jag har faktiskt tagit detta fördömelseshot så över mig, att jag hade en helvetespsykos 2011 där jag trodde jag var Antikrist och evigt förtappad. Fortfarande kan jag gå och undra om jag är fördömd, bl.a. p.g.a. vissa biverkningar av min psykmedicin.

I februari nästa år blir Munthe fri från copyright, och då skall jag publicera slutet av Boken om San Michele (avsnittet om hans besök i himlen) här på bloggen och som gratis e-bok på Internet Archive, det är ett stycke klassisk litteratur, en av världslitteraturens verkliga pärlor, som förtjänar att spridas på nätet.

Men här kommer ett par citat ur boken, så ni får en försmak:

"De (hundarna) äro allesammans tämligen lika, de äro alla redo att älska dig och bli älskad av dig. De äro alla representanter för Guds älskvärdaste och moraliskt sett mest fulländade skapelse."

"Varför börja inte dessa välmenande djurvänner med att sätta in sina ansträngningar på att få slut på förevisningen av vilda djur i cirkusar och menagerier? Så länge denna skandal tolereras av våra lagar, kunna vi inte göra anspråk på att kallas civiliserade människor av en kommande generation. Om man vill få klart för sig vilka barbarer vi äro, behöver man endast se in i ett kringresande menageritält. Det grymma djuret är ej bakom burens järngaller, det står därutanför."

Amen! Så sant!! Cirkusar är något ohyggligt vidrigt, en fruktansvärd skam för mänskligheten, att förnöja sig med andras varelsers lidanden, i samma anda som tjurfäktningarna.

* För många läsare av Ignatius av Loyolas "Andliga övningar" är det inte bekant att han var en av de ledande inkvisitörerna i den katolska s.k. "motreformationen" på 1500-talet, och han står bakom mycken förföljelse och tortyr av protestanterna på den tiden, ja även senare. Han var ju grundare och ledare av Jesuitorden fram till sin död, och denna orden var ett viktigt redskap i motreformationen, och motreformationens viktigaste redskap var inkvisitionen. Detta borde komma fram mer, så vi blir försiktiga med att skylta med hans namn. Man bör betänka att Loyola är ett helgon inom katolska

kyrkan, och att inte detta förkastas av katolikerna, säger något om denna kyrkas ruttenhet och bristande kyrkohistoriska kunskaper, ja blindhet för historiens grymheter.

2018-08-27

Vad skulle tecknen vara på att en ny romantik är här?

Jag skrev i Delta nr. 1, 2018 om behovet av en ny romantik. Här kommer en lista på tecken man kan gå efter för att se om en ny romantik är här:

T.ex:

-Att det litterära sällskapet Romantiska Förbundets medlemsantal växer kraftigt.

-Att Romantiska Förbundets tidskrift Aurora får tidskriftsstöd (vilket den inte får idag).

-Att poeten Lars Mikael Raattamaa börjar skriva romantiska, begripliga dikter på vers och med rim.

-Att Eva-Stina Byggmästar får Nordiska rådets pris och Aftonbladets litteraturpris.

-Att Daniel Quinn får nobelpriset i litteratur.

-Att Bonniers förlags debutanter ofta är romantiker som skriver mycket på vers och med rim. Att t.ex. Andreas Björstens samlade dikter utges på Bonniers förlag. Förlagen är de största trendskaparna.

-Att Walter Dan Axelsson och Gunnel Arvidsson får större stipendier.

-Att lyriken, bildkonsten och den klassiska musiken överhuvudtaget går till källorna igen och förnyar sig där. Att man förnyar traditionen.

-Att en andlig väckelse likt metodismen eller nyevangelismen (Rose-nius' pietistiska väckelse) sveper över Sverige. **Och att denna väckelse inte är av karismatisk, utan av moralisk sort, av helgelsesort.**

-Att urfolken och naturen får fulla rättigheter globalt, och att en längtan efter urfolkslivsstilen och det naturnära, enkla livet, griper Sverige och världen, så att Stockholm grundar en ”urfolksstam”, en ”indianstam” i Nackareservatet och i Järvafältets naturreservat, som ett första steg till hela det svenska folkets återvändande till naturen.

-Att ekobyrörelsen får stora subventioner av staten, och att ekoteologin och ekofilosofin blir omåttligt populär. En ny romantik måste ha en ny naturfilosofi, Schellings naturfilosofi var en huvudkälla till 1800-talets romantik.

2018-09-04

Postmodernismen skyddar dålig konst

Bakom den postmoderna konstens normlöshet och tillåtande av allt, gömmer sig många lata och dåliga konstnärer och författare, som bara genom denna den postmoderna konstens natur har kunnat lyftas fram och bli kända. Det är så t.ex. fenomenet språkmaterialismen inom lyrik alls har kunnat bli så aktat och inflytelserikt.

2018-09-10

Om den litterära blaséheten

Att ha läsning som yrke, leder lätt till blaséhet, som gör att man inte ser det vackra i sådant som inte är hypernytt och bryter en massa normer. Man måste ha nytt, nytt, hela tiden, och sådant som skrivs på ett gammalt sätt, är inget värt, hur bra innehållet än är. Rim och vers är inget värt. Man ska hela tiden skapa nytt, i en ständig avantgardism.

Denna blaséhet lider många av våra litteraturkritiker av, och detta är en av orsakerna till att det kanske inte blir någon ny romantik, som jag så hoppas på. Ty romantiken är "föråldrad".

Denna blaséhetens nyhetsmani påminner om resten av det civiliserade samhället, som är besatt av innovationer i teknologi och annat. Det hela liknar på en nymfoman som provat allt inom det sexuella, och till slut bara kan tillfredsställas och få kickar av perversiteter.

Man ska inte ha läsning som yrke. Det leder till fackidioti och blaséhet. Man ska inte läsa för att nå framgång i världen, utan för att utvecklas i sin andlighet. Och då läser man bara det man behöver, inte på beställning, och det gör att man utvecklar sig allsidigt som människa, utan att specialisera sig bara på en sak. Man lever mer än man läser, så att säga. Att leva och få erfarenheter är viktigare än att läsa. Förlästa själar har en tendens att klumpa ihop sig i små kotterier, estetiksekter där ingen utomstående förstår vad dom i sekten sysslar med. Så är det mycket i Stockholm.

Yrkesläsning leder till ett förfallet estetsinne, som suktar efter sopor, bara det är senaste nytt.

2018-09-18

Ett exempel på Vilhelm Ekelunds storhet som poet

"nu stiger på lena vingslag
tystnaden klar och stor"

(Vilhelm Ekelund, (1880-1949) i dikten "Idyll" II, s. 33 i diktsamlingen "Vårbris", 1900)

Jag älskar Vilhelm Ekelund så, att jag skulle vilja ordna en Vilhelm Ekelund-afton när hans verk blir fri från copyright nästa år, dvs. den 3.9. 2019. Jag tänkte återvända från luffen då, och vara en tid i Stockholm då. Om du som läser detta är Vilhelm Ekelund-älskare och skulle vilja vara med och ordna denna afton, låt oss samarbeta om det när den tiden kommer!

2018-09-26

Hur naturbarnsfilmerna blivit alltmer apokalyptiska

Naturbarnet och dess kamp mot en förtryckande civilisation är ett tema som går igen i otaliga filmer och böcker genom historien. Jag ska nu fokusera på filmer. Tänk på filmer som "Heidi", "Sound of Music", "Robin Hood", "Tom Sawyer och Huckleberry Finn", "Djungelboken", "Tarzan" och "Min onkel" (Jacques Tatis film).

Av svenska sådana filmer har vi främst Astrid Lindgrens "Emil i Lönneberga", "Pippi Långstrump", "Vi på Saltkråkan", "Bröderna Lejonhjärta", "Mio min Mio" och "Barnen i Bullerbyn".

Kommer ni på fler?

Har ni lagt märke till att naturbarnsfilmerna idag ofta blivit så apokalyptiska? Jag menar de civilisationskritiska filmerna med hjältar som försöker rädda världen och återvända till naturen? Filmer som The Matrix, Sagan om Ringen och Avatar? Dessa tre är väl de mest kända. Jag såg t.o.m. en nästan apokalyptisk Bamsefilm en gång.

Den mysiga, idylliska romantik som fanns i gamla naturbarnsfilmer är inte så vanlig längre. Och domedagsfilmerna från Hollywood är legio.

Detta kommer inte av ingenting. Det är en reaktion på vår samtid.

2018-09-27

Vad syftar helgonglorian på i den kristna konsten?

Vad symboliserar glorian kring helgonens, madonnans och Jesu huvud i den kristna konsten? Kanske bl.a. att helgonen levde med huvudena inuti paradiset, i "sin egen verklighet" mitt bland människorna, en verklighet som inte tillhörde denna världen, utan himlen, som jag tolkar som naturens paradis. Denna verklighet omslöt deras huvuden som en beskyddande bubbla, en "antibubbla", dvs. en bubbla som inte var åtskild från verkligheten, utan bara från civilisationen - den sanna bubblan. En bubbla som skyddade deras huvuden från "satan, köttet (sin "gammeladam", sin fallna natur) och världen", som man säger bland de kristna.

2018-10-01

Bonniers har glömt att man inte läser status

Det Bonniers förlag har glömt, är att man sitter inte och läser status (jag tänker på den usla nya poesi som de gett ut i tjugo år nu), utan man läser faktiskt det som står i diktsamlingarna. Man kan undra: Är status allt de har kvar? De har i alla fall missat de 10-20 bästa Stockholmspoeterna (enligt mig är kanske Gunnel Arvidsson den bästa poeten i Stockholm just nu, och kanske Evy Söderman den näst bästa, Bonniers bryr sig inte om dem), som lever i undergroundpoesin på öppna scener och i i relativt okända litterära sällskap som Romantiska Förbundet, samt i Poetry Slam (även om kvaliteten även där är dålig, men där finns pärlor, såsom Andreas Björsten och Evy Söderman!)

2018-10-20